Zilhicce 1439

tevhid

"Tağuta kulluk etmekten kaçınıp, Allah'a yönelenlere müjde vardır. Kullarımı müjdele!" (39/Zümer, 17)

AYLIK İSLAMİ EĞİTİM DERGİSİ | EYLÜL '18 | YIL: 7 | SAYI: 74 | FİYATI: 7₺ | ISSN: 2148-4635

DİJİTAL OYUNLAR VE ÇOCUKLARIMIZ

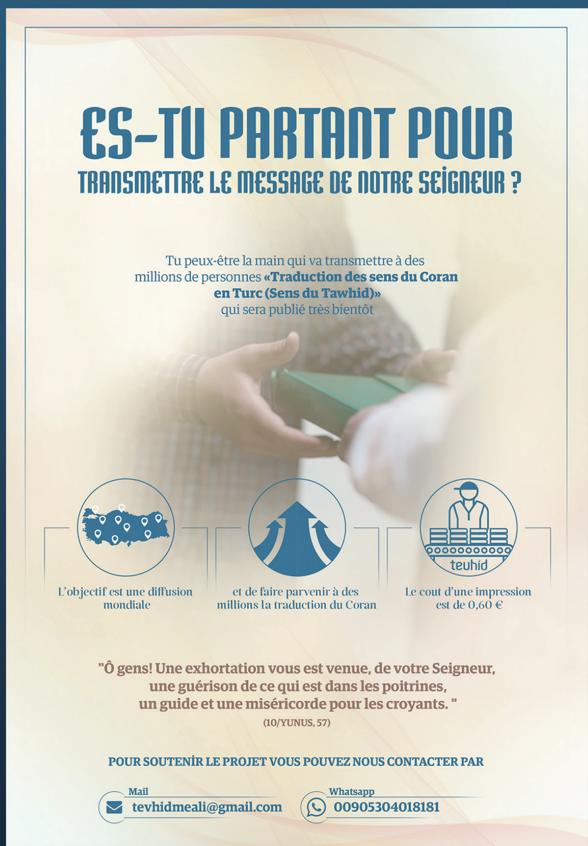
BAŞYAZI' 12

TEVHİD MEALİ YARDIM KAMPANYAMIZ ŞİMDİ ALMANCA VE FRANSIZCA...

ALMANCA

FRANSIZCA

EDİTÖR

بسم الله الرحمن الرحيم

Allah'ın adıyla.

74. sayı ile yine siz kardeşlerimiz ile beraber olmayı nasip ve müyesser kılan Rabbimize hamd olsun.

Başyazımızda *"Dijital Oyunlar ve Çocuklarımız"* konusuna parmak basıyor, ümmetin evlatlarının ekranlar karşısında değil İslam'dan, insanlıktan dahi çıkarılmak ile karşı karşıya kaldıklarını işliyoruz. Her anne baba bu konunun üzerine dikkatle eğilmeli ve yazıyı pür dikkat okumalıdır kanısındayız.

Kendisini ve seminerlerini özlediğimiz Halis Bayancuk (Ebu Hanzala) Hocamızdan gelen seminer tadında *"Bayram Mektubu"*nu istifadenize sunuyoruz. Allah, Hocamızın esaret bağlarını hayırlısı ile çözüp, ailesine ve biz kardeşlerine kavuştursun.

Ferid Aydın Hocamız *"İslam ve Müslümanlık"* üzerine kıymetli mülahazalarını bizler ile paylaşmaya devam ediyor.

Uzun bir aradan sonra Faruk Furkan Hocamız da *"Mekârimu'l-Ahlâk"* hususunda bir yazı serisine başladı. Bu ay ahlakın ehemmiyeti hususunu ele alıyor.

Özcan Hocamız İnşirah suresi tefsirini devam ediyor ve bu yazı ile birlikte ilgili surenin tefsirini noktalamış oluyor.

Ümmetin evlatlarına öğütler başlığında Emre Hocamız anne babaya iyi davranmak hususuna değiniyor.

Kerem Çağlar ağabeyimiz *"Demokrasi Gemisi İçin Batış Vakti"* yazısı ile belki de ecelini tamamlamaya doğru hızla ivme kazanan demokrasiye dair bizlere küresel bazda bir bakış açısı sunuyor.

Tüm bunlar ile beraber hikaye, çocuk eğitimi, sağlık ve hadis notları da dahil bir çok konuyu kapsayan renkli bir dergi sayısı ile sizi baş başa bırakıyor, bütün yazarlarımıza teşekkür ediyoruz.

Selam ve dua ile.

Editör

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Abdullah DEMİR

Yayın Türü
Yaygın Süreli

Reklam ve Abonelik
www.tevhiddergisi.net
tevhiddergisi@gmail.com

Adres
Kirazlı Mh. Mahmutbey Cd. No: 120
34212 Bağcılar/İSTANBUL

Abonelik İçin
0 (545) 762 15 15

Yazışma Adresi
Abdullah DEMİR
Güneşli Merkez Postane P.K. 51
Bağcılar/İSTANBUL

Basım
Mavi Ay Ofset, Litros yolu 2. Mat. Sit.
Giriş kat 1BF2 Topkapı/İSTANBUL
0 (212) 613 47 65

Dergi içerisinde yer alan
yazılardan ilgili yazar mesuldür.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Satış Noktaları, Tevhid Kitabevi
İstanbul : Kirazlı Mh. Mahmutbey Cd. No: 120/A 34212 Bağcılar/İSTANBUL 0 545 762 15 15
Ankara : Kazım Karabekir Mh. 2061. Sk. No: 18 06794 Etimesgut/ANKARA 0 543 225 50 48
Diyarbakır : Kaynartepe Mh. Gürsel Cd. No: 90/A 21090 Bağlar/DİYARBAKIR 0 543 225 50 43
Konya : Mengene Mh. Büyük Kumköprü Cd. No:78/A 42020 Karatay/KONYA 0 543 225 50 49
Van : Vali Mithatbey Mh. Koçibey Cd. Armoni İş Mer. No: 14/D 65100 İpekyolu/VAN 0543 225 50 45

İrtibat Büroları
Merkez : Kirazlı Mh. Mahmutbey Cd. No: 120 34212 Bağcılar/İSTANBUL
Avcılar : Yeşilkent Mh. Balık Yolu Cd. 3/G Sk. No: 1 Kat: 2 34325 Avcılar/İSTANBUL
Sultangazi : İsmetpaşa Mh. 90. Sk. No: 4 34270 Sultangazi/İSTANBUL
Diyarbakır : Mezopotamya Mh. 327. Sk. Seval Kent Sitesi A Blok No: 1/A Kayapınar/DİYARBAKIR
Konya : Mengene Mh. Büyük Kumköprü Cd. No:78/A 42020 Karatay/KONYA
Van : Bahçıvan Mh. Sıhke Cd. Karatekin Sk. Yavuz Canlı Apt. Kat: 2 65040 Tuşba/VAN
Bursa : Bağlarbaşı Mh. Nilüfer Cd. 2. Fırın Sk. No: 4 16160 Osmangazi/BURSA
Ankara : Kazım Karabekir Mh. 2061. Sk. No: 18 06794 Etimesgut/ANKARA

Zilhicce 1439 | EYLÜL '18
Yıl: 7 | Sayı: 74 | Fiyatı: 7 TL
ISSN: 2148-4635

AYLIK İSLAMİ EĞİTİM DERGİSİ

teuhid

İÇİNDEKİLER

Bayram Mektubu

Halis BAYANCUK (Ebu Hanzala)

Şayet benim adıma üzülüyorsanız; ben üzülmüyorum, sizler de üzülmeyin. Çünkü, onlar farkında olmadan bize iyilikte bulunuyorlar. Günahlarımız ve eksiklerimiz nedeniyle geri kaldığımız cennet yarışında, imtihanlarla bizi ileriye itiyor, hızlandırıyor, derecemizi yükseltiyorlar. Bizim anlatarak yapamadığımızı onlar zulümleriyle yapıyor; azgınlıklarını, tuğyanlarını, tevhid davetine olan düşmanlıklarını ifşa ediyorlar...

Allah'ın *(cc)* adıyla!

Allah'a hamd, Resûlü'ne salât ve selam olsun.

Es-Selamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berakatuhu

Kıymetli İslam Kardeşlerim ve Dava Arkadaşlarım,

Her birinizi muhabbetle kucaklıyor, af ve afiyet içinde olmanızı temenni ediyorum. Rabbim Zilhicce ayının ilk on gününde yaptığınız amelleri ve O'na *(cc)* yakınlaşmak için keseceğiniz kurbanlıkları kabul etsin. Bayramınız mübarek olsun, bayramla gelen sevinç, hakiki ve daimi ahiret sevincine dönüşsün.

Mahkeme sonuçlanınca birçok kardeşimden mektup aldım. Verdikleri destek ve gıyabımda yaptıkları salih dualar için teşekkür ediyorum. Allah *(cc)* onlardan razı olsun, onları rahmetiyle salih kullarının arasına katsın. Şunu söylemek isterim ki bu cezalar, yalnızca bizim imanımızı arttırır ve bir daha, yeniden "*Hasbunallah*" dememizi sağlar.

Çünkü bizler bir tercih yaptık ve bir yola girdik. Bu, resûllerin yolu olan tevhid ve sünnet davasıdır. Yolun sahibi Allah, yolcuları ise resûller ve onlara tabi olan müminlerdir.

Yolun sahibi, daha yolun başında iken bizleri bilgilendirdi ve şöyle dedi:

"Andolsun ki sizleri biraz korku, biraz açlık, mallardan, canlardan ve meyvelerden eksiltmekle imtihan edeceğiz. Sabredenleri müjdele!" [1]

Yine şöyle dedi:

"Sizden önceki toplumların başına gelenler, sizin başınıza gelmeden cennete gireceğinizi mi sandınız? Onların başına çeşitli yoksulluklar ve musibetler geldi. Öylesine sarsıldılar ki (sonunda) Resûl ve onunla beraber olan müminler: 'Allah'ın yardımı ne zaman?' dediler. Dikkat edin! Şüphesiz ki Allah'ın yardımı yakındır." [2]

Ve dedi ki:

"Andolsun ki mallarınız ve canlarınız konusunda sınanacaksınız. Ve yine andolsun ki sizden önce kendilerine Kitap verilenlerden ve müşriklerden size çokça eza verecek sözler işiteceksiniz. Şayet sabreder ve korkup sakınırsanız hiç şüphesiz bu, azmedilmeye değer işlerdendir." [3]

Dedi ki:

"Elif, Lâm, Mîm. Yoksa insanlar, 'İman ettik' dedikten sonra imtihana tabi tutulmadan bırakılacaklarını mı sandılar? Andolsun ki onlardan öncekileri imtihan ettik. Elbette Allah, doğru olanları da yalancıları da bilir. (Ve imtihanlarla insanların da bilmesini sağlar.)" [4]

Ne kadar açık, net, sade ve anlaşılır ifadeler... Henüz yolun başında iken, bizleri yolun tabiatına dair bilgilendirdi ve uyarmış oldu. Biz müminler bilerek, anlayarak ve ikrar ederek bu yola girdik. Allah *(cc)* ile aramızda bir sözleşme imzalamış olduk. Bir tarafında Allah, bir tarafında biz, ortada ise tüm açıklığıyla yol...

Şu an başımıza gelenler, sözleşmeye birebir uygundur, Allah *(cc)* doğru söylemiş ve söz verdiği gibi bizleri imtihan etmektedir. Bize düşen de bu imtihanlar karşısında şu ayetlerle sebat etmektir:

"Müminler, orduları gördüklerinde dediler ki: 'Bu, Allah'ın ve Resûlü'nün bize vadettiğidir. Allah ve Resûlü doğru söylemiştir.' (Bu,) yalnızca onların iman ve teslimiyetlerini arttırdı. Müminlerden öyle yiğitler vardır ki Allah'la yaptıkları sözleşmeye sadık kaldılar. Onlardan kimisi adağını yerine getirdi (şehit oldu), kimisi beklemektedir. Kesinlikle (sözlerini) değiştirmemişlerdir. Allah, sadık olanları, doğrulukları nedeniyle mükâfatlandıracak; münafıklara da dilerse azap edip dilerse tevbelerini kabul edecektir. Şüphesiz ki Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafur, (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir." [5]

Unutmayın ki Allah iman edenlerin dostudur. Dünyadakiler dahi dostlarını yardımsız ve yarı yolda bırakmıyor, bunu yapanlar kınanıyorsa âlemlerin Rabbi dostlarını yardımsız bırakır mı? Onları kâfirlerin insafına, zalim tağutların merhametine, haddi aşmış azgınların eline terk eder mi?

Değerli Yol Arkadaşlarım ve Bacılarım!

İhtiyacımız olan tek şey Allah'ın *(cc)* beraberliğidir. O'nun beraberliğini kazanırsak, tüm dünya karşımızda durmuş ne gam! O'nu yitirirsek, tüm dünya bizim olmuş ne fayda! Yolumuz uzun, azığımız az, bizler aciz ve zayıfız. Düşmanımız çok, tuzakları çetin, imkânları göz boyayıcı ve aldatıcıdır. Bu zorlukları aşmanın ve tevhid davetinde sebat etmenin yegâne yolu ilahi maiyyeti elde etmektir. Onu elde etmenin yolu ise iman, sabır, takva ve ihsandır.

"... Ve şüphesiz ki Allah müminlerle beraberdir." [6]

1. 2/Bakara, 155
2. 2/Bakara, 214
3. 3/Âl-i İmran, 186
4. 29/Ankebut, 1-3
5. 33/Ahzab, 22-24
6. 8/Enfal, 19

"Sabret! Senin sabrın ancak Allah'ın yardımı iledir. Onlar için üzülme. Kurdukları tuzaklar nedeniyle de sıkıntıya düşme. Şüphesiz ki Allah, korkup sakınanlar ve muhsinlerle/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanlarla beraberdir." [7]

İhtiyacımız olan ilk şey, içine zulüm karışmamış vahyin inşa ettiği sahih bir imandır. Ki bu da tevhid akidesi, İbrahim'in milleti, sırat-ı müstakimdir.

Unutmayın ki Allah *(cc)* iman edenlerin dostudur. Dünyadakiler dahi dostlarını yardımsız ve yarı yolda bırakmıyor, bunu yapanlar kınanıyorsa âlemlerin Rabbi dostlarını yardımsız bırakır mı? Onları kâfirlerin insafına, zalim tağutların merhametine, haddi aşmış azgınların eline terk eder mi? Asla! Yaratılmışlar adedince, nefsinin rızasınca, arşın süslerince ve kelimelerinin sayısınca asla ve kella! Öyleyse tevhidinize sahip çıkın! Tevhidi yaşayın ve yaşatın! Ona davet edin! Muhkem ayetlerle imanınızı arttırın ve yakininizi pekiştirin. Siz, tevhidinizi korumak için çaba gösterirseniz Allah sizi tevhidle koruyacaktır.

İkinci ihtiyacımız olan şey sabırdır. Sabır, direnmektir. Allah *(cc)* hükmünü verinceye dek, akide ve menheci korumak için direnmek... Sabır, kutlu bir bekleyiştir! Allah'ın yardımını, rahmetini, yakınlığını, keremini, kudret ve azametini göstermesini beklemek... O ne güzel bekleyiş, ne güzel bir direniştir. Sabrımızın azaldığını, irademizin zayıfladığını ve direnişimizin sıradanlaştığını hissettiğimiz an namaza koşacağız.

"Ey iman edenler! Sabır ve namazla (Allah'tan) yardım dileyin. Şüphesiz ki Allah, sabredenlerle beraberdir." [8]

Namaz; sabrın kaynağı, ona hayat ve tazelik katan ruhudur. Sabır en değerli ibadetlerden biridir. Bu nedenle onun mükâfatı Allah'ın *(cc)* yanında saklıdır ve Allah sabredenleri sınırsız/hesapsız bir şekilde mükâfatlandıracaktır.

"De ki: 'Ey iman eden kullarım! Rabbinizden korkup sakının! Bu dünyada iyilik yapanlara iyilik vardır. Allah'ın arzı geniştir. Ancak sabredenlere ecirleri hesapsızca verilir.' " [9]

Allah'ın beraberliği için üçüncü ihtiyacımız takvadır. Takva, korunmaktır. Takva, sakınmaktır. Takva hayatın merkezine Allah'ı *(cc)* yerleştirip, O'nun rızasını umarak ve O'nun azabından korkarak yaşamaktır. Sahabiden Ubeyy bin Kab'ın *(r.a)* tanımıyla Takva, dikenli bir yolda, dikenlerden korunmak için, paçaları sıvayarak dikkatle yürümektir. Neye dikkat edecek ve neyden korunacağız? Evvela kendi nefsimizin şerrinden, sonra insi ve cinni şeytanların şer ve tuzaklarından korunacağız. Çünkü biz insanlar, bir yönü çamur diğer yönü ilahi nefha olan varlıklarız. Çamurdan çıkmanın yolu takvayla arınmak ve yükselmektir. Salih ameller ve taatlerle Allah'a yakınlaşmak, O'nun rızasını elde etmek için çabalamaktır. Takvayla arınıp yükselmeyen, masiyetle kirlenip alçalır. İnsan için üçüncü bir yol yoktur. Nefis ya ilerlemekte ya da gerilemektedir. Rabbimiz şöyle buyurur:

"Hiç şüphesiz o (Sakar), en büyük (cezalardan) biridir. İnsanlar için uyarıcıdır. Sizden öne geçmek ve geride kalmak isteyenler için." [10]

Gördüğün gibi, Allah indinde iki insan vardır. Öne geçip ilerleyenler ve geride kalanlar. Yerinde sayan, hâlini koruyan, iki günü eşit olan diye bir kategori söz konusu değildir. Takva ile yücelere kanat çırpmıyorsak masiyetle alçaklara iniyoruz demektir.

Bu yolda en ciddi tehlike takvasızlık yani günahlarımızdır. Günahlar sırtımızı kamburlaştıran bir yük, hızımızı kesen bir engel, ayağımızı kaydırması muhtemel tuzaklardır. Günahlar yalnızca sabrımızı talan edip bizi yarı yolda bırakmakla kalmaz. Asıl zararı bizi Allah'ın beraberliğinden ve o yüce yardımından mahrum etmesidir. Daha kötüsü ise Allah'ın yardımını umarken O'nun *(cc)* helakıyla karşılaşmaktır.

Uhud günü yardım bekleyen müminleri bozguna uğratan günahlarından başka bir şey miydi?

"İki ordunun karşılaştığı gün, sizden (savaşı bırakıp) kaçanlar var ya; şeytan onların ayaklarını kazandıkları bazı (günahlar) sebebiyle kaydırmak istedi. Andolsun ki Allah, onları affetti. Hiç şüphesiz ki Allah, (günahları

7. 16/Nahl, 127-128
8. 2/Bakara, 153
9. 39/Zümer, 10
10. 74/Müddessir, 35-37

bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafur, (kulların hak ettikleri cezayı erteleyen) Halîm'dir." [11]

Allah'a isyan eden kâfirleri, yeryüzünden silip süpüren günahlarından başka bir şey miydi?

"Her birini günahıyla yakalayıverdik. Onlardan kiminin üzerine taş yağdıran bir fırtına yolladık. Kimini (kulakları sağır eden) bir çığlık yakalayıverdi. Kimini yerin dibine geçirdik kimini ise boğduk. Allah onlara zulmedecek değildi, onlar kendilerine zulmediyorlardı." [12]

Yanlış anlaşılmamak için bir konuya açıklık getirmek istiyorum:

Takva, günahsızlık değildir. Takva, günahta ısrar etmemek, tevbe ile Allah'a dönüp istiğfarla arınmak ve takva yürüyüşüne devam etmektir.

"O (muttakiler) ki bir kötülük yaptıklarında yahut (günah işleyerek) kendilerine zulmettiklerinde Allah'ı anar ve günahları için bağışlanma dilerler. Allah'tan başka kim günahları bağışlayabilir? Ve bile bile yaptıkları (yanlışta) ısrar etmezler." [13]

Tevbe ve istiğfarı ahlak edinmeyen, takva sahibi olamaz. Her yanılgı ve ayak sürçmesinde ye'se kapılır ve Allah'a olan yürüyüşünü bırakır. Günaha düşmek kaderimiz, takva hedefimiz, tevbe ve istiğfar ise bu ikisi arasında dengemiz ve istikametimizdir.

Sakın unutmayın kardeşlerim, takva şekilcilik değildir.

Allah Resûlü *(sav)* göğsüne işaret edip, üç defa tekrarladı: *"Takva sinededir."* O; şuurdur, bilinçtir, kalbin süsüdür. Sineleri masiyetle kararmış olduğu hâlde, sesleri, görünüşleri ve davranışlarıyla takvalı gibi görünenlerden olmaktan Allah'a sığınalım.

Allah'ın *(cc)* beraberliği için son azığımız ihsandır. İhsan, Resûlullah'ın *(sav)* açıkladığı üzere: Allah'ı görüyormuşçasına O'na ibadet etmek, şayet O'nu göremezsen O'nun seni gördüğünü bilmektir.

İhsan, Allah'a Eş-Şehîd, Er-Rakîb, El-Alîm, El-Habir ve El-Basir isimleriyle kulluk etmektir. O'nun *(cc)* seni gördüğünü, her hâlinden haberdar olduğunu, söz ve amellerine şahitlik ettiğini, her an seni gözetlediğini ve seni çepeçevre ihata ettiğini bilmendir.

İhsan, insanı itkana götürür. İtkan ise, yaptığını en güzel şekilde yapmaktır. Kulluğumuzu, mücadelemizi, sabırla direnişimizi en güzel şekilde yapmak. Bunların Allah'a takdim edilen kurbanlar olduğunu bilmek ve Allah'ın şanına yakışır şekilde Allah'a *(cc)* sunmak.

İhsan, bizi Allah'ın beraberliğiyle şereflendirir. Zira ihsan Allah'a verilen değerdir. Kişi, değer verdiğine karşı titiz ve dikkatli olur. Ona bir şey sunacağı zaman en iyisini sunmak ister. Allah'a *(cc)* verilen değer, kişiyi Allah katında değerli kılar. Allah'ın beraberliğini kazandıran da bu değerdir.

> Şayet davet adına üzülüyorsanız, yine üzülmeyin. Bu davetin sahibi Allah, davetin imamları ise resûllerdir. Bu kutlu davet bizimle başlamadı ki bizimle son bulsun... Bu, Âdem'in, Nuh'un, İbrahim'in, Muhammed'in ve tüm nebilerin davetidir, Allah'ın vaadi gerçekleşinceye kadar da devam edecektir.

Aziz Dostlarım!

Umumen yaşadığımız imtihanlar ve hususi olarak aldığımız cezanın bazı kardeşlerimizi üzdüğünü, az da olsa bazı kardeşlerimizi ümitsizliğe sevk ettiğini görüyorum.

Şayet benim adıma üzülüyorsanız; ben üzülmüyorum, sizler de üzülmeyin. Çünkü, onlar farkında olmadan bize iyilikte bulunuyorlar. Günahlarımız ve eksiklerimiz nedeniyle geri kaldığımız cennet yarışında, imtihanlarla bizi ileriye itiyor, hızlandırıyor,

11. 3/Âl-i İmran, 155
12. 29/Ankebut, 40
13. 3/Âl-i İmran, 135

derecemizi yükseltiyorlar. Bizim anlatarak yapamadığımızı onlar zulümleriyle yapıyor; azgınlıklarını, tuğyanlarını, tevhid davetine olan düşmanlıklarını ifşa ediyorlar… Rahatlığın ve konforun gevşettiği muvahhidleri sarsıyor, kendilerine gelmelerini sağlıyorlar! En, önemlisi de tevhid davetini yayıyor, kitlelerin duymasını sağlıyorlar. Öyleyse üzülmeyin kardeşlerim, öfkelenin. Allah'ın ayetleri hakkında bilgisizce tartışan, yeryüzünde haksız yere büyüklenen, koydukları gayrimeşru sistemlerle Allah'la sınırlaşan, yasama faaliyetinde bulunarak sahte ilahlık

Tevhid ehli iftiraya maruz kaldığında, El-Mubîn ismi hemen tecelli etmez. El-Mubîn'in tecelli edip olayı açığa kavuşturması için bir "ara döneme" ihtiyaç vardır. Meryem annemizde olduğu gibi bazen birkaç gün, ifk hadisesinde olduğu gibi bazen birkaç ay, Yusuf da (as) olduğu gibi bazen uzun yıllar sürebilir bu bekleyiş. Bunun birçok hikmeti vardır elbet.

taslayan bu insanlara karşı öfkelenin! Onların zulümlerine karşı birbirinize kenetlenin, safları sıklaştırın, sabırla direnin. Zalimlere karşı ise İbrahimî bir öfke ile bilenin. Şayet üzülecekseniz yine onlara üzülün. Toplumu peşlerine katarak, cehennem yakıtı olmak için gösterdikleri ısrar ve inada üzülün. Çünkü onlar acınacak ve üzünülecek bir durumdalar.

Şayet davet adına üzülüyorsanız, yine üzülmeyin. Bu davetin sahibi Allah, davetin imamları ise resûllerdir. Bu kutlu davet bizimle başlamadı ki bizimle son bulsun… Bu, Âdem'in, Nuh'un, İbrahim'in, Muhammed'in ve tüm nebilerin *(as)* davetidir, Allah'ın vaadi gerçekleşinceye kadar da devam edecektir.

Tevhid daveti bizlerle bir şey kazanmadı ki bizlerin yokluğu ile bir şey kaybetsin. Onunla şeref kazanan, değer bulan, yücelen bizleriz. O ise şerefini ve değerini kaynağından alır. Yani âlemlerin Rabbi olan Allah'tan.

Şayet iftiraya uğradığımız için üzülüyorsanız, yine üzülmeyin. İftiraya uğramak, yalanlanmak, alaya alınmak resûllerin sünnetidir. Hem bizim Rabbimiz El-Mubîn değil midir? El-Mubîn, açıklayan ve açıklığa kavuşturan demektir. İlginçtir, Kur'an'da yalnızca bir defa geçen bu isim, ifk hadisesi bağlamında, Nur suresi içinde yer almıştır.

Allah *(cc)*, El-Mubîn ismiyle müfterilerin iftiralarını açığa çıkarır ve mümin kullarını temizler. Kur'an azimuşşan bu ismin birçok tecellisini bize kıssa etmiştir.

İşte Meryem annemiz! Yeryüzünün en temiz ve iffetli kadını zina iftirasına uğramadı mı? Allah *(cc)*, El-Mubîn ismiyle, kundaktaki bebeği konuşturdu ve Meryem'i temize çıkardı.

"Onu taşıyarak kavmine getirdi. Demişlerdi ki: 'Ey Meryem! Andolsun ki sen, çok büyük (hayret verici) bir iş yaptın. Ey Harun'un kardeşi! Senin baban kötü bir adam değildi, annen de (zinayı meslek edinmiş) bir kadın değildi.' (Çocuğa) işaret etti. Dediler ki: 'Henüz beşikte olan bir bebekle nasıl konuşuruz?' (Çocuk dile geldi ve) dedi ki: 'Şüphesiz ki ben, Allah'ın kuluyum. Bana Kitab'ı verdi ve beni bir nebi kıldı. Nerede olursam olayım beni mübarek kıldı. Yaşadığım müddetçe bana, namazı ve zekâtı emretti. (Beni,) anneme karşı iyilik yapan bir evlat kıldı. Ve beni, (ona karşı) zorba ve bedbaht kılmadı. Doğduğum gün, öleceğim gün ve diriltileceğim gün selam benim üzerimedir.' İşte, hakkında şüpheye düştükleri/tartışıp durdukları Meryem oğlu İsa! (Onun hakkındaki) hak söz (budur)." [14]

İsrailoğullarından bir genç, bir yakınını öldürdü, mirasını aldı ve kızını nikahladı. Cinayet delillerini bir masumun yakınına bıraktı, suçu bir başkasına yıktı. Bakara suresine ismini veren inek kesme kıssası yaşandı. Allah *(cc)* El-Mubîn ismiyle ölüyü diriltti, ölü katilin kim olduğunu söyledi ve hak ortaya çıktı.

"(Hatırlayın!) Hani siz bir insan öldürmüş ve birbirinizi suçlamıştınız. Allah sizin gizleyip sakladıklarınızı açığa çıkarandır. 'Hayvanın bir kısmını cesede vurun.'

14. 19/Meryem, 27-34

diye emrettik. (O da dile gelip, katilini söyledi.) İşte böylece Allah ölüleri diriltip ayetlerini sizlere gösterir ki akledesiniz." [15]

Yusuf da *(as)* iftiraya maruz kaldı. Bu iftira neticesinde uzun yıllar zindanda yattı. Allah *(cc)* El-Mubîn ismiyle krala bir rüya gösterdi, Yusuf'un arkadaşına Yusuf'u hatırlattı, Yusuf'a rüyayı yorumlattı, ona iftira eden kadının diline hakkı söyletti. Ve Yusuf temize çıktı.

"(Kral) dedi ki: 'Yusuf'u elde etmek istediğiniz zamanki durumunuz neydi/nedir sizin hikayeniz?' Dediler ki: 'Allah'a sığınırız. Biz onda hiçbir kötülük görmedik.' Aziz'in karısı da demişti ki: 'Şimdi gerçek ortaya çıktı. Ben onu elde etmek istemiştim. Şüphesiz ki o, doğrulardandır.' " [16]

Aişe annemiz de iftiraya uğradı. Resûlullah'a *(sav)* eş olacak kadar temiz bir kadın, şehrin ayak takımı olan münafıkların diline düştü. Çok üzüldü, günlerce ağladı. Gözyaşları tükendi, üzüntüsünden kan ağladı. Sonunda El-Mubîn tecelli etti ve Nur suresinden ilgili ayetleri indirerek Aişe annemizi temize çıkardı.

"Kötü/pis kadınlar, kötü erkeklere; kötü erkekler, kötü kadınlara; temiz/iyi kadınlar, temiz erkeklere; temiz erkekler, temiz kadınlara (yakışır). Bunlar, onların söylediklerinden berî/uzaktırlar. Onlara bağışlanma ve değerli bir rızık vardır." [17]

Kardeşlerim, El-Mubîn ismine dair dört olay aktardım. Dört olayın ortak noktasını kavrarsak, El-Mubîn isminin inceliklerinden birine vakıf olmuş oluruz. Müsaadenizle açıklayayım:

Tevhid ehli iftiraya maruz kaldığında, El-Mubîn ismi hemen tecelli etmez. El-Mubîn'in tecelli edip olayı açığa kavuşturması için bir *"ara döneme"* ihtiyaç vardır. Meryem annemizde olduğu gibi bazen birkaç gün, ifk hadisesinde olduğu gibi bazen birkaç ay, Yusuf da *(as)* olduğu gibi bazen uzun yıllar sürebilir bu bekleyiş. Bunun birçok hikmeti vardır elbet.

Bir hikmeti iftiraya uğrayana bakmaktadır. Allah *(cc)* onu sınamakta, bu bekleme süresinde sabredip etmeyeceğini açığa çıkarmak istemektedir. Bir diğer hikmet ise topluma bakmaktadır. Allah temiz ile pisi, doğru ile yalancıyı ayırmak ve müminlerin saflarını temizlemek istemektedir.

Hiç merak etmeyin! El-Mubîn ismi mutlaka bizler ve iftiraya uğrayan diğer mazlumlar için tecelli edecektir. Bu durumda bize düşen Rabbimize karşı hüsnüzan beslemek, yakinimizi korumak ve Rabbimize El-Mubîn ismiyle çokça dua etmektir.

Muvahhid ve Muvahhide Arkadaşlarım!

Biz, davete başladığımızdan bu yana türlü imtihanlara uğradık, hâlen de uğramaya devam ediyoruz. Her halükârda Rabbimize hamd olsun. Fakat şu bir gerçektir ki 2017-2018 yılı bizim için imtihanlar yılı olmuştur. Daha önce imtihanın biri biter diğeri başlardı. Şimdi ise imtihanlar sağanak misali peş peşe geliyor. Başımıza gelen bir imtihanı anlamaya çalışırken, onu unutturacak, daha çetin ve kapsamlı bir imtihanla karşılaşıyoruz. Ki sizlerin de malumu olduğu üzere; en ciddi imtihanımız, çocuklarımızla ilgili olandır. Mahkemeler peş peşe çocuklarımıza el koyma kararı vermeye başladı. Suçumuz; çocuklarımızı "*Tağutlara Kulluğun Modern Mabedleri"*nden korumak, birer ideolojik aygıt olmalarına engel olmak ve onları tevhid üzere yetiştirmektir. Bu durumu yaşayan kardeşlerimizi Rabbim yardımı ve rahmetiyle kuşatsın. Muvahhidlerin çocuklarını, gözümüzün nuru olan *"Tevhidî Çekirdekler"*imizi El-Hafız ismiyle korusun. Hiç şüphesiz O *(cc)*, koruyanların en hayırlısı ve merhametlilerin en merhametlisidir.

Ayrıca bu kardeşlerimi ilahi bir müjdeyle müjdelemek istiyorum:

"Tağuta kulluk etmekten kaçınıp Allah'a yönelenlere müjdeler olsun." [18]

Bir yanda korkutan ve hayatı bizlere zehir etmeye yeminli tağutlar, diğer yanda bizleri müjdeleyen Allah! Hiç şüpheniz olmasın ki, Allah'ın müjdesi galip gelecek, yüzlerimiz gülecektir.

Kardeşlerim!

İmtihanların sıklaşması ve iç içe yaşanması, Allah'ın *(cc)* yardımının yakınlaştığını gösterir. Muvahhidlerin

15. 2/Bakara, 72-73
16. 12/Yusuf, 51
17. 24/Nur, 26
18. 39/Zümer, 17

Bu davaya, tevhid ve sünnet davetine dört elle sarılın. Bugünlere kolay gelmedik. Her bir saniyenin bedelini ödedik.
Alaya alındık, yok sayıldık, hakarete uğradık, yokluk çektik, yarı yolda bırakıldık, canımızla ve evlatlarımızla tehdit edildik, şahit olduk şehit verdik, sevdiklerimizden ayrı kaldık, baharı olmayan hücrelerde ömrün baharını tükettik...

ilahi yardıma en yakın olduğu nokta, baskı ve eziyetin en çetin ve kuşatıcı olduğu noktadır. Allah Resûlü'nün *(sav)* hayatına bakarsanız bu gerçeği tüm yalınlığı ile görürsünüz.

Mekke'de başlayan ekonomik boykot, sosyal ambargo ve tecrid, müminlere Habeşistan kapısını açtı. Allah *(cc)* bir devleti ve bir kralı müminlere yardımcı kıldı.

Sonra Ebu Talip ve Hatice annemiz vefat etti. Müşrikler, Ebu Talib'in vefatını fırsat bilip, boykot dönemi azgınlıklarına döndüler. Allah Resûlü *(sav)* ashabını rahatlatmak ve daveti kolaylaştırmak için, Taif'e yöneldi. Ancak Taifliler onu dinlemedi. Hakaret edip alaya aldılar. Şehrin delilerine ve çocuklarına onu taşlattılar. Anamız, babamız, canımız ona feda olsun. Mahzun ve matrud bir şekilde Mekke'ye döndü. Ashabın hüznü arttı, müşrikler ise iyice kudurdular. İşte tam bu atmosferde İsra, Miraç hadisesi yaşandı. Bu öyle büyük bir olaydı ki insanlık tarihinde bir benzeri yaşanmamıştı. Allah, El-Cebbar ismiyle müminlerin mahzunluğunu ve yürek burukluğunu giderdi.

Allah Resûlü (sav), panayırlar ve Hac vesilesiyle Mekke'ye gelen kabileleri gezmeye başladı. Çadır çadır, kabile kabile, oymak oymak, fert fert dolaştı, davetini onlara arz etti. Şöyle diyordu: *"Kureyş, Rabbimin risaletini tebliğ etmeme engel oluyor. Yok mu beni beldesine götürüp koruyacak kimse? Buna karşılık ona cenneti vadediyorum."* O kadar çok insana bu sözleri söylemişti ki o dönemde henüz iman etmemiş Cabir *(r.a)* insanların birbirlerine şöyle dediğini aktarır: *"Bu Kureyşli gence dikkat et! Seni fitneye düşürmesin der ve parmakla onu gösterirlerdi..."*

İşte tam bu ortamda Allah, ensarı Resûl'ün karşısına çıkardı ve onlara Medine'nin kapılarını açtı.

Bu örnekleri iyice düşünelim, anlamaya çalışalım. Muhtaç olduğumuz hayrın inmesi için, Allah'a *(cc)* niyazda bulunalım.

Kardeşlerim!

Kur'an'ı dikkatle okuduğumuzda, muvahhid ve müşrik topluluklarla ilgili Allah'ın *(cc)* üç sünneti olduğunu görürüz. Bu noktaya dikkat buyrun lütfen! Bireyler ve tekil davet sahiplerinden bahsetmiyoruz. Konu şirk ve tevhid toplumlarına karşı Allah'ın sünnetidir.

İlki, Allah'ın *(cc)* muvahhidleri şehit olarak kendi katına alıp, kâfirlere güç ve imkân vermesidir. Uhdud Ashabı'nı buna örnek verebiliriz.

İkincisi, Allah'ın kâfirleri topluca helak edip, müminleri kurtarmasıdır. Nuh, Hud, Lut gibi *(as)* birçok resûlün örneğinde olduğu gibi.

Üçüncüsü, müminlerle kâfirlerin birbirlerinden ayrıştırılıp, aralarında iman ve küfrün kavgasının başlamasıdır. Allah Resûlü *(sav)* ve Musa *(as)* örneğinde olduğu gibi.

Biz; önderimiz, rehberimiz, örneğimiz ve imamımız olan Muhammed Mustafa *(sav)* gibi yapacak ve şöyle diyeceğiz: *"Ya sizleri davet ettiğimiz tevhide iman edersiniz ya da Allah bizimle sizin aranızda hükmedinceye kadar sabredeceğiz."* Ve Musa'nın *(as)* yanındaki gençlerden öğrendiğimiz şu duayı çokça yapacağız: *"Yalnızca Allah'a tevekkül ettik. Rabbimiz!*

Bizi zalim topluluk için fitne kılma. Ve rahmetinle bizi kâfir topluluktan kurtar!" [19]

Evet, Allah mutlaka aramızda hükmedecek, üç sünnetinden birini icra edecektir. O *(cc)* hükmünü verinceye kadar bize düşen sabretmektir.

"Rabbinin hükmüne sabret…" [20]

Şayet Allah *(cc)* bizleri Uhdud Ashabı gibi mazlum ve şehit olarak katına alırsa, ne güzel bir akıbettir o.

Şayet Allah, azgın ve müstekbir tağutları ve onların kullarını helak ederse, müminlerin sevineceği o gün ne güzel bir gündür!

Şayet Allah, bizleri ayırır, iman ve küfrün kavgası başlarsa ne güzel bir hükümdür o. Allah'tan *(cc)* günahlarımızı bağışlamasını, aşırılıklarımızı affetmesini, ayaklarımızı sabit kılmasını ve kâfir topluluğa karşı bize yardım etmesini dileriz.

Unutmayın kardeşlerim! Parolamız *"Hasbunallah'tır"*. Onlar zulümde azgınlaştıkça bizler *"Hasbunallah"* diyeceğiz. Ve sonunda onlara karşı Allah bize yetecektir.

Bundan sonraki günler daha iyi de olabilir, çok daha kötü de olabilir. Allah'tan af ve afiyet talebinde bulunalım ve bizleri sadıklardan kılması için çokça duacı olalım.

Umudumuzu koruyalım, Allah'a karşı hüsnüzan besleyelim. Yüzümüzden tebessümü eksik etmeyelim. Unutmayalım, tevhidin bir kısmı da Allah'ın vaadine yakinen inanmaktır. Öyle bir duruşumuz olsun ki bize bakanlar şu ayeti hatırlasınlar:

"Allah'ın nurunu ağızlarıyla söndürmek istiyorlar. Oysa kâfirler istemese de Allah nurunu tamamlamaktan başka bir şey istemez. Müşrikler hoşlanmasa da tüm dinlere üstün gelsin diye Resûlü'nü hidayet ve hak dinle gönderen O'dur." [21]

Ve sizlere son olarak şunu söylemek istiyorum: Bu davaya, tevhid ve sünnet davetine dört elle sarılın. Bugünlere kolay gelmedik. Her bir saniyenin bedelini ödedik. Alaya alındık, yok sayıldık, hakarete uğradık, yokluk çektik, yarı yolda bırakıldık, canımızla ve evlatlarımızla tehdit edildik, şahit olduk şehit verdik, sevdiklerimizden ayrı kaldık, baharı olmayan hücrelerde ömrün baharını tükettik… Allah'a hamd olsun, tüm bunlar bizi biledi, ayaklarımızı sabitledi, imanımızı ve yakinimizi arttırdı. Sokakta, devlet dairelerinde, okumuş insanlar arasında, kısacası toplumun her katmanında tevhidî meselelerin konuşulduğuna şahit olduk. Düne kadar üç beş insanın kendi aralarında fısıldaşarak konuştuğu tevhid hakikatleri, bugün yüksek sesle ve varlığı bir gerçeklik olarak kabul edilerek konuşuluyor. Bu davaya sahip çıkın, ona dört elle sarılın. Onun dünyada izzet, ahirette saadet olduğunu unutmayın. Madem ki Allah *(cc)* bizi bu davayla şereflendirdi, öyleyse şükür olarak vaktimizin, canımızın, malımızın, sahip olduğumuz maddi ve manevi değerlerin en güzelini bu davaya adayalım.

Sizleri Allah'a emanet ediyor, her birinizin bayramını özel olarak tebrik ediyorum. Sizlerden dua istiyorum. Allah'a emanet olunuz. Es-Selamu aleykum ve rahmetullahi ve berakatuhu!

Halis Bayancuk (Ebu Hanzala)

Silivri 9 No'lu Kapalı Cezaevi, Silivri/İstanbul

19. 10/Yunus, 85-86
20. 68/Kalem, 48
21. 9/Tevbe, 32-33

Dijital Oyunlar ve Çocuklarımız

Başyazı

Dijital oyunlar; adam öldürmek, içki içmek, müstehcen görüntüler, haksız kazanç, güçlünün hukuku vb. Hududullah'ı çiğneme üzere kurgulanmıştır. Oyuncu ya Allah'ın hududunu çiğnemekte ya çiğnenmesine şahitlik etmektedir. Her ikisi de kişiyi Allah'ın sınırlarına karşı lakaytlaştırmaktadır.

Rabbimiz *(cc)* bir çok ayette, dünya hayatını *"oyun ve eğlence"* olarak tanıtmıştır.[1] Dünyanın oyun ve eğlence olması, dünya ile ilgili değil, onu imar eden insanla ilgili bir sıfattır. Kimi insan için dünya; iman ve cihattır. Kimisi için çalışmak, yorulmak ve zorluktan ibarettir. Bazıları için ise dünya; oyun, eğlence, yeme, içme, gezme gibi faaliyetlerden ibarettir.

Dünyayı *"oyun ve eğlence"* hâline getiren bu insan sınıfı, her dönemde varolmuştur. Sayısız ilahi ikaza rağmen, oynamaya ve eğlenmeye devam etmiştir. İnsana yaratılış gayesini unutturmak ve onu hayvan misali yeme içmeye indirgemek için, insi ve cinni şeytanlar da boş durmamış, sürekli yeni eğlenceler üreterek bu sürece katkıda bulunmuşlardır.

İnsi ve cinni şeytanlar eliyle yaygınlaştırılan oyunlar, zamanın şartlarına göre suret değiştirse de, tüm oyunlar iki amaca hizmet etmektedir.

- Yaratılış gayesini unutturmak
- Allah'ın *(cc)* sınırlarını (Hududullah) çiğnemek

Günümüzde *"oyun ve eğlence"* küresel tuğyan eliyle, kitlesel imha silahına dönüştürülmüştür. Atom bombası veya nükleer silahlarla yok edilen

1. *Bk. 6/En'am, 32; 29/Ankebut, 64; 47/Muhammed, 36; 57/Hadid, 20*

toplumlar; yerlerini, dijital oyun ve eğlencelerle yok edilen toplumlara bırakmıştır. Yaratılış gayesi unutturularak akidesi, Hududullah çiğnetilerek ahlakı öldürülen toplumlar, zahiren yaşasa da hakikatte ölü hükmündedir.

Dijital Oyunların Yaygınlığı ve Tehlikesi

Elimizde bulunan veriler, 6-15 yaş grubunun %79,5'inin, oyun oynamak için internet kullandığını göstermiştir. Rakamlar, ürkütücü, ürkütücü olduğu kadar düşündürücüdür. Eldeki verilere göre çocukların ve gençlerin büyük çoğunluğu dijital sokaklarda oynamaktadırlar.

Oyun çeşitliliği, çocuk dünyasına hitap eden hareketlilik ve teknolojik imkânlar kullanılarak gerçeğe yakın hâle getirilen oyunlar, her geçen gün çocuklarla birlikte yetişkinleri de *"oyun ve eğlence"* ağına katmaktadır.

Gelinen noktada çocuk-oyun ilişkisi, çocuksu bir ilgi olmaktan çıkmış, bağımlılık yapan, ruh ve beden sağlığını tehdit eden bir tehlikeye dönüşmüştür.

Hastaneler, *"dijital bağımlılık/internet bağımlılığı"* adı altında hasta tedavisine başlamıştır. Haberlerde, oyun satın almak için dilenen, yıl boyunca okula gitmeyip internette oyun oynayan, bilgisayara başında kalp krizi geçiren, günlerce uyumadığı için vücudu kilitlenen, falanca ülkede yeni açılan oyun bağımlıları tedavi merkezi haberleri sıradanlaşmaya başlamıştır. İlgili haberler okunduğunda, uyuşturucu bağımlılarından hiçbir farkı olmayan, belki bağımlılık düzeyi çok daha ileri boyutta olan bir durumla karşı karşıya olduğumuzu anlıyoruz.

Neden?

Hazırlanan oyunlar, insanın temel özellikleri olan akıl, şehvet/haz ve öfkeye hitap ediyor. Bu üç özelliği sürekli uyaran dijital oyunlar, insana hiçbir yerde bulamayacağı suni bir haz yaşatıyor. Oyunu bırakan insan, aynı duyguları yaşamak için tekrar oyun başına dönüyor.

Yapılan araştırmalar, oyun oynayan insanların yüksek dozda dopamin hormonu salgıladığını ortaya koymuştur. Dopamin, insanın zevk aldığı her işte salgılanan bir hormondur. Oyun gibi sürekli uyarıcı mahiyeti olan uğraşlar, yüksek düzeyde ve bağımlılık yapacak oranda dopamin salgılamaktadır. Oyun oynamayınca görülen agresiflik, oyun oynayabilmek için tevessül edilen gayrimeşru yollar (hırsızlık, dilenme), oyun anında görülen aşırı konsantrasyon bu hormonla ilintilidir. Bu yönüyle dijital oyun bağımlılığının uyuşturucu bağımlılığından bir farkı yoktur.

Ailelerin Sorumsuzluğu

Çocuk ve gençlerin oyun bağımlılığının bir diğer sebebi, sorumsuz ailelerdir. Çocukları dijital aletlere mahkum edip sessizleştiren oyunlar, sorumsuz ebeveynler tarafından kurtarıcı olarak algılanmaktadır. Zira, oyun oynayan çocuk, dış dünyayla bağını koparmıştır; yaramazlık yapmaz, ebeveyni meşgul etmez, ev düzenini bozmaz. Bazı ebeveyn, çocuklarının saatlerce oyun oymasıyla övünebilmektedir (!) Oysa rahatlamak için dijital oyunlara emanet edilen çocuklar, bir ömür rahatsızlık sebebi olacaktır.

> Çocukluk döneminde oyunlarla fazla iç içe olanlar, hız özelliği kazanmakta, daha da tehlikelisi derin düşünme gerektiren şeylerden sıkılmaktadırlar. İlerleyen dönemlerde vahyi anlamak için çabalasalar da; tertil ve tedebbüre sabır gösterememekte, çalışmayı bırakmaktadırlar.

Dijital Oyunların Zararları

1. Dünya Hayatını *"Oyun ve Eğlence"*ye Çevirmesi

Rabbimiz, sayısız öğüdü aracılığıyla bizlere bir hakikati hatırlatır: Tağutlar, insanlığın yararına olan bir şey yapmazlar. Onların tüm faaliyetleri tek bir şey içindir: İnsanları Allah'a kulluk yapmaktan alıkoyup, kendi sistemleri için kul ve köle yapmak.

Yapılan bir çok araştırma, oyun bağımlılarının sanal ödüllerle yetinmeyip, bahis ve sanal kumar oyunlarıyla adım adım kumarbazlaştığını göstermektedir.
Çünkü oyunlar, insanın tabiatında var olan hırs, rekabet ve kazanma duygularını sürekli bir şekilde uyarmakta, onu kazanmaya ve başkalarını yenmeye şartlamaktadır.

"Kavmini hafife aldı/onursuzlaştırdı/aptallaştırdı, onlar da ona itaat ettiler. Şüphesiz ki onlar, fasık bir topluluktu." [2]

Bir insanın izzeti, onuru ve değeri Allah'a *(cc)* kulluğunda yani tevhidindedir. Onun tağuta itaat eden bir fasık hâline gelmesi için tevhitten uzaklaştırılması yani müşrikleştirilmesi gerekmektedir. Bunun için tağutlar gece gündüz aralıksız tuzaklar kurmaktadırlar:

"Mustazaflar, müstekbir olanlara derler ki: 'Bilakis (işiniz gücünüz) gece gündüz hile (yapmak)... (Çünkü) siz, Allah'a karşı kâfir olmamızı ve O'na ortaklar koşmamızı emrediyorsunuz bize.' Azabı gördüklerinde (için için yanarak) pişmanlıklarını gizleyecekler. Biz, kâfirlerin boynuna zincirli halkalar geçirdik. (Ne yani) yaptıklarından başkasıyla mı cezalandırılacaklardı?" [3]

Bu tuzakların farkedilmemesi için, insanların oyalanması ve düşünmekten alıkonulması gerekmektedir. Bu nedenle, dünya hayatının oyalayıcı bir *"oyun eğlence"* olması tağutlar için önemlidir. Dijital oyunlar, bu oyalama faaliyetinin bir ayağıdır sadece. Ancak hedef kitlesi çocuklar ve gençler olduğundan en tehlikeli ayağıdır maalesef. Zira dijital oyunlarla sanal birer robot hâline gelen çocuklar, hayat boyu oyun ve eğlence arayışı içinde olacak, kendilerini oyalayacak araçların etkisine açık hale geleceklerdir.

2. Tefekkür Özelliğini Öldürmesi

Allah *(cc)* vahiyle insana hidayet etmiştir. İnsan, vahyi anlayıp yaşamaya çalıştıkça; Allah'ın rızasına ve dosdoğru yola erişir.

2. 43/Zuhruf, 54
3. 34/Sebe, 33

"Allah onunla (Kitap ve Resûl'le), rızasına uyanları yolun en doğru olanına iletir, onları izniyle karanlıklardan aydınlığa çıkarır ve dosdoğru yola hidayet eder." [4]

Vahyi yaşama aktarmak için anlamak, anlamak için de usulünce okumak gerekir. Usul, tertil üzere ve tedebbür ederek okumaktır.

"... Kur'an'ı (iyice bellemek ve derin düşünebilmek için) tertil üzere (tane tane, ağır ağır) oku." [5]

"Onlar, Kur'an'ı derinlemesine düşünmezler mi? Yoksa, kalpleri üzerinde kilitler mi var?" [6]

Ağır ağır okuma (tertil) sabrı, derinlemesine düşünmek (tedebbür) ise düşünme melekesi kazanmayı gerektirir.

Dijital oyunlar ise görmede, algılamada, düşünme ve karar vermede hız üzere kurgulanmıştır. Oyun oynayan insan bu tempoya ayak uydurmak zorundadır. Çocukluk döneminde oyunlarla fazla iç içe olanlar, hız özelliği kazanmakta, daha da tehlikelisi derin düşünme gerektiren şeylerden sıkılmaktadırlar. İlerleyen dönemlerde vahyi anlamak için çabalasalar da; tertil ve tedebbüre sabır gösterememekte, çalışmayı bırakmaktadırlar.

Kur'an anlaşılmasın diye çabalayan müstekbirler, tam olarak böyle bir nesil arzulamaktadırlar.

4. 5/Maide, 16
5. 73/Müzzemmil, 4
6. 47/Muhammed, 24

3. Kimlik Bunalımı

İnsan hayatındaki en sancılı dönem 12-18 yaş aralığıdır. Ergenlik dediğimiz bu dönem, arayış ve kimlik kazanma evresidir. Bu dönemde gençler için rol model çok önemlidir. Çünkü, kimlik örnek alınan modeller üzerinden şekillenmekte ve bu kimlik yaşamı boyunca kişiye eşlik etmektedir.

Oyunlar *"karakter"* merkezlidir. Tercih edilen karakterler oyuncu ile bütünleşmektedir. Her ne kadar karakterlerin oyuncu tarafından yönlendirildiği düşünülse de, gerçek farklıdır. Tercih edilen karakter oyuncuyu şekillendirmekte, ona bir ahlak ve kimlik kazandırmaktadır. Oyunların kazandırdığı kimlik, ilerleyen satırlarda yakından incelenecektir.

4. Allah'ın Sınırlarını Çiğneme

Allah'ın *(cc)* sınırları vardır, Allah bu sınırlar üzerinden bizleri terbiye ve imtihan eder. Müminin kulluk kalitesi (takva ve ihsan) onun Hududullah'a riayeti oranındadır.

Kur'an Allah'ın sınırlarına karşı iki sorumluluk yükler bizlere:

a. *"... Bu, Allah'ın sınırlarıdır. Allah'ın sınırlarını çiğnemeyin..."* [7]

b. *"... Bu, Allah'ın sınırlarıdır. Allah'ın sınırlarına yaklaşmayın..."* [8]

Allah'ın sınırları ile kul arasında bir mesafe olmalıdır. Zira sınıra yaklaşan, şeytanın çekim alanına girmiştir ve -Allah'ın rahmet ettikleri müstesna- sınırı çiğnemesi kaçınılmazdır. Sınırlara yaklaşmanın güncel örneği; onu ekrandan izlemek, sınırların çiğnendiği meclislerde oturmak ve konumuzu ilgilendiren şekliyle sanal ortamda, oyun ve eğlence olarak Allah'ın sınırlarını çiğnemektir.

Dijital oyunlar; adam öldürmek, içki içmek, müstehcen görüntüler, haksız kazanç, güçlünün hukuku vb. Hududullah'ı çiğneme üzere kurgulanmıştır. Oyuncu ya Allah'ın *(cc)* hududunu çiğnemekte ya çiğnenmesine şahitlik etmektedir. Her ikisi de kişiyi Allah'ın sınırlarına karşı lakaytlaştırmaktadır.

Tek bir oyun içinde onlarca defa Allah'ın sınırları çiğnenince, gerçek hayatta sınırların çiğnenmesine zemin oluşmaktadır.

5. Dijital Oyunlar ve Kumar

Dijital oyunlar, puan ve derece kazanmayla başlayan, sanal ödüllerle devam eden, nihayet bahis ve sanal kumar oyunlarıyla neticelenen bir kumar okuludur.

Yapılan bir çok araştırma, oyun bağımlılarının sanal ödüllerle yetinmeyip, bahis ve sanal kumar oyunlarıyla adım adım kumarbazlaştığını göstermektedir.

Hayal/sanal ile hakikat arasındaki dengeyi yitiren insan, hakikat âleminin sorunlarıyla boşa çıkamayınca, hayal/sanal âlemine sığınır.
Gerçek ile sanal arasındaki denge öyle bir bozulur ki, kişi her türlü dış telkine, uyarıya ve yönlendirmeye açık hale gelir.

Çünkü oyunlar, insanın tabiatında var olan hırs, rekabet ve kazanma duygularını sürekli bir şekilde uyarmakta, onu kazanmaya ve başkalarını yenmeye şartlamaktadır.

6. Şiddet Eğilimi

Piyasada satışa sunulan oyunların %80'i şiddet içeriklidir. Oyuncu yalnızca şiddeti izleyip kanıksamakla kalmayıp, aktif olarak şiddet uygulamaktadır.

Bu, oyuncunun öfkesini sürekli uyarmakta, sinir sistemini dumura uğratmaktadır. Allah Resûlü'nün *(sav)* *"Kızma!"* diyerek nasihatte bulunduğu; hilim, vakar ve uyumu överek şekillendirdiği İslam karakteri, kişiyi

7. 2/Bakara, 229
8. 2/Bakara, 187

şeytanın oyuncağı hâline getiren öfke karakteriyle yer değişmektir.

Şöyle bir itirazda bulunulabilir:

Müslim, Allah düşmanlarına karşı öfkeli olmalı, Allah'ın *(cc)* sınırları çiğnendiğinde tepki göstermelidir. Bu doğrudur. Ancak, İslami öfke ile şeytani öfke arasında fark vardır. İslam, önce sabır, hilm ve merhameti, sonra öfkeyi öğretir. Bu nedenle müslimin öfkesi Allah içindir ve kontrol edilebilir. Oyunlar ise Allah için olmayan, sürekli uyarılmış ve insanı haddi aşmaya sevk eden bir öfke öğretmektedir. Yüce Allah öfkenin dorukta olduğu savaş esnasında

Dijital ekranların sokaklardan daha tehlikeli olduğunu bilmeliyiz. Çocukları eve kapatıp dijital ekranlara mahkum ederek, sokağın ihtimalli zararına karşın, ekranların kat'i zararına terk etmiş oluruz. Sokağı olmayan çocuklar, dijital sokaklarda ruh ve beden sağlığını tehlikeye atarlar.

dahi, haddi aşmayı yasaklamış, takvayı yani ölçülü olmayı emretmiştir.

"Sizinle savaşanlara karşı Allah yolunda savaşın. Haddi aşmayın. (Çünkü) Allah, haddi aşanları sevmez." [9]

"Haram ay, haram aya karşılıktır. (Gözetilmesi gereken) hürmetler/ haklar da karşılıklıdır. Kim size karşı haddini aşar saldırırsa siz de ona saldırarak misliyle karşılık verin. Allah'tan korkup sakının. Ve bilin ki Allah takva sahipleriyle beraberdir." [10]

9. 2/Bakara, 190
10. 2/Bakara, 194

Şu da bir gerçektir ki, sürekli şiddetle iç içe olan nesiller, dünyada var olan zulüm ve şiddete karşı duyarsızlaşmaktadırlar. Suriye, Yemen, Afganistan, Irak; parçalanan çocuklar, tecavüze uğrayan kadınlar, organları çalınan insanlar, fuhuş pazarına sermaye yapılan gençler... her gün gördüğü, on binlerce görüntüden sadece biridir ve yaşananları oyun olarak algılamaktadır.

Oysa taşlara ağıt yaktıracak bu zulüm ve şiddete karşı öfkemiz, tepkimiz, farkındalığımız dipdiri olmalıdır. Olmalıdır ki, zayi ettiğimiz İslam'ın yanında insanlığımızı da zayi etmeyelim.

7. Robotlaşma

Allah *(cc)* insanı şehadet âlemi içinde yaratmış, onu zaman ve mekânla sınırlamıştır. İnsan, hayal âleminde sınırları kaldırır, zaman ve mekânın kayıtlarından kurtulur. Sonra hakikat âlemine geri döner. Böylece, hayal âlemi insanı rahatlatan ve hayatın zorluk yükünü hafifleten bir işlev görür.

Sanal dünya ise, hakikat ile hayal arasındaki sınırı kaldırır, insana âlem içinde âlem yaşatır. Aynı anda dünyanın her yerinde olabilen, bir saniyede tüm zamanları düren, aklına gelen her şeyi sanal olarak yapabilen insan, Allah'ın *(cc)* yarattığı ölçülü ve temiz fıtratı adım adım bozar, dengesizleştirir.

Hayal/sanal ile hakikat arasındaki dengeyi yitiren insan, hakikat âleminin sorunlarıyla boşa çıkamayınca, hayal/sanal âlemine sığınır. Gerçek ile sanal arasındaki denge öyle bir bozulur ki, kişi her türlü dış telkine, uyarıya ve yönlendirmeye açık hale gelir.

Bugün, oyunlar toplu olarak oynanabilmekte, oyuncular kendi aralarında ve oyun merkeziyle iletişim hâlinde olabilmektedir. Fıtrat dengesini bozmuş, neyin gerçek neyin sanal olduğuna dair sınırı kaybetmiş insan, kötü amaçlı merkezler eliyle bir robot gibi yönlendirilmektedirler.

Rusya'da M.B. (Mavi Balina) İsimli oyunu oynayan 130 çocuk, bir yıl içinde intihar etmiştir.[11] Geriye dönük yapılan araştırmalar, çocukların mesajlarla yönlendirildiğini ve iki aylık bir iletişim sonunda son bir komutla intihar ettirildiklerini göstermiştir.

11. http://www.internethaber.com/bu-bilgisayar-oyunu-130-kisinin-intiharina-sebep-oldu-foto-galerisi-1759787.htm

Sıkça karşılaştığımız bu tip haberler[12], sanal ortamda sınırlarını yitirmiş insanların nasıl birer robot hâline getirildiğinin göstergesidir.

Ne Yapmalı?

• Hiç şüphesiz; öncelikli vazifemiz, bizi her yönden kuşatmış olan modern cahiliyeyi tanımak olmalıdır. Zira *"Cahiliyeyi tanımayanlar İslam'ın halka halka çözülmesine"* sebep olurlar.

• Çocukların önünde devasa bir zaman, içlerinde ise bitmek tükenmek bilmeyen bir enerji vardır. Onlar, zamanlarını ve enerjilerini nasıl kullanacaklarını bilmezler. Çocuklarımızla ilgilenip yönlendirme yapacak olan bizleriz.

• Çocuklarımızı anlamaya ve tanımaya çalışmalıyız. Onun ilgi alanlarını, zevk alarak yaptığı faaliyetleri ve eğilimlerini tespit etmeliyiz. Bu konuda yetersiz kaldığımızı düşünüyorsak bir bilenden yardım almalıyız. Çocuğun ilgi alanlarına uygun programlar yapıp, onu yönlendirmeli, onu dijital şeytanların sevk ve idaresine terk etmemeliyiz.

• Çocuklarımızla kitap okumalı, onların muhakeme kabiliyetinin gelişmesini sağlamalıyız. Bazen biz okuyup onlar dinlemeli, bazen onlara okutup biz dinlemeliyiz. Okuduğumuz bölümler üzerine karşılıklı konuşmalıyız.

• Çocukları için birşeyler yapmak isteyen kardeşlerimizle gruplar oluşturup, ortak faaliyetler yapmaya gayret etmeliyiz. Piknik, gezi, spor, ziyaretleşme gibi çocukları sosyalleştirecek, merak duygularını hayra yönlendirecek, enerjilerini atmaları için imkân sağlayacak alanlar açmalıyız.

• Küçük yaşta çocukların dijital ekranlarla arasına mesafe koymalıyız. Henüz bebekken eline dijital alet verilen çocuklar, belli bir yaştan sonra dijital bağımlısı oluyorlar. Ebeveynler olarak dijital aletlerle ilişkimizi gözden geçirmeli, İslami ölçülere uygun olup olmadığına bakmalıyız. Bağımlı ebeveynlerin bağımlı çocuklar yetiştireceğini unutmamalıyız.

• Dijital ekranların sokaklardan daha tehlikeli olduğunu bilmeliyiz. Çocukları eve kapatıp dijital ekranlara mahkum ederek, sokağın ihtimalli zararına karşın, ekranların kat'i zararına terk etmiş oluruz. Sokağı olmayan çocuklar, dijital sokaklarda ruh ve beden sağlığını tehlikeye atarlar.

• Çocukların merhamet, yardımlaşma ve sorumluluk melekelerini geliştirecek sosyal projeler içinde yer almasını sağlamalıyız. Uygun proje bulamıyorsak aile olarak bu yönde projeler başlatmalıyız. Rabbimizin emri üzere fakir, miskin, yolda kalmış, mülteci, hasta, ihtiyaç sahibi, bakıma muhtaç insanları ziyaret, onlarla yardımlaşma, sıkıntılarını giderme gibi...

• Çocuğumuzun ilgi duyduğu bir alanda gelişmesi için olanak oluşturmalıyız. Spor, sanat, meslek gibi severek yaptığı bir işte özel ders alabileceği, maddi imkânlarımız yetersizse ücretsiz projelerden faydalanabileceği ve eğitim materyalleriyle evde gelişebileceği bir alan oluşturmaya çalışmalıyız. Çaba bizden başarı Allah'tandır.

• Asrın fitnelerinden çokça Allah'a sığınmalı, insi ve cinni şeytanlardan koruması için Rabbimize çokça iltica etmeliyiz.

Davamızın sonu, âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd etmektir.

12. *https://www.bbc.com/turkce/41281200*

https://onedio.com/haber/dehset-giderek-artmaya-devam-ediyor-intihara-surukleyen-meshur-oyunun-yeni-kurbani-14-yasindaki-furkan-oldu-767918

https://www.sozcu.com.tr/2018/gundem/mavi-balina-oyunu-bursada-can-aldi-2238119/

İslâm ile Müslümanlık Neden Aynı Şey Değildirler?

Feriduddin AYDIN

İslâm ile Müslümanlık arasındaki uçuruma ışık tutmak amacıyla bir yerden başlamak için -her şeyden önce- bir ilk olan bu girişimin önemi üzerinde yoğunlaşmak lâzımdır. Taşıdığı ilmî değerin yanı sıra, konunun özellikle şiddet yanlısı çevrelerde çekeceği dikkat bunu gerektirmektedir.

Kuşku yok ki **İslâm** ile **Müslümanlık** kavramlarının her biri, öbüründen çok farklı anlamlar taşımaktadır. Türkiyeli *"ilâhiyat uzmanları"*nın birçoğu bu gerçeği kabul ederken, bazıları bu iki kavramın anlamdaş olduğunu -*maalesef*- ileri sürmektedirler.

Onların bu konuda görüş birliği içinde olmaması -*aslında bu ihtilâfın arka planında gizli kalmış*- dev sorunlara işaret eder gibidir. Fakat vurgulamak gerekir ki bugüne değin herhangi bir Türk ilim adamı, **İslâm** ile **Müslümanlığın** iki ayrı din olduğunu kabul etmiş ve bunu bir şekilde açıklamış değildir. İrdelendiğinde bu tutumun oldukça önemli nedenlerden kaynaklandığı ortaya çıkacaktır. Bunların en başında ise *"(ataları suçlayıcı bir durumda kalmama)"* düşüncesi gelmektedir! Çok az sayıda elit bir grup ilim adamı böyle düşünmüyor olabilir. Kanaatlerini açıklamadıkları için, onların bu tutumunu bilinçli bir suskunluk olarak değerlendirebiliriz. Çekinceyi bu suskunluğun nedenleri arasında saymak mümkündür. Her halükârda, zihinleri bulanık on binlerce *"akademisyen"*le bunları birbirine karıştırmamak lâzımdır.

Kuşku yok ki *(muteber delillere dayanmaksızın ve bilgisizce)* **İslâm** ile **Müslümanlığın** ayrı şeyler olduğunu kabul etmek -*üstelik ileri sürmek*- büyük ve çok yönlü bir sorumluluk altına girmeyi sonuçlandıracaktır. Açık söylemek gerekirse böyle bir kabul, Türkistan'ın İslâm orduları tarafından fethedildiği tarihten günümüze kadar ***"Ben Müslümanım."*** demiş olan her insanın, İslâm'ın dışında bir dine bağlı olduğunu ileri sürmek anlamına gelecektir. Bu ise yanılgılar üzerine kurulu çok ürkütücü bir yargıdır; aynı

zamanda önü alınamaz tartışmalara kapı aralar, hatta tahmin edilmez fitnelerin kopmasına bile neden olabilir. Dolayısıyla **İslâm** ile **Müslümanlık** *-birbirinden bağımsız birer din olarak-* karşılaştırıldıklarında, oluşacak kaygı üzerinde hakikaten durmaya değer. Çünkü özellikle Türk olduğuna inanan *-Kitâbî İslâm'dan ve tarihten habersiz- "aydın"* iddiasındaki birçok kimse, şiddetli bir refleksle konuya müdahale edecektir. Ancak şimdiden belirtmek gerekir ki olabilecek böyle bir müdahale *-İslâm'ın bakışıyla-* ahlaktan uzak ve temelden yoksun kalacaktır. Çünkü *-önemle vurgulanmalıdır ki-* İslâm hem geçmişi yargılama yolunu kesinlikle kapatmış hem de tekfir hükmünü çetin şartlara bağlamıştır. Sonuç olarak *-erbabınca-* yapılacak karşılaştırma doğru ve kesinlikle gereklidir, ancak geçmişe dönük yargılama yanlış, mesnetsiz ve tehlikelidir.

İslâm ile **Müslümanlığı** karşılaştırma paradigmasının açılımını, aslında bu halkadan başlatmak gerekir. Çünkü *-biraz önce sözü edilen yargılama-* geçmiş için ne kadar anlamsız, hatta ne kadar tehlikeli ise İslâm'ı mevcut dinsel karmaşa ortamından ve Müslümanlıkla karıştırılmaktan kurtarmak *-tehlikeli olsa da-* tam tersine o kadar anlamlıdır; onun da ötesinde bu görev, *-birinci derecede-* âlim mü'minlere düşer. Bunu bilinçli olarak üstlenmemek, günümüzdeki yaygın din ve düşünce anarşisine karşı lakayt olmak demektir ki bu, *-öz bir ifadeyle-* İslâm'a hıyânettir.[1] Genelde tüm İslâm dünyasında, özellikle Ortadoğu'da cereyan eden mezhep savaşlarını, kanların oluk oluk akıtılmasını, *-tarafsızlık adına-* donmuş gözlerle seyretmek demektir. Âlim ve bilinçli bir mü'minin böyle bir sorumsuzluk sergilemesi elbette düşünülemez. Dolayısıyla önce yalnızca yanlışları belirlemek üzere *-bilimsel kriterler ve belgesel kanıtlar ışığında-* başlatılacak böyle bir karşılaştırma, *-arı İslâm'ın ortaya çıkmasını sağlayacak-* disiplinli, özverili ve ciddi çalışmalar için güçlü bir ilk adım olacaktır.

Her şeyden önce bu iki ismin, *-sözlüksel ve sınırlı birer kavramdan çok-*, oldukça kapsamlı iki farklı dini simgelediğini kaydetmek gerekir. Böyle bir kabulle ancak ikisini karşılaştırmak bir anlam ifade edebilir. Bu iki yapıyı karşılaştırabilmek, mutlaka uzmanlık düzeyinde hem İslâmi ilimler alanında, hem de İslâm tarihi konusunda yüklü bir bilgi birikimine sahip olmayı gerektirir. Çünkü İslâm yaklaşık 1400, Müslümanlık da 1300 yıllık bir geçmişe sahiptir. Bu uzun tarihin akışı içinde o kadar büyük çalkantılar, o kadar büyük olaylar yaşanmıştır ki bunlara ait muteber kaynaklara ulaşmadan, bu olayları sebep ve sonuçlarıyla ve tespit edilmiş tüm ayrıntılarıyla kronolojik olarak incelemeden, onları ilgilerle birbirine bağlamadan ve ait oldukları delillere dayandırmadan ne konunun ciddiyetini algılamak ne de onu aktarmak mümkündür. Bununla birlikte araştırmacının

İslâm'ı mevcut dinsel karmaşa ortamından ve Müslümanlıkla karıştırılmaktan kurtarmak -tehlikeli olsa da- tam tersine o kadar anlamlıdır; onun da ötesinde bu görev, -birinci derecede- âlim mü'minlere düşer.
Bunu bilinçli olarak üstlenmemek, günümüzdeki yaygın din ve düşünce anarşisine karşı lakayt olmak demektir ki bu, -öz bir ifadeyle- İslâm'a hıyânettir.

1. *"Hıyânet" kelimesi Arapçadır. Son yıllara kadar Türkçe'de bu şekilde kullanılmıştır. Bu sözcük: Güveni kötüye kullanmak, döneklik, hainlik ve arkadan vurmak anlamlarına gelmektedir. Kelime, Atatürk'ün gençliğe hitabesinde de aynen bu şekilde ve şöyle geçmektedir: "(…) memleketin dahilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyânet içinde bulunabilirler."*

   Buna rağmen -yozlaşmanın, disiplinsizliğin ve ahlâk çöküntüsünün Türkiye'de genel bir hâl almaya başladığı- son yıllarda bu kelime aniden «ihânet» şeklinde çarpıtıldı ve -ne yazık ki- Türkçe'nin emanet edildiği Türk Dil Kurumu, bu fahiş tecavüz karşısında sessiz kaldı! Atatürk'ün gençliğe hitabesi bütün okulların girişinde hatta bütün sınıfların duvarlarında, keza birçok resmi dairenin duvarlarında asılı bulunmaktadır. Bu kadar yaygın, üstelik Kemalistler tarafından kutsal sayılan ve devletçe koruma altına alınan bu metindeki bir kelimeyi çarpıtma cüretini gösterenler, hiçbir kutsal değere saygılı olduklarını söyleyemezler. On binlerce kanıttan biri olan bu belge bile İslam'ın tarih boyunca yüz binlerce kez çarpıtılarak günümüzün Müslümanlığına dönüştürüldüğünü göstermektedir.

   İhânet de Arapçadır, fakat Türkçe'deki karşılığı "küçümsemek"tir. Takdir edilir ki "hainlik" ile "küçümsemek" arasında hiçbir benzerlik ve ilişki yoktur. Tıpkı İslâm ile Müslümanlık gibi..

Konunun tartışma ortamına taşınması, başta ırkçı çevreler olmak üzere çeşitli mistik ve ideolojik toplulukları harekete geçirecektir. Bu ise tahminlerin üzerinde bir kargaşayı tetikleyebilir. İhtimalden uzak olmayan bu tehlike, her an bir linç olayına bile dönüşebilir. Çünkü -hisleri ve vicdanları tahrik eden- bin yıl öncesinin sırlarıyla bir anda yüzleşecek bilgiden yoksun kalabalıklar, dehşetli bir panik içerisinde "gerçekle temas şokunu" yaşayacaklardır.

Arapça, Türkçe, Osmanlıca ve **Farsça**'ya *-ana dil düzeyinde-* hakim olması şarttır. Çağımızın Türkiyeli tarihçileri ve sosyologları *-ne yazık ki-* bu dillere vakıf olmadıkları için geçmişin gerçeklerini günümüzün nesillerine aktarmada yetersiz kalmaktadırlar. Bunların çoğu tercümelere dayandıkları, ikinci ve üçüncü el kaynaklara başvurarak ancak birikim sağlamaya çalıştıkları için eserleri, hatta akademik tezleri bile kusurlarla doludur.

Bir ön açıklama olarak buraya kadar kaydedilen bilgiler ışığında yapılacak çalışmalar her şeyden önce ilmî formasyon, ondan sonra da ciddiyet, fedakârlık, dikkat, tedbir ve duyarlılık gerektirmektedir. Çünkü konunun tartışma ortamına taşınması, başta ırkçı çevreler olmak üzere çeşitli mistik ve ideolojik toplulukları harekete geçirecektir. Bu ise tahminlerin üzerinde bir kargaşayı tetikleyebilir. İhtimalden uzak olmayan bu tehlike, her an bir linç olayına bile dönüşebilir. Çünkü *-hisleri ve vicdanları tahrik eden-* bin yıl öncesinin sırlarıyla bir anda yüzleşecek bilgiden yoksun kalabalıklar, dehşetli bir panik içerisinde ***"gerçekle temas şokunu"*** yaşayacaklardır. Linç girişimlerinde kullanılacak malzemeler tez elden hazırlanacak, sloganlar üretilecek ve sonrası malûm. Onun için *-deyim yerinde ise-* tekere çomak sokmak niyetiyle asla değil, fakat sırf gerçekleri orta yere çıkarmak ve insanları hakikatle yüz yüze getirmek gibi hayırlı bir amaç için mutlak surette soğukkanlı davranmak, bilimselliğin ve hikmetli üslubun sınırlarını aşmamak özellikle bu konu için zorunludur.

▪ ▪ ▪

İslâm ile **Müslümanlık** arasındaki uçuruma ışık tutmak amacıyla bir yerden başlamak için *-her şeyden önce-* bir ilk olan bu girişimin önemi üzerinde yoğunlaşmak lâzımdır. Taşıdığı ilmî değerin yanı sıra, konunun özellikle şiddet yanlısı çevrelerde çekeceği dikkat bunu gerektirmektedir. Özgür düşünceye kapalı bir toplum içinde insanları aydınlatmanın pek kolay olmadığını izah etmeye gerek yoktur. Araştırmayı bundan sonra üstlenecek ve devam ettirecek ilim erbabı için bu satırlara bir yol haritası olarak bakmak gerekir. Konunun ciddiyeti ve hassasiyeti bakımından önce araştırmanın köşe taşlarını belirlemek, ondan sonra detayları projelendirmek, çalışmanın ilerleyen aşamalarında disiplinini temin edecektir.

Şimdilik kabaca tarif edilen böyle bir disiplin çerçevesinde yapılacak çalışmanın sonunda, İslâm ile Müslümanlığın neden aynı şey olmadıkları elbette ortaya çıkacak ve gözler önüne serilecektir. İşte o zaman dileyen İslam'ı ya da Müslümanlığı özgür iradesiyle seçebilecektir. Nitekim Kur'ân-ı Kerîm de bu iradeyi onaylamaktadır:

"De ki: 'Gerçek Rabbiniz tarafından bildirilmiştir. İsteyen iman etsin, isteyen inkâr etsin.' Doğrusu biz, zalimlere öyle bir ateş hazırlamış bulunuyoruz ki alevden duvarları onları her yandan kuşatacaktır. Yardım dilediklerinde onlara yüzleri haşlayan maden eriyiği verilecektir. O ne kötü içecek, ne kötü bir yaşam ortamıdır." [2] [3]

---

2. *18/Kehf, 29*
3. *Ayetin orijinal metni:*

وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ، فَمَنْ شَاءَ فَلْيُؤْمِنْ وَمَنْ شَاءَ فَلْيَكْفُرْ؛ إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ نَارًا أَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا، وَإِنْ يَسْتَغِيثُوا يُغَاثُوا بِمَاءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوهَ، بِئْسَ الشَّرَابُ وَسَاءَتْ مُرْتَفَقًا

Yatağında doğruldu ve atışları usulca hızlanmaya başlayan kalbini sabitlemek istercesine elini göğsüne bastırdı. Boş yere kendini heveslendirmek istemiyordu. Ama hisleri, bu gördüğünün ne anlama geldiğini içine haykırırken, sakin durması mümkün değildi; bu bir Dejavu'ydu.

Anıların Peşinde

Muhammed Emin ÇAMPAŞALI

Saf karanlığın her yanı kuşattığı bir gece vakti, odasında, pencerenin camından süzülen berrak Ay ışığı hüzmesinde endamla dans eden toz taneciklerini seyre daldı. Gelişi güzel şekilde oradan oraya savrulan tanecikler, bir bütünün kaybolmuş ve hiçliğe mahkum kalmış parçaları gibiydiler. Tıpkı anılarım gibi, diye düşündü. Karanlığın hazırladığı arka plan ve Ay'ın sağladığı sahne ışığı, onların başıboş yaşamlarını açığa çıkarmıştı. Benim anılarım da bir gün böyle gün yüzüne çıkar mı ki? Zannetmiyordu. Hiçbir şey hatırlamayalı yıllar geçmişti sanki. Hatırlayamamanın verdiği boşluk hissi, zaman kavramının olmadığı kozmik bir deliğe yollamıştı onu. Evdeki yaşlı hizmetçiden anladığı kadarıyla beyni hasar görmüş ve kurtulmasının çok zor olduğu bir hafıza kaybı geçirmişti. Ayrıca beyninde pref... bilmem ne (prefrontal) korteks bölgesi de hasar gördüğünden, (gözün yukarısında kalan, beynin ön lobu) söylemek istediği şey hakkında cümle kurarken hangi kelimeleri seçmesi, neyi alması, neyi yapması gerektiğine ve buna benzer şeylere karar vermede zorlanıyordu.

Bir anlık daldığı bu düşüncelerden sıyrıldığında, yine o tanıdık manzara geldi gözlerinin önüne. Tanıdık mı? Şu ana dek fark etmemişti belki ama her gece odasında aynı yerde yatmasına rağmen ilk defa bu toz taneciklerinin ışığında dans ettiği Ay'ın, odasının penceresini aydınlattığını

Kafasını sesin geldiği yöne, sağına doğru çeviriyor. Karanlığa tam odaklanamıyor, sonrasında parlayan gözlük çerçevelerinin ardından samimiyetle bakan güçlü, mavi gözleri görüyor. Daha dikkatli baktığında bir şey daha görüyor o mavi gözlerde, yalnızlık.

görüyordu. Peki, nasıl olurdu da tanıdık gelebilirdi, daha aynadaki kendi yüzünü yabancılarken? Yatağında doğruldu ve atışları usulca hızlanmaya başlayan kalbini sabitlemek istercesine elini göğsüne bastırdı. Boş yere kendini heveslendirmek istemiyordu. Ama hisleri, bu gördüğünün ne anlama geldiğini içine haykırırken, sakin durması mümkün değildi; bu bir Dejavu'ydu. Sakince yatağından kalktı, toz taneciklerinin dansını bölmemeye dikkat ederek pencereye doğru yürüdü. Tanecikler yakınlaştıkça parıldıyorlardı. Pencereyi açtığında rüzgârın serinliği onu kucakladı ve inanılmaz gerçekçi yansımalar -hatıralar- gözünü kapadığı anda canlandı, onu bambaşka bir boyuta sürükledi. Rakamları kovalarcasına ilerleyen zaman ise tam o anda yavaşlamıştı sanki... Yine o toz taneleri... Ama hayır, bunlar aynıları değil. Büyüyorlar, bulanıklaşıyorlar, görüş alanını kaplıyorlar.. Silikleşiyorlar... Ve beraberinde diğer her şeyi de siliyorlar...

Anıların Dönüşü

(Büyük nasırlı bir el, başını okşuyor. Kendi ellerine bakıyor, minicikler...)

Değişiyor.

(Salıncakta oturuyor, küçük ayakları sallanıyor. Mavi bir çiçek düşüyor kucağına. Tıpkı senin harika gözlerin gibi, diyor birisi, ince bir ses. Kim olduğunu göremiyor...)

Değişiyor.

(Süratle bir şey üzerine geliyor, bir top. Ellerini uzatıp kafasını saklıyor. Bir şey olmuyor. Korkma, diyor bir ses. Dönüp bakıyor, güçlü bir kol, topu yakalamış. Sıcacık bir gülümseme, içini ısıtıyor...)

Değişiyor....

Hızlanıyor... Takip edemiyor görüntüleri... Bir zaman tünelinde oradan oraya savruluyor... Art arda geliyorlar, anlam veremiyor... İçine akıyor görüntülerin... Birden, hedefini bulan bir ok gibi saplanıveriyor. Yassılaşıp, gerilmeye başlıyor... Ardından netleşiyor... Durgun bir su yüzeyindeki yansıma kadar berrak oluyor görüntüler. Doğru şeye ulaştığını hissediyor.

Gözünü kamaştıran ışığı engellemek için, ellerini yüzüne siper ediyor. Parmaklarını yavaşça aralayıp ışığın geldiği yöne bakıyor, bembeyaz bir dolunay. Pencereden sonsuza dek bu kocaman lambayı izleyebilir, ama gözlerindeki sızı izin vermiyor, başını eğiyor. Odaya vuran Ay ışığında uçuşan toz taneciklerini görüyor. Sanki dans ediyorlar, diye düşünüyor. Kısık bir gülme sesi duyuyor.

"Ne o, evlat? Gözlerin hâlâ Ay ışığına alışamadı mı?"

Kafasını sesin geldiği yöne, sağına doğru çeviriyor. Karanlığa tam odaklanamıyor, sonrasında parlayan gözlük çerçevelerinin ardından samimiyetle bakan güçlü, mavi gözleri görüyor. Daha dikkatli baktığında bir şey daha görüyor o mavi gözlerde, yalnızlık. Hemen sağında, sandalyede oturuyor. Önündeki masada bir defter ve bir kalem var. Kalkıyor ve yanına geliyor. Elini onun omzuna koyuyor ve Ay'a doğru bakarak:

"Ay'a baktığımda aklıma ne geliyor, biliyor musun? Annenin o bembeyaz yüzü. O Ineylek (burada anı bozulduğundan) Ay'ın güzelliğini fark etmemiştim bile. Eh, bir şeyin gerçek değeri, onun yo...............")

Gaak! Öyle bir sıçradı ki neredeyse odanın karşı duvarına kadar fırladı. Aptal karga, sanki kasıtlı olarak onu korkutmuştu.

Devam edecek inşallah...

Dünyada insanları bir araya getiren şey, "akide"; onları bir arada tutan ise "ahlâk"tır. Tevhid ile bir araya gelenlerin aynı çatı altında yaşamaya devam edebilmelerinin yegâne teminatıdır ahlâk. O olmadan uzun birliktelikler mümkün değildir.

Ahlâkın Ehemmiyeti

Faruk FURKAN

بسم الله الرحمن الرحيم

Hamd Peygamberimize: *"Sen elbette yüce bir ahlâk üzeresin"* [1] buyurarak güzel ahlâkı öven ve ona teşvik eden Rabbimize, salât ve selam *"Ben ancak güzel ahlâkı tamamlamak için gönderildim"* [2] buyurarak ahlâk öğretilerini davranışlarıyla en iyi şekilde ortaya koyan Resûlü'ne ve onun kutlu aile ve ashabına olsun.

Allah'ın keremi ile şu satırlar üzerinden siz değerli kardeşlerimizle yeniden bir araya gelme fırsatı bulduk. Bu fırsatı bahşetmek suretiyle Müslüman kardeşlerimize nasihat etmeye bizleri layık gören Rabbimize sonsuz hamd ediyor ve bu değerli nimetin şükrünü en iyi şekilde eda edebilmeyi bizlere kolay kılmasını O'ndan temenni ediyoruz.

Ey Rabbim!

Burada anlatacağımız konularla önce bizleri, sonra da tüm mü'min kardeşlerimizi âmil eyle. Bu konularla amel edebilmeyi bizler için okumaktan daha kolay kıl. Bizlerin ve tüm iman eden kardeşlerimizin ahlâkını Resûlullah'ın ahlâkına benzet. Yazdıklarımızı ümmet için faydalı kıl. Özellikle bu konuya ihtiyaç duyanlara bu bilgileri vasıl eyle. Hiç şüphesiz ki sen, duaları işiten ve onlara en iyi şekilde karşılık verensin. (Allahumme âmin)

. . .

1. *68/Kalem, 4*
2. *Beyhakî*

İslam'ın güzel ahlâk konusuna atfettiği önemin, Tevhid'le alakalı meselelere atfettiği önemden geri kalmadığını hatırlatmaya bilmem hâcet var mıdır?

Güzel ahlâka sahip olmak, bizim için neredeyse tevhide sahip olmak kadar önemli ve gereklidir. Çünkü şu dünyada insanları bir araya getiren şey, *"akide"*; onları bir arada tutan ise *"ahlâk"*tır. Tevhid ile bir araya gelenlerin aynı çatı altında yaşamaya devam edebilmelerinin yegâne teminatıdır ahlâk. O olmadan uzun birliktelikler mümkün değildir. Bu nedenle güzel ahlâktan mahrum olan bir mü'min düşünmek, belki de en son aklımıza getirmek istediğimiz şeyler arasındadır. Onun için hem bizim hem de tüm kardeşlerimizin güzel ahlâka sahip olmasını sürekli Rabbimizden dua dua niyaz ediyor ve tüm mü'minlerin de böyle dua etmeleri gerektiğini düşünüyoruz.

> İslam dini, yalnızca Allah'a kulluğu emreden Tevhid esaslı bir din olduğu kadar, müntesiplerine erdemli söz ve davranışlara sahip olmalarını tavsiye eden güzel bir ahlâk dinidir aynı zamanda.

Bilmeliyiz ki bu dinin başı *"Tevhid"*dir. Baş olmadan bedenin bir anlamı olmayacağı gibi bedende başın yeri neyse, dinde Tevhidin yeri odur. tevhid olmadan da hiçbir amelin anlamı olmaz. Lakin her başa kendisini güzelleştirecek, fonksiyonunu daha iyi yerine getirecek bir göz, bir ağız, bir kulak lazımdır. Bunlarsız bir başın insana faydası neredeyse yok gibidir. İşte, eğer bu işin başı Tevhid'se o başın gözü, ağzı, kulağı da hiç kuşkusuz ahlâktır. Gözden, ağızdan ve kulaktan mahrum olan bir baş ne kadar fayda sağlayabilir ki?

Güzel ahlâk denilince, dinini en iyi şekilde yaşamaya gayret eden her mü'minin kalbi titrer, yüreği hoplar. Ona sahip olabilmek için becerebilse her şeyini feda etmeyi göze alır. Onun, iman eden yüreklerde tartışmasız bambaşka bir yeri vardır.

İşte böylesine önemli bir mefhumdur *"güzel ahlâk".*

Müslümanların *"Nasıl olsa akidemiz sağlam!"* öngörüşüyle onu basite alması yahut ihmal etmesi asla olacak bir şey değildir. Hele hele tâli bir konuymuş gibi değerlendirmeleri katiyen kabul edilemez. Böylesi bir değerlendirme yaparak ona gereken değeri vermeyenler, dünyada da âhirette de muhakkak hüsrana uğrar, kaybedenlerden olurlar. Bu nedenle bu konuya Allah için dikkatle eğilmeli, üzerinde ciddiyetle durmalı, onu anlamak ve yaşamak için var olan bütün eforumuzu harcamalıyız. Yani sözün özü; hepimiz güzel ahlâk sahibi Müslümanlar olmalıyız.

▪ ▪ ▪

Fıtratı bozulmamış, özünü yitirmemiş her temiz insan bilir ki güzel ahlâk, bu dinde bir insanın kalitesini ortaya koyan en önemli husustur. Bir insanın makbul birisi olup olmadığı ancak güzel ahlâkı sayesinde bilinebilir. Tevhid'i kabul etmiş birisi bile olsa, eğer güzel ahlâktan ve bu ahlâkın zorunlu kıldığı değerlerden yoksun ise o insan Allah katında da mü'minler katında da değerini yitirir. Bu nedenledir ki, güzel ahlâka: *"Tevhidle beraber her insanda olması zorunlu olan eşsiz bir değer."* diyebiliriz. Ve böyle dememiz asla bir abartı sayılmaz.

İslam dini, yalnızca Allah'a kulluğu emreden Tevhid esaslı bir din olduğu kadar, müntesiplerine erdemli söz ve davranışlara sahip olmalarını tavsiye eden güzel bir ahlâk dinidir aynı zamanda. İlk inen ayetlerde bile Tevhid'in ve ahlâkın yan yana zikredilip, mü'minlerin bu her iki değere de sahip çıkmaları gerektiğinin vurgulanması, zikrettiğimiz hakikatin doğruluğunu ortaya koyan en önemli işaretlerdendir.

Kur'ân ve Sünnet'i şöyle hızlıca gözden geçiren herkes bu iki ilkenin, yani *"Tevhid"* ve *"ahlâk"* ilkelerinin asla birbirinden ayrılmadığını ve hep yan yana zikredildiğini rahatlıkla görebilir. İlerleyen satırlarda örneklerini zikredeceğimiz üzere, Rabbimiz *subhanehu ve teâlâ*, nerede tevhide vurgu yapmışsa, genelde oranın ya bir öncesinde ya bir sonrasında mutlaka ahlâka da vurgu yapmıştır. İşin burası gerçekten de üzerinde dikkatle durulmaya,

tefekkür edilmeye ve hikmeti hakkında derin derin düşünülmeye değen çok önemli bir noktadır.

Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* hepimizin bildiği bir hadisinde: *"Ben ancak güzel ahlâkı tamamlamak için gönderildim."* [3] buyurarak, Allah'ın kendisini peygamber olarak göndermesindeki yegâne gayenin *"güzel ahlâk"*ın kemale erdirilmesi olduğunu beyan etmiştir. Bu hadiste, üzerinde düşünülmesi gereken ince bir nokta vardır. Yani bu hadisin ortaya koyduğuna göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* sanki başka bir gaye için değil, sadece güzel ahlâkın nasıl olması gerektiğini insanlara öğretmek ve bunu kendi pratiği ile onlara tebliğ etmek için gönderilmiştir.

Acaba gerçekten de bu böyle midir?

Bizler yakinen biliyoruz ki, Resûlullah'ın *sallallahu aleyhi ve sellem* gönderiliş gayesi sadece bununla sınırlı değildir. O, ahlâkın yanında akideyi, ibadetleri ve ahkâmı da insanlara ulaştırmak için gönderilmiştir. Fakat mezkûr hadisinde öyle bir üslup kullanmıştır ki Arapça açısından bu üsluptan O'nun gönderiliş gayesinin ahlâktan başka bir şey olmadığı rahatlıkla anlaşılmaktadır. Şu hâlde bize düşen *"Bu sözüyle gönderiliş gayesini sadece ahlâka hasretmesinin hikmeti ne olabilir?"* diye sorgulamamız ve buna doğru bir cevap bulmamızdır. Gerçekten de *"Ben ancak güzel ahlâkı tamamlamak için gönderildim."* buyurarak ahlâkı akideden ve ibadetlerin önüne almasının hikmeti ne olabilir acaba?

Bu konuda kalem oynatan müelliflerimiz bu önemli soruya şöyle cevap vermişlerdir: *"Ahlâk, bir insanda görülebilecek en bariz vasıftır. İnsanlar kişinin akidesini, inancını ve nasıl iman ettiğini bilemezler; çünkü onun yeri kalptir. İbadetlerin de birçoğu riya endişesi ile gizli ve insanların nazarlarından uzak olarak yapıldığı için insanlar onu da hakkıyla bilemezler. Ama ahlâk böyle değildir. İnsanlar kişinin davranışlarını, muamelelerini, tepkilerini, tavırlarını görebildikleri için onu bunlarla yargılar ve ona göre değerlendirirler."*

Evet, insanların, ahlâkı akide ve ibadetten daha kolay görüp bilebilmesi, Efendimizi böylesi bir üslup kullanmaya sevk etmiştir. İşte bu nedenle de, Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* insanların hepsi tarafından ortak bir değerlendirme mahalli olduğu için ahlâkı diğer tüm İslami esasların önüne takdim etmiş ve onu dinin diğer her maddesinden daha çok ön plana çıkararak, Müslüman olmayanların İslam'ı en güzel şekilde değerlendirmeye tabi tutmalarına olanak sağlamıştır. Yani ilk defa İslam'a muhatap olan bir kâfir bile Müslümanları gördüğünde tereddüt etmeden: *"Bunlar, çok iyi ve kaliteli insanlar."* diyebilmelidir. Ve –hamd olsun– öyle de demişlerdir. Tarih bunun örnekleri ile doludur. Urve b. Mesud Es-Sekafî'nin Hudeybiye'de sahabîler için söylediği sözler, bunun en güzel delillerindendir.[4]

İşte bu hikmet gereği Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*: *"Ben ancak güzel ahlâkı tamamlamak için gönderildim."* buyurarak sanki O'nun başka gönderiliş gayesi yokmuş imajı verdi.

İmanlı ve ahlâklı bir nesil inşa edebilmek için umumen tüm mü'minlerin, özelde ise insanlara sahih bir dâva götürme gayesi taşıyan dertli kardeşlerimizin bu noktaya titizlikle eğilmeleri ve ahlâkı tıpkı Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* gibi her platformda sürekli ön plana çıkararak tüm insanlara bu davanın aslında kelimenin tam anlamıyla *"bir ahlâk davası"* olduğu mesajını vermeleri gerekmektedir. Ta ki bu sayede sahabi misali iman ve ahlâkla bezenmiş bir nesli vücuda getirmede yapıcı bir rol üstlenebilsinler.

---

3. *Beyhaki*

4. *Urve b. Mesud Es-Sekafî, Taif'in liderlerinden, sözü dinlenen büyüklerindendi. Hudeybiye günlerinde Resûlullah'la konuşmak için müşrikler tarafından elçi olarak gönderildi. Urve, sahabenin de bulunduğu bir yerde Resûlullah'la konuştu. Söyleyeceklerini söyledi, dinleyeceklerini dinledi, ardından da durumu değerlendirmek ve istişare etmek için tekrar Kureyş müşriklerinin yanına döndü. Sonra onlara gördüklerini bir bir anlattı ve dedi ki:*

— Ey Kureyş cemaati! Bilirsiniz ki ben vaktiyle birçok hükümdarın; Kayser'in, Kisrâ'nın, Necaşî'nin huzuruna elçi olarak çıkmışımdır. Ama ben bunlardan hiçbir hükümdarın adamlarının, ***Muhammed'in ashabının Muhammed'i sevip saydıkları gibi onları sevip saydıklarını görmedim! Allah'a yemin ederim ki, ona dikkatle bakışlarını dikmiyor, yanında asla seslerini yükseltmiyorlar. Muhammed onlara bir şeyi işaret etse onlar hemen onu yerine getirmek için koşuşturuyorlar.*** *Ben bu kavmi iyice ölçtüm biçtim. Siz isterseniz ona karşı kılıçlarınıza el atabilirsiniz. Fakat ben öyle bir kavim gördüm ki, ne yapılsa onlar onu koruyacaklar ve ona hiçbir zararın erişmesine meydan vermeyeceklerdir! Artık siz iyice düşünün. Ey kavmim! Bence size yaptığım öğüdümü kabul ediniz! Ben sizin için hayırlı bir öğütçüyüm. Bununla beraber ben bu hususta halk tarafından size değil, ona yardım olunacağından korkarım. Çünkü adamcağız şu Beytullah'ı tazim için gelmiştir, kendisinin yanındaki kurbanlık develeri kesecek ve dönecektir.*

Kureyş müşrikleri Urve'yi dinledikten sonra:

— Bir daha böyle konuşma ey Ebu Yâfur! Eğer bunu senden başkası söyleseydi, onu kınar, rezil ve rüsva ederdik! Biz O'nu bu yılımızda Beytullah'ı ziyaretten muhakkak alıkoyacağız, dediler.

Bu cevabı alan Urve b. Mesud, Kureyş müşriklerine:

— Benim görüşüme göre siz felâketten başka bir şeye uğramayacaksınız, dedi ve öfkelenerek yanındakilerle birlikte dönüp Taif'e gitti…

Tevhid ve Ahlâk Bir Elmanın İki Yarısı Gibidir

Mü'minler, tüm insanlığı ıslah edip düzeltmek için seçilmiş özel insanlardır.

"Siz insanlar için çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz. İyiliği emreder, kötülükten alıkoyar ve Allah'a iman edersiniz..." [5]

Eğer mü'minler olarak bizler bu görev için seçilmişsek o zaman Allah'ın onaylayacağı şekilde bu ıslah görevini nasıl gerçekleştirmemiz gerektiğinin ve bu noktada ne gibi bir metot uygulayacağımızın doğru cevabını bulmak zorundayız. Öyle ya, bu iş kafamıza göre olacak, arzularımızın istediği şekilde belirlenecek bir şey değildir. Bu iş tamamen ilahî bir görevdir. Bundan dolayı sınırlarının da tamamen sahibi tarafından belirlenmesi gerekmektedir. Bu işin sahibi Allah olduğuna göre, elbette sınırlarını belirleyenin de O olması gerekir. İşte bu nedenle bizim bu konuda öncelikle doğru bir metoda sahip olmamız ve bu metottan Rabbimizin razı olup olmadığını tespit etmemiz gerekmektedir. Ta ki ona göre hareket edip ıslah yolunda sahih bir menhec üzere yürümüş olalım.

> İbadetleri ve ahkâmı Medine'de emreden Allah, ahlâka gelince onu Medine'de değil, Mekke'de emir buyurdu.
> Hem de çok ince bir farkla: Onu akideden sonra değil, bizzat akide ile beraber zikrederek ve her ikisini sanki aynı şeymiş gibi yansıtarak...

Şimdi gelin, hep beraber *"İnsanları ıslah ve düzeltme konusunda nasıl bir metot ve nasıl bir sıralama takip etmeliyiz?"* sorusuna cevap bulmaya çalışalım.

Bu soruyu Yüce Kitabımız'a yönelttiğimiz zaman ıslah için izlenmesi gereken metodun şu şekilde sıralandığını görürüz:

- Akidede ıslah.
- Ahlâkta ıslah.
- İbadette ıslah.
- Ahkâmda ıslah.

Bu tertibin doğruluğuna delalet eden birçok nas vardır; ama biz burada bunlardan sadece iki tanesini zikredeceğiz:

1. Mekke Döneminde İnsanların Islahında Rabbimizin Gözettiği Sıralama

Mekke dönemi; Tevhidî çağrının insanlara ulaştırıldığı ve onların doğru bir sıralamayla aşamalı bir şekilde terbiye ve ıslah edildikleri bir eğitim dönemidir. İçinde bulunduğumuz bu çağda insanlara aynı daveti ulaştırmak ve onları Resûlullah zamanında olduğu gibi doğru bir menhecle ıslah etmek isteyenlerin, o dönemin karakteristik özelliklerini çok iyi bilmeleri gerekmekte ve davalarında başarılı olabilmenin ipuçlarını, bu dönemin özelliklerine göre hareket etmede aramaları icap etmektedir.

Rabbimiz *subhanehu ve teâlâ*, o Mekkî süreçte insanlara ibadetlerden ve ahkâmdan daha önce, onlara akideyi ve önceki dönemlerde yaşayan sâlih insanların kıssalarıyla bu akidenin nasıl hâkim kılınacağını anlattı. Yani Rabbimiz, eğitim ve ıslahın nasıl olması gerektiğini insanlığa öğrettiği o Mekke döneminde onlara öncelikle oruçtan, cihaddan, hacdan, kısas ve miras ahkâmından söz etmedi. Ve yine onlara içkinin, kumarın, faizin, açık saçıklığın, yabancı kadınlara bakmanın haramlığını bahis konusu yapmadı. Belki en fazla, iman edenleri yavaş yavaş şer'î hükümlere alıştırmak için daha sonraları Medine İslam Devleti'nde hükme bağlanacak emir ve yasakların bir kısmına o süreçte göndermelerde bulundu. Ama emir ve yasak bağlamında asla bunlarla insanları sorumlu tutmadı.

Medine'de emredilen ibadet ve ahkâmın bazısının zamanlamasına şu şekilde hızlıca bir göz atarak maksadımızı biraz daha iyi ortaya koyalım:

---

5. *3/Âl-i İmrân, 110*

Hicretin 1. yılında:

• Cuma namazı farz kılındı.

• Ezan ve kamet meşru kılındı.

• Nikâh ahkâmı tespit edildi.

• Cihada izin verildi.

Hicretin 2. yılında:

• Oruç farz kılındı.

• Teravih namazı meşru kılındı.

• Fıtır sadakası (fitre) emredildi.

• Bayram namazları ve kurban meşru kılındı.

• Ganimet ahkâmı belirlendi.

• Zekât farz kılındı.

Hicretin 3. yılında:

• Miras hukuku ve boşanmayla alakalı hükümler belirlendi.

Hicretin 4. yılında:

• Tesettür emredildi.

• Teyemmüm meşru kılındı.

• İçki kesin olarak yasaklandı.

• Kumar kesin olarak haram kılındı.

Hicretin 5. yılında:

• İftira cezasının ahkâmı belirlendi.

Hicretin 8. yılında:

• Kısas ahkâmı belirlendi.

Hicretin 9. yılında:

• Haccın düzenlemesi yapıldı.

Hicretin 10. yılında:

• Faiz kesin olarak haram kılındı.[6]

Bu sayılan ahkâmın tamamı; Mekke'de kalplerine iman hakkıyla yerleşen, davası uğruna bedel ödemeyi beceren, akidesi ile imtihana tâbi tutulduğu hâlde bu imtihanı başarıyla geçerek artık sınavın sonuçlarının açıklanacağı yer olan Medine'ye hicret eden kimselere emredildi veya yasaklandı.

Eğer Allah kalplerine iman hakkıyla yerleşmemiş ve akide sınavını alnının akıyla geçememiş insanları ilk etapta oruç, hac, cihad gibi emirlerle veya zina, içki, kumar gibi yasaklarla muhatap etseydi, Aişe annemizin de ifade ettiği gibi[7] insanlar: *"Biz buna güç yetiremeyiz."* der ve bir çırpıda İslam'ı terk ederlerdi. Ama Rabbimiz onların bu zaafını iyi bildiği için bir hikmet gereği öncelikle onlara akideyi öğretti; daha sonra onları ibadete teşvik ederek kulluklarını güzelleştirmelerini ve sahip oldukları imanlarını beslemelerini onlardan istedi.

Yani özetle; akide Mekke'de, emir ve yasaklardan oluşan ibadet görevleri ve diğer şer'î ahkâm ise Medine'de emredildi. Daha net bir ifadeyle söyleyecek olursak; Mekke akidenin, Medine ise ahkâmın membaı konumunda idi.

Bunu niye zikrettik?

Bunu zikretmemizin elbette önemli bir sebebi var. Şimdilik bu bilgiyi aklımızın bir köşesine kaydedelim ve devam edelim...

Kur'ân'a baktığımız zaman davetin başladığı Mekkî sürecin ilk anlarında, **hem de akidenin tebliği ile aynı anda** emredilen bir başka şeyin varlığından söz ettiğini görüyoruz. Normal şartlarda bu şeyin, sıralama itibari ile akidenin ardında, akideden daha sonra zikredilmesi gerekiyordu. Ama bu şey o kadar önemli ve o kadar elzemdi ki bu nedenle Allah bu ikisinin asla birbirinden ayrılmasına müsaade etmedi ve her ikisinin aynı anda mü'minlerde olması gerektiğini irade buyurdu.

Sizce o şey neydi?

O şey tek kelimeyle *"güzel ahlâk"*tı...

İbadetleri ve ahkâmı Medine'de emreden Allah, ahlâka gelince onu Medine'de değil, Mekke'de emir buyurdu. Hem de çok ince bir farkla: Onu akideden sonra değil, bizzat akide ile beraber zikrederek ve her ikisini sanki aynı şeymiş gibi yansıtarak...

İşin burası gerçekten de çok önemli. Dava sahibi mü'minlerin bu nokta üzerinde uzun uzun durmaları ve niçin böyle bir hikmet gözetildiğini iyi tespit etmeleri gerekmektedir.

Biraz önceki satırlarda da vurguladığımız üzere, asıl itibariyle ahlâkî ilkelerin, tertip açısından değerlendirildiğinde akideden daha sonra verilmesi, öğretilmesi,

6. *Bu kronolojide elbette bazı ihtilaflar, bazı farklı zamanlamalar vardır. Yani kimi âlimlerimizin: "Şu hüküm falan yıl meşru kılınmıştır." dediğine, diğer bazı âlimlerimiz :"Hayır, bu hüküm filan yıl meşru kılınmıştır." demiş ve bu şekilde farklı zaman tespiti ortaya koymuşlardır. Bunun sebebi; o gün için takvim kullanımının bugünkü gibi yaygın olmaması, bu nedenle de bazı hüküm ve vakaların net olarak vaktinin tespit edilememesidir. Ama hemen belirtelim ki, bunun konumuz açısından hiçbir önemi yoktur; burada önemli olan bu ahkâmın hepsinin Mekke'de değil, Medine'de inmiş olmasıdır.*

7. *Bk. Buhari, 4993*

emredilmesi gerekiyordu. Çünkü sıralama olarak ahlâk, akideden daha sonra geliyordu. Lakin bu değer, Allah nezdinde öylesine önemli bir yere haizdi ki, bu nedenle Allah onu akide ile aynı anda emretti ve mü'minlerin her iki şeye aynı anda sahip olmalarını irade buyurdu. Tamam, her ne kadar sıralama olarak akideden daha sonraki bir mertebede yer alsa da, ehemmiyetinden dolayı akide ile aynı anda ele alındı.

Rabbimiz, Peygamberimize ilk Kur'ân ayetlerini indirdiği andan itibaren O'na aynı zamanda çok yoğun bir şekilde ahlâk ilkelerini de inzal buyurmasıyla imanın ve ahlâkın asla birbirinden ayrılmayan iki kardeş olduğu gerçeğini başta biz Müslümanlar olmak üzere tüm insanlığa öğretti.

Furkan suresinde de benzeri bir durum söz konusu. Rabbimiz orada mü'minlerin ahlakî bazı özelliklerine dikkat çekerken bunu "Onlar ki asla Allah'tan başka bir ilaha dua etmezler" ayetiyle hemen Tevhid'e bağlamış ve akide ile ahlâkın asla birbirinden ayrılması mümkün olmayan iki unsur olduğuna zımnen işaret etmiştir.

Şimdi bunun ispatı için gelin, Mekke'de inen ve imanın hemen yanında ahlâkı da konu edinen bazı ayetlere göz atalım. Allah için ayetleri atlamadan, dikkatle takip edelim ki çok ince bir noktayı beraberce yakalamış olalım. Rabbimiz şöyle buyurur:

"O mü'minler, ırzlarını koruyanlar, emanetlerine ve ahitlerine riayet edenler, şahitliklerini** (dosdoğru) **yapanlardır." [8]

"Elbiseni tertemiz tut. Kötü şeyleri terk et. Yaptığın iyiliği çok görerek başa kakma. Rabbin için sabret." [9]

8. 70/Mearic, 29-33
9. 74/Müddessir, 4-7

***"Onlar adaklarını yerine getirir ve şerri yaygın olan bir günden korkarlar. Onu sevmelerine rağmen yemeği, yoksula, yetime ve esire yedirirler. 'Biz, size ancak Allah rızası için yediriyoruz. Sizden ne bir karşılık ne de bir teşekkür isteriz. Çünkü biz asık suratlı, uzun ve zor bir gün** (nedeniyle) **Rabbimizden korkarız'** (derler)."* [10]

*"**Rahman'ın** (o has) **kulları yeryüzünde tevazuyla yürürler. Cahiller kendilerine sataştığı zaman da: 'Selam size!' derler. Onlar Rableri için secde ederek ve kıyamda durarak gecelerini geçirirler."*** [11]

"Onlar ki harcadıklarında israf ve cimrilik etmez, bu ikisi arasında (dengeli) bir yol tutarlar." [12]

***"Onlar yalana/günaha şahitlik etmezler. Boş/yararsız/batıl bir şey gördüklerinde değerli insanların tavrını sergileyerek yüz çevirip giderler. Onlar, Rablerinin ayetleri kendilerine hatırlatıldığında sağır ve kör gibi davranmazlar.** (Kulak kabartıp görmeye, anlamaya çalışırlar.)"* [13]

*"(Sakın ha şunlara) **itaat etme: Çokça yemin eden, değersiz, sürekli ayıplayıp** (gıybet yapan) **ve** (insanların) **sözlerini taşıyan, hayra engel olan, haddi aşan, çok günah işleyen, kaba saba/zorba sonra da nesebi belli olmayana..."*** [14]

"Arkadan çekiştirip duran, kaş göz hareketleriyle alay eden her kişinin vay hâline!" [15]

"Onlar gösteriş yaparlar. Ve ufacık bir yardımı bile engellerler." [16] [17]

"Bir de akrabaya, yoksula, yolcuya hakkını ver. Gereksiz yere de saçıp savurma. Zira böylesine saçıp savuranlar şeytanların dostlarıdırlar. Şeytan ise Rabbine karşı çok nankördür. Eli sıkı olma! Büsbütün eli açık da olma. Sonra kınanır,** (kaybettiklerinin) **hasretini çeker durursun. Geçim endişesi ile çocuklarınızın canına kıy-

10. 76/İnsan, 7-10
11. 25/Furkan, 63-64
12. 25/Furkan, 67
13. 25/Furkan, 72-73
14. 68/Kalem, 10-13
15. 104/Hümeze, 1
16. 107/Mâun, 1
17. Kalem, Hümeze ve Mâun surelerinden aktarmış olduğumuz bu ayetler, zıddı ile ahlâklanılması gereken ayetlerdendir. Yani Allah bu ayetlerinde olumsuz bir takım vasıfları zikrederek mü'minlere onlardan uzak durmalarını, dolaylı olarak da onların zıddı ile ahlâklanmalarını emir buyurdu. Mü'minlerin olumlu vasıflarını zikrederken araya bunları koymamızın sebebi, zıddını ispat içindir.

mayın. Biz, onların da sizin de rızkınızı veririz. Onları öldürmek gerçekten büyük bir suçtur." [18]

"Ölçtüğünüz zaman tastamam/eksiksiz ölçün. Dosdoğru bir tartıyla tartın! Bu, daha hayırlı ve sonucu daha güzel olandır." [19]

"Bilgin olmayan şeyin peşine düşme! Çünkü kulak, göz ve kalp *(gördüğünden, duyduğundan, niyetlenip azmettiğinden)* ***bunların hepsinden sorumludur."*** [20]

"Yeryüzünde kibir ve şımarıklıkla yürüme. Çünkü sen ne yeri delebilirsin ne de dağların boyuna erişebilirsin." [21]

Ayetleri okudunuz, konularına şahit oldunuz, içeriğini anladınız.

İşte, gördüğünüz bu ayetlerin tamamı Mekke'nin ya ilk anlarında ya orta dönemlerinde ya da sonlarına doğru inmiş. Hepsinin ortak özelliği ise son derece güzel olan ahlakî meziyetleri, güzel vasıfları, sahip olunması gereken erdemli davranışları ihtiva ediyor olması. Ya da ictinab edilmediğinde mürüvvete zarar verecek bazı hasletleri ele alarak mü'minleri onlardan sakındırması...

Özellikle İsra suresinde yer alan ahlâk ilkelerinin ***"Allah'la birlikte herhangi bir ilaha dua etme! Sonra kınanmış ve yalnızlığa terk edilmiş olarak kala kalırsın."*** [22] ayetinden hemen sonra zikredilmeye başlaması, gerçekten dikkate şayandır.

Yine Furkan suresinde de benzeri bir durum söz konusu. Rabbimiz orada mü'minlerin ahlakî bazı özelliklerine dikkat çekerken bunu ***"Onlar ki asla Allah'tan başka bir ilaha dua etmezler"*** [23] ayetiyle hemen Tevhid'e bağlamış ve akide ile ahlâkın asla birbirinden ayrılması mümkün olmayan iki unsur olduğuna zımnen işaret etmiştir.

Dedik ya: *"Allah subhanehu ve teâlâ, Kur'ân'ının hemen her yerinde akide ile ahlâkı her daim yan yana, peş peşe veya birbiriyle bağlantılı olarak ele almıştır."* diye, işte bu bizlere göstermektedir ki ahlâkî meziyetlere sahip olmak Allah nezdinde neredeyse doğru akideye sahip olmak kadar elzem ve ehemmiyetli bir meseledir.

18. 17/İsra, 26-31

19. 17/İsra, 35

20. 17/İsra, 36

21. 17/İsra, 37

22. 17/İsra, 22

23. 25/Furkan, 68

Bu ayetlerle alakalı dikkate şayan diğer bir nokta da şudur: Müddessir, Meâric ve Kalem sûrelerinde zikredilen ahlakî tüm ilkeler, akidenin yoğun olarak gönüllere nakşedildiği Mekke döneminin ilk anlarında inzal edilmiştir. Furkan ve İsra sûrelerindeki ilkeler ise Mekke'nin orta ve ilerleyen safhalarında indirilmiştir. Mekke döneminin ilk, orta ve son dönemlerinde inzal buyrulan bu ilkelerin tamamının ortak özelliği ise; hepsinin ahlâka dönük olması ve ahlâkla ilişkili konuları ele almasıdır. Bu ayetlerin tamamında mü'minlerin iç ve dış âlemlerini güzelleştirmeyi hedefleyen erdemli davranışlar konu edinilmiştir. Şimdi, zihinlerde daha iyi kalmasını sağlamak için bu vasıfları maddelendirerek zikredelim. Sizden ricamız; bunları atlamadan tek tek ve dikkatlice okumanızdır:

- Irzı korumak, yani namuslu, hayâlı ve iffetli olmak,
- Emanete ve ahde riayet etmek,
- Adakları yerine getirmek,
- Şahitliği dosdoğru yapmak,
- Elbiseyi temiz tutmak,
- Sadece Allah rızası ve hatırı için sabretmek,
- Nefse ağır geldiği hâlde sırf Allah için malı yoksulla, yetimle ve esirle paylaşmak,
- İyilik yapıldığında insanlardan hiçbir karşılık beklememek; bu konuda sadece Allah'ın rızasını gözetmek,
- Cahiller sataştığı veya laf attığı zaman selamete çıkaracak sözler söylemek,
- Harcamalarda israftan ve cimrilikten kaçınmak; dengeli harcama yapmak,
- Akrabaya, yoksula, yolcuya haklarını vermek, onlara yardımcı olmak,
- Boş, yararsız ve bâtıl bir şey görüldüğünde değerli insanların tavrını sergileyerek geçip gitmek,
- Nasihat edildiğinde kulak kabartıp, görmeye, anlamaya çalışmak,
- Yalana ve günaha şahitlik etmemek,
- Yapılan iyiliği çok görerek başa kakmamak,
- Allah'ı dikkate almayan ve kötü vasıflara sahip olanlara itaat etmemek,
- Arkadan çekiştirmemek,
- Kaş göz hareketleriyle alay etmemek,
- Gösteriş yapmamak,
- Hayrı engellememek,

İnsanları Tevhid'e davet ederken Tevhid'le beraber onlara aynı anda ahlâkı da vermeliyiz.
Şunu kesin olarak bilmeliyiz ki bizler bunu yaptığımızda müspet anlamda muhakkak güzel bir netice alacak, terk ettiğimizde ise ortaya çıkan ahlâksız Müslümanlar ve onların davamıza verdiği zarardan dolayı her açıdan başarısızlığa uğrayacağız.

- Geçim endişesi taşımamak,
- Çocukların ve insanların canına kastetmemek,
- Bilgisiz olunan meselelerin ardına düşmemek,
- Ölçü ve tartıyı dosdoğru yapıp bu hususta aldatmaya kaçmamak,
- Yeryüzünde kibirle ve şımarıklıkla yürümemek...

Tüm bu vasıflar, Mekke döneminde akide ile aynı anda Müslümanlara verilmeye çalışılan ahlakî değerler, erdemli meziyetlerdir.

Artık 21. yüzyılın Müslümanları olarak biz de bu önemli hakikatin farkına varmalı ve insanları Tevhid'e davet ederken Tevhid'le beraber onlara aynı anda ahlâkı da vermeliyiz. Şunu kesin olarak bilmeliyiz ki bizler bunu yaptığımızda müspet anlamda muhakkak güzel bir netice alacak, terk ettiğimizde ise ortaya çıkan ahlâksız Müslümanlar ve onların davamıza verdiği zarardan dolayı her açıdan başarısızlığa uğrayacağız. Çektiğimiz âh-ı vahlar ise yanımıza kâr kalacak. Tabi, eğer buna kâr denilirse!

İşte, satırlardır ifade etmeye çalıştığımız bu ince ama önemli detay, derdi olan Müslümanlara çok mühim mesajlar vermektedir. Biz bunu iyi anlar ve gereğini güzelce uygularsak, hem kendimizin hem de toplumumuzun ıslahında önemli bir başarıya imza atmış oluruz. Çünkü bu süreçte başarıya ulaşamayan Tevhidî cemaatlerin temel problemi; insanları "sadece" akideyle ıslah etme çabalarıdır. Eğer bu cemaatler akideyle beraber ahlâkı da insanlara verebilselerdi, kesinlikle başarıları çok daha fazla, doğru bir metotla hareket ettikleri için hâlka bıraktıkları tesir çok daha kalıcı olurdu.

2. Lokman'ın, Oğluna Nasihat Ederken Gözettiği Sıralama

Lokman *aleyhisselam*, hikmet timsali, ilim ve irfan sahibi mübarek bir zattı. Allah *subhanehu ve teâlâ*, birçok peygamberinin adını Kitabı'nda anmadığı hâlde, râcih olan görüşe göre peygamber olmamasına rağmen onun adını Kitabında anmış ve birçok nebinin hayatından kesitler zikretmemesine rağmen, onun hayatındaki önemli bir kesiti biz mü'minlere nasihat olsun diye zikretmiştir. Demek ki Kur'ân'da onunla alakalı olarak zikredilen bu kesitin bizim için hayatî bir önemi vardır. Bundan dolayı mü'minler olarak bizlerin bu kesit üzerinde dikkatle durması ve Allah'ın onu zikretmekle neyi amaçladığını iyi kavraması gerekmektedir.

Rabbimizin Lokman suresinde bildirdiğine göre o, oğluna bazı nasihatlerde bulunmuş ve bu nasihatlerle oğlunun müstakim bir kul olmasını istemiştir. Burada bizi ilgilendiren en önemli nokta; bu nasihatleri yaparken hikmet timsali Lokman'ın *aleyhisselam* gözettiği sıralamadır. Şimdi bu sıralamaya dikkat ederek ayetleri okumaya çalışalım:

"Hani Lokman oğluna öğüt verirken şöyle demişti: "Yavrucuğum!** (Sakın ha) **Allah'a şirk koşma! Çünkü şirk** (en) **büyük zulümdür." [24]

"Canım yavrum!** (Yaptığın şey) **hardal tanesi ağırlığınca olsa, bir kayanın içinde, göklerde ya da yerin** (derinliklerinde de) **olsa Allah (kıyamet günü) onu getirir. Çünkü Allah Latîf ve Habîr** (en küçük şeylere ilmiyle nüfuz eden ve her şeyden haberdar olan)**dır." [25]

24. 31/Lokman, 13
25. 31/Lokman, 16

"Yavrucuğum! Namazı dosdoğru kıl, iyiliği emret, kötülükten alıkoy ve başına gelene sabret. Şüphesiz ki bunlar, azmedilmesi gereken işlerdendir." [26]

"İnsanlara yüzünü çevirme! Yeryüzünde böbürlenerek de yürüme! Çünkü Allah büyüklük taslayan ve böbürlenen kimseyi sevmez." [27]

"Yürüyüşünde dengeli ol, sesini alçalt. Çünkü seslerin en çirkini merkep sesidir." [28]

Görüldüğü üzere Lokman *aleyhisselam* çocuğuna yaptığı nasihatlerine önce şirkten sakınması gerektiğini, hemen ardından da onun kötülüğünü vurgulayarak başlamıştır. Sonrasında yine bir akide konusu olan Allah'ın her şeyi bildiği ve kulu bu bilgisi ile Kıyamet günü tek tek hesaba çekeceği gerçeği ile devam etmiştir.

Lokman'ın *aleyhisselam* işe akide ile başlaması, ıslah ve tebliğde onun da tıpkı sair peygamberlerin ve diğer sâlih kulların yaptığı gibi inancı diğer her şeyin önüne aldığını, akideye değinmeden diğer şeylere geçmenin faydasız olduğunu bildiğini göstermektedir.

Daha sonra Lokman *aleyhisselam*, Tevhid'in kaçınılmaz bir eylemi olan namaza dikkat çekerek nasihatini sürdürmüştür.

"Ama hocam, namaz bir ibadet olduğu hâlde ahlâktan önce zikredilmiş. Siz ise ahlâkın ibadetten önce olduğunu söylemiştiniz." diye bir itirazda bulunulabilir. Bu itiraza, namazın Tevhid'in olmazsa olmaz bir eylemi olduğu ve onu terk edenin İslam'dan hiçbir nasibinin bulunmayacağı gerçeğini hatırlatarak kısaca cevap verebiliriz. Yani namazsız bir akide, direksiz bir bina gibidir. Böyle olduğu içindir ki Selef'in büyük bir kısmı onu Tevhid'in olmazsa olmazlarından saymış ve külliyen onu terk edenlerin küfrüne hükmetmiştir. Bu açıdan bakıldığında namazın da akide içerisinde değerlendirilen bir eylem olduğunu ve Lokman'ın *aleyhisselam* bu nedenle onu şirkten ve âhirete imandan hemen sonra zikrettiğini söyleyebiliriz.

Lokman *aleyhisselam*, nasihatlerine devam etmiş ve en sonunda iyiliği emretmek, kötülükten alıkoymak, insanlara yüz çevirmemek, yeryüzünde böbürlenerek yürümemek, yürüyüşte dengeli olmak ve sesi alçaltmak gibi tamamen ahlakî meziyetleri sıralayarak öğütlerini bitirmiştir.

26. 31/Lokman, 17
27. 31/Lokman, 18
28. 31/Lokman, 19

İşte Lokman'ın *aleyhisselam* oğluna yaptığı nasihatlerdeki bu sıralama da, üstte vurguladığımız bilginin gerçekliğini bir kere daha bizlere teyit etmektedir. Yani insanları ıslah ederken veya bizzat kendimiz ıslah olacakken işe önce akidede ıslahtan, sonra –veya onunla aynı anda– ahlâkî ıslahtan, ardından da ibadetlerdeki ıslahtan başlamalıyız. Bu sıralamaya uyan ıslah hareketleri başarılı, uymayanlar ise başarısız olacak ve hüsrana uğrayarak elleri boş kalakalacaktır.

Bu nokta gerçekten de çok çok önemli bir noktadır. Ortada insanlara yönelik bir ıslah ve düzeltme söz konusu olan her yerde bunun zikrettiğimiz bu tertip ile olması kaçınılmazdır. Bu tertibe yapılacak en ufak muhalefet insanları doğru yoldan uzaklaştırmak, onları tali yollara sürüklemek ve onlara yanlış bir tedavi uygulamak anlamına gelecektir. Bu aynı zamanda onları ıslah etmek için çabalayan mü'minleri de bu ıslahlarında başarısızlığa uğratacaktır. Allah'ın rızasını ortadan kaldıran bir tutum olduğu da izahtan varestedir.

Buna şöyle pratik bir örnek verelim: Mesela, bir insanın akidesini düzeltmeden ve şirk bataklığından henüz onu kurtarmadan onu ibadetlere; diyelim ki oruç tutmaya, gece namazı kılmaya, hayır hasenat yapmaya, sadaka vermeye, yetimleri gözetmeye, güler yüzlü olmaya… teşvik etmek ona yapılacak en büyük zulüm olacaktır. Bu onu ıslah değil, kelimenin tam anlamıyla bir ifsattır. Çünkü Allah, şirk ile yapılan hiçbir ibadeti ve hiçbir hayrı kabul etmeyecektir.

"Eğer Allah'a şirk koşarsan elbette amelin boşa gider ve muhakkak ki sen ziyana uğrayanlardan olursun." [29]

"Kim Allah'a şirk koşarsa, artık Allah ona cenneti muhakkak haram kılmıştır. Onun barınağı da ateştir." [30]

Böylesi bir adam Allah'ın emrettiği sıra gözetilmeden, yani şirk hâlinde iken ve akidesi ıslah edilmeksizin ibadete sevk edildiği için tüm çabası boşa giderek hüsrana uğrayacak, bütün emekleri boşa çıkacaktır. Şimdi soruyoruz: Bu insanı bu şekilde ibadetlere sevk etmek ona iyilik mi yapmaktır, yoksa kötülük mü? Ve yine soruyoruz: Onu bu hâle getiren Müslüman ona hayır mı yapmıştır, yoksa şer mi?

Cevabı siz verin…

29. 39/Zümer, 65
30. 5/Maide, 72

Buna şöyle bir örnek daha verelim: Mesela, bir insanın ahlâkını düzeltmeden ve kalbindeki manevî hastalıkları gidermeden onu diyelim ki ilme ya da cihada sevk ettiniz. Böylesi bir şey o adamı –kalbindeki haset, kibir, riya ve benzeri manevi hastalıklar arındırılma-dığı için– önünde sonunda helak edecektir. Adam cihad edecek, ama insanlara hava atmaya başlayacak, riyaya kapılacak, belki de onları küçük görecektir. Adam ilim tahsil edecek, ama bununla insanlara tepeden bakmaya, onları hakir görmeye, nefsini ise büyüklemeye başlayacaktır. İşte, ahlâkı düzeltmeden insanları bu tür bazı ibadetlere yöneltmek, onlara iyilik değil, kelimenin tam anlamıyla onlara büyük bir kötülük yapmaktır. Böylesi bir şey ıslahtan daha ziyade onları ifsattır. Bunun sebebi de; ıslah edeyim derken gözetilmesi zorunlu olan sıralamada yapılan hatadır.

İşte, Müslümanlar olarak bizlerin bu noktaya oldukça dikkat etmesi ve Rabbimizin davet ve irşatta bizden istediği tertibe harfi harfine riayet ederek ıslahı tam anlamıyla gerçekleştirmesi gerekmektedir. Bu olmazsa hem kendimize hem de düzelmelerini istediğimiz halkımıza büyük bir kötülük yapmış oluruz.

İman ile Ahlâk Beraber Olmak Zorundadır; Yoksa...

Rabbimizin, insanları ıslah etmede *"akide"* ve *"ahlâk"*ı asla birbirinden ayırmadığını, bunları hep yan yana zikrettiğini, yan yana zikretmediği yerlerde ise Tevhid'in hemen sonrasında ahlâkı konu edindiğini ifade ettik. Islah hareketlerinde ve cemaat çalışmalarında bu önemli husus gözetilmediğinde, yani akide ile ahlâk beraberce ele alınmadığında, bakın ortaya nasıl bir insan tiplemesi çıkıyor:

- Söz verip sözünde durmayan,
- Ahitlerini yiyen,
- İffet ve hayâ nedir bilmeyen,
- Konuşunca rahatlıkla yalan söyleyen, söylerken de yüzü kızarmayan,
- Kolaylıkla gıybet edebilen,
- Laf taşıyan,
- Ara bozan,
- Sır tutamayan,
- Kavgacı,
- İnatçı,
- Tartışmacı,
- Her konuda haddi aşan,
- Hak hukuk gözetmeyen,
- Emanete riayet etmeyen,
- Ağzı bozuk olan,
- Müstehcen kelimeler kullanan,
- Merhametten yoksun,
- Büyük nedir bilmeyen,
- Küçüklerine şefkat göstermeyen,
- Anne babasına bağırıp çağırabilen,
- Eşine karşı şiddetli,
- Çocuklarına öfkeli,
- Oturmasını kalkmasını bilmeyen,
- Âlim ulema tanımayan,
- Nasihat dinlemeyen,
- Aldığında vermeyen,
- Aldatmayı marifet sayan,
- Sıra kapmayı maharet gören...

Kısacası insanların öncelikle kendisinden, sonrasında da davet ettiği akidesinden nefret ettiği bir insan tiplemesi ile karşı karşıya kalıyoruz.

Bu, hem bize hem de pak davetimize ciddi anlamda zarar veriyor. Eğer bir an önce tedbir alınmaz ve gereken tedavi yapılmazsa, insanlar bir yana, Müslümanların dahi kendilerinden Allah'a sığındığı tiplemelerin aramızda mantar gibi bitmesi kaçınılmazdır.

İşte, bizim bu satırları kaleme almaktaki amacımız; bu tarz insanların aramızdaki varlıklarına son vermek ve böylesi tiplerin içimizde yer bulamaması için Müslümanları bilinçlendirmektir. Biz, ne yapıp ne edip bu ahlâkî zaaflarla mücadele etmeli ve bu noktada pasifliği bir kenara koyarak aktif bir ıslah cihadının içine girmeliyiz. Aksi hâlde insanlara güven veren bir *"İslam Nesli"*nin ortaya çıkması asla mümkün olmayacaktır.

Baş tarafta söylediğimiz: *"İnsanları bir araya getiren şey 'akide'; onları bir arada tutan şey ise 'ahlâk'tır."* cümlesini önemine binaen sonda bir kere daha tekrarlıyor ve bir sonraki yazımızda buluşmak üzere sizleri Allah'a emanet ediyoruz.

Ve'l hamdu lillahi Rabbi'lâlemîn

Hikmet Parıltıları

İbni Kayyım *rahimehullah* diyor ki: *"Fesubhanallah! Nice ters çevirilmiş kalpler vardır, fakat sahibi farkında değildir. Bozulmuş ve yerin dibine geçirilmiştir.*

Nice insanların övgüsüne meftun olan kimseler vardır.

Allah'ın üzerindeki perdesi ile aldananlar...

Allah'ın üzerindeki ile derece derece azaba yaklaşanlar...

Bunların hepsi ceza ve rezilliktir. Cahil adam bunu keramet zanneder." [1]

1. *El-Cevabul Kafi, s.140.*

Yalnızca Rabbine Rağbet Et!

Özcan YILDIRIM
ozcanyildirim@tevhiddergisi.net

Sadece O'na yönel. O'ndan iste ve O'nu ibadette birle. Hayatta aklına gem vuran şeytanın telkin ettiği şerikleri "Sadece Rabbine rağbet et!" diyerek parçala. Bu ayeti yüreğinde tevhidin imamı olan İbrahim'in aleyhisselam balyozu kıl.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ (1) وَوَضَعْنَا عَنْكَ وِزْرَكَ (2) الَّذِي أَنْقَضَ ظَهْرَكَ (3) وَرَفَعْنَا لَكَ
ذِكْرَكَ (4) فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا (5) إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا (6) فَإِذَا فَرَغْتَ فَانْصَبْ (7)
وَإِلَى رَبِّكَ فَارْغَبْ (8)

1. Biz göğsünü genişletmedik mi?

2. (Nubuvvet öncesi hatalarını veya nubuvvetin ağır) yükünü üzerinden indirmedik mi?

3. Ki o yük senin belini bükmüştü.

4. Senin şanını yüceltmedik mi?

5. Hiç şüphesiz ki, zorlukla beraber kolaylık vardır.

6. (Evet) zorlukla beraber kolaylık vardır.

7. (Öyleyse) boş kaldığında, hemen (ibadet ve taate koyul ve) yorul.

8. Ve yalnızca Rabbine rağbet et.

Allah'a hamd Resûlü'ne salât ve selâm olsun...

"Ve yalnızca Rabbine rağbet et."

Önceki yazılarımızda Şerh/İnşirah suresinin tefsirine dair mülahazalarımızı paylaşmaya gayret etmiştik. İki ay aradan sonra Allah'ın izni ve inayeti ile kaldığımız yerden devam etmeye çalışacağız.

Allah *subhanehu ve teâlâ* surenin ilk altı ayetinde nimetlerini hatırlatmıştı. Biz de bunları konu edinip açıklamaya çalışmıştık.

En son *"(Öyleyse) boş kaldığında hemen (ibadet ve taate koyul ve) yorul."* ayeti üzerinde durup, bunun anlamlarından bahsetmiştik. Bu

yazımızda da ilgili surenin son ayeti ile bu surenin tefsirini nihayete erdirmiş olacağız inşallah.

Şunu belirtmek gerekir ki ayetin lugavi boyutu, emrin önemine dikkat çekmektedir. Üslup itibari ile Arap dilindeki *"hasr"* ifade eden bu cümle gözümüze çarpıyor. Arap dilinde ehemmiyetine binaen bir kelimenin/cümlenin öne alınıp diğerinin sonda bahsedilmesine *"hasr"* denilmiştir. Bu da ifadenin önemi ve vurgu yapılacak mesaj için önemlidir.

Buna dair anlaşılır bir örnek Fatiha'da mevcuttur. *"إِيّاكَ نَعبُدُ وَإِيّاكَ نَستَعينُ/iyyâke na'budu ve iyyâke nestain"* cümlesinde *"إِيّاكَ/iyyâke"* ifadesinin öne alınması, *"**Sadece** sana ibadet eder, **sadece** senden yardım dileriz."* anlamının meallere yansımasına sebep olmuştur.

Aynı durum bu ayette de söz konusudur. O hâlde Türkçede bunu ifade eden *"sadece, yalnızca"* gibi ifadelerle bu ayeti anlamamız gerekir.

Ayette geçen *"rağbet"* kelimesi, Arapça'da sevilen bir şeyin olmasını istemek, yönelmek, sevilen bir şeye kavuşmayı istemek ve ona isteğini yönlendirmektir.

Son iki ayeti bir daha gözlerimizin önüne getirip, surenin atmosferi bağlamında bir daha okuyalım:

"(Öyleyse) boş kaldığında hemen (ibadet ve taate koyul ve) yorul. Ve yalnızca Rabbine rağbet et."

Davetin zorlukları arasında göğsünü genişleten, davetin ve davanın ağırlığını omuzlarından indiren, davetin engellerini senin için kaldıran, senin zikrini, şanını ve namını dünya ve ahirette yücelten, zoru kolay kılan ve tüm zorluklara göğüs germeni sağlayan Rabbini unutma. O'nun karşısında dikil. O'nun karşısında taat ile yorul.

Boş kaldığında nefsinin arzu ve hevalarına dönen, onu tatmin için adeta yarışan dünya ve hevaperestler gibi olma. Sevincinde, tasanda, dar ve genişlik anında Rabbini hatırla. Davetinden, cehd-i gayretinden boş kaldığında O'nun karşısında dikil. Hüznünü, kederini, şekvânı ve derdini O'na yönlendir.

O'nun dergâhında durduğunda sadece O'na yönel. İsteğini, arzunu ve taleplerini sadece O'na yönlendir.

Tevhidin hakikati de bu ya!

Sadece O'na yönel. O'ndan iste ve O'nu ibadette birle. Hayatta aklına gem vuran şeytanın telkin ettiği şerikleri *"Sadece Rabbine rağbet et!"* diyerek parçala. Bu ayeti yüreğinde tevhidin imamı olan İbrahim'in *aleyhisselam* balyozu kıl.

İnsanoğlunun şu varlık âleminde yöneldiği, rağbet ettiği tek varlık Allah olması gerekirken o, olaylar karşısında Rabbini zikretmeyi ve O'na rağbet etmeyi unutabilmektedir. Özellikle her şeyin mebzul/bol olduğu şu çağımızda Allah'tan, O'na ve yanındaki nimetlere rağbet etmekten alıkoyan o kadar şey var ki!

> Bizim rağbetimiz halisane bir şekilde Allah'tan gelene olmalıdır. İnsanları bir kenara bırakmalı, rağbet ve isteklerimizi sadece O'na yönlendirmeliyiz.
> İnsanlar, hata yaptığımızda, yaptığımız onca iyiliğe rağmen hiç yapmamışçasına bize sırtını döner ve yüzüstü bırakır. Sabrı, hataya tahammülü yoktur insanoğlunun...

Globalleşen dünyanın kula verdiği zararlardan biri de Allah'a rağbetin, O'na yönelmenin azalmasıdır. Buna karşılık ise yaratılana, fani olanlara yönelme ve bunlara dair bir yarış içerisinde olmak...

Çevremizde dünya ve içindekilere dair yarışın çılgınca olduğunu müşahede ediyoruz. Şurası da bir gerçek ki insanın sürekli gördüğü, duyduğu ve hissettiği bu yarış, çılgın rağbet, kalplerimize oradan da sulûkumuza ve ahlakımıza doğrudan ilmek ilmek etki ediyor.

Bunun bir sonucu olarak da Allah'a sunduğumuz ve ona yöneldiğimiz eylemlerimizin içi boşalmaya başlıyor. Geriye sadece görüntüsü olan, içi boş, kelimeler ve şekilden ibaret olan ibadetler kalıyor.

Şuurlu bir mümin dünyaya ahiretin tarlası olarak bakar. Karşılaştığı hadiselerde tek yöneldiği,

tek merci saydığı, tek itminan duyduğu Rabbi ve Rabbine taalluk eden hususlardır. Allah *subhanehu ve teâlâ* da bizden yüzünü kendisine muhsin olarak dönmüş bireyler olmamızı istiyor:

"Kim de muhsin/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışan bir kimse olarak, kendini Allah'a teslim ederse muhakkak ki o, sapasağlam kulp olan (Kelime-i Tevhid'e) yapışmış olur. İşlerin akıbeti Allah'a varır." [1]

Bunun gereği olan husus da sadece O'nun yanındakilere göz dikmektir. Dünyada ise sadece O'ndan istemek, O'ndan gelene rağbet etmektir.

Bu da bir yönüyle tevhidin özü, hakikati ve esasıdır.

Geçen günlerde yaşadığım bir hadiseden örnek vermek istiyorum:

Cezaevinin havalandırmasında Kur'an tekrarlarını yapıp yürüyordum. Bir karınca öğlen sıcağında aynı yerde dönüp duruyordu. O da bu zindana düşmüştü ama garip bir şekilde dönüp dolaşıyordu. O vakit hareketleri dikkatimi çekmemişti. İkindi sonrasında gördüğümde yine aynı yerde idi. Daha sonra yağmur çiselemeye başladı. Önüne bir damla düştü. Gidip kana kana içti. Hem de yağmur damlasına odaklanmış ve hareketsiz bir şekilde. Zavallı hayvancağızın meramını anlayamamıştım. Daha çok içsin diye de su getirdim. Sağına döktüm, soluna kaçtı. Soluna döktüm başka tarafa kaçtı. Üzerine hafifçe su döktüm. Bu döktüğüm sudan kurtulup kuru bir yere gitti. Ardından gökten inen bir yağmur damlasını daha buldu. Yine ona yöneldi ve kana kana içti... Subhanallah! Allah *subhanehu ve teâlâ* bu hayvanları fıtrat üzere ne güzel yaratmış!

Evet! Bizim rağbetimiz halisane bir şekilde Allah'tan gelene olmalıdır. İnsanları bir kenara bırakmalı, rağbet ve isteklerimizi sadece O'na yönlendirmeliyiz. İnsanlar, hata yaptığımızda, yaptığımız onca iyiliğe rağmen hiç yapmamışçasına bize sırtını döner ve yüzüstü bırakır. Sabrı, hataya tahammülü yoktur insanoğlunun...

Ama âlemlerin Rabbi olan Allah böyle mi? Onca isyanımıza, fıskımıza ve O'ndan uzaklaşmamıza rağmen gece gündüz ellerini açan değil midir? Kullarına karşı merhametli, onların tevbesine sevinen değil midir? Elbette ki öyledir.

Ebu Sa'id *radıyallahu anh* anlatıyor: *"Resûlullah buyurdular ki: 'Allah, kulunun tevbesine şu adamın sevinmesinden daha çok sevinir: Adam yolculuk halindedir. Bir susuz çölde bindiği devesini kaybetmiştir, onu aramaya koyulur. Sonunda aramaları adamı cidden yorup aciz bırakınca (susuzluk ve sıcaktan olduğu yerde ölmek üzere, yere yatar), elbisesini başına çekip örtünür. İşte kendisi o halde iken, devesini kaybettiği yerde hayvanın ayak seslerini duyar. Yüzünden örtüyü kaldırır ve karşısında devesini görür.' "*[2]

Ebu Musa *radıyallahu anh* anlatıyor: *"Peygamber buyurdular ki: 'Aziz ve Celil olan Allah, gündüz günah işleyenlerin tevbesini kabul etmek için geceleyin elini açar. Gece günah işleyenlerin tevbesini kabul etmek için de gündüz elini açar, bu hal, güneş batıdan doğuncaya kadar devam edecektir.' "*[3]

Ebu Hureyre *radıyallahu anh* anlatıyor: *"Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem buyurdular ki: 'Her gece, Rabbimiz gecenin son üçte biri girince, dünya semasına iner ve; 'Kim bana dua ediyorsa ona icabet edeyim. Kim benden bir şey istemişse onu vereyim, kim bana istiğfarda bulunursa ona mağfirette bulunayım' der.' "*[4]

Allah'ın rahmeti ve merhametini her düşündüğümüzde O'na karşı rağbetimiz artmalı, insanlardan O'na doğru firarımız çoğalmalıdır.

Şurası unutulmamalıdır ki son iki ayetteki iki ilkeye riayet etmek; insanın üzerindeki yükün hafiflemesine, gönlünün genişlemesine ve zorlukların da kolayca üstesinden gelmesine sebebiyet verir.

Allah *subhanehu ve teâlâ* bizi gönlü geniş, yükü hafif, kendi katında şanı ve derecesi yüksek, işleri kendisine kolaylaşan ve her daim kendi huzurunda dikilip, rağbet eden kullarından eylesin.

"Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd olsun" duamız ile...

Özcan Yıldırım

4 No'lu L Tipi Kapalı Cezaevi

Silivri/İstanbul

1. *31/Lokman, 22*

2. *Buhari, Müslim, Tirmizi.*
3. *Müslim*
4. *Buhari, Müslim, Tirmizi, Ebu Davud.*

Kıssadan Hisse

Hayata Hep Güzel Bakmak

Hastahanenin bir koğuşunda üç kötürüm bulunuyordu. Bunlardan koğuşa ilk gelen pencerenin önüne, ikincisi ortaya, üçüncüsü ise kapı kenarına yatırılmıştı.

Ortadaki hasta iyimser bir adam olduğu için, neşeli konuşmalarıyla ötekileri eğlendiriyor ve kederlerini azaltmaya çalışıyordu. Soğuk bir kış gecesi, pencerenin yanındaki hasta öldü. Onu kaldırdıktan sonra ortadaki hastayı pencerenin önüne, kapının yanındakinide ortaya yatırarak, boşalan yere yeni bir hasta getirdiler.

Pencerenin önüne alınan iyimser hasta, dışarıda gördüklerini anlatmaya başladı. Yol kenarındaki parkı, dev çınar ağaçlarını, cıvıldaşan kuşları işlerine koşan insanları, neşeli çocukları ve karşı dağlardaki çiçek dolu tarlaları uzun uzun anlatarak, çaresiz durumdaki arkadaşlarını rahatlatıyordu. Adam kısa bir süre sonra, gelip geçenlere isimler takmaya başladı. Öteki hastalar, artık sabah işe gidenlerin, seyyar satıcıların ve akşam vakti yorgun argın eve dönenlerin öykülerini dinleye dinleye, onları gözleri önünde canlandırıyordu.

Kısa bir süre sonra hastahanenin ruha ağırlık veren havası dağılmış ve türlü geçmek bilmeyen can sıkıcı saatleri tatlı öyküler doldurmuştu. Bir gün ortadaki hastanın aklına bir fikir geldi. Eğer pencerenin önündeki hastaya bir şey olursa oraya kendisi geçecek ve onun öykülerini dinlemektense dışarıdaki renkli ve canlı yaşamı kendi gözleriyle görecekti. Bu düşünce günlerce kafasına yer etti. Yattığı yerden hep bunu düşünüyor ve çareler araştırıyordu. Sonunda onu da buldu.

Pencerenin önündeki hastaya bazen kalp krizleri geliyordu. Adam bu durumda komodinin üzerindeki ilacına güçlükle uzanıyor ve odada hasta bakıcı olmadığından ilacı kendisi alıyordu. Bir gece, pencere önündeki hastaya yine bir kriz geldiğinde, ortadaki hasta büyük bir gayretle doğrularak onun ilacını devirevirdi. Şişe yere düşmüş ve paramparça olmuştu. Ertesi sabah, pencerenin önündeki hastayı ölü buldular. Ve onu kaldırdıktan sonra, ortada yatan hastayı cam kenarına geçirdiler. Adam göreceği manzaranın heyecanıyla dışarıya baktığında beyninden vurulmuşa döndü! Pencerenin birkaç metre ötesinde, simsiyah bir duvardan başka hiçbir şey yoktu...

Ümmetin Evlatlarına Öğütler: Anne ve Babana İyi Davran

Emre ACAR
emreacar@tevhiddergisi.net

Kur'an-ı Kerim Allah'ın haklarından sonra anne ve baba hakkına çok önem göstermiştir ve kişinin cennete girmesini anne babasının rızasına bağlamıştır. Müslüman olarak anne baba hakkını (anne baban müşrik hatta İslama savaş açanda olsa) yerine getirmeli ve bu sorumluluğuna titizlilikle dikkat etmen gerekir.

Rahimlerdekine merhamet eden, anayı evladına şefkatli kılan Allah'a hamd olsun. *"Cennet anaların ayakları altında"* diyen Resûlullah'a salât, onun ashabına ve yol arkadaşlarına selam olsun.

Değerli kardeşim!

Konumuza başlarken seninle bir iş anlaşması yapmak istiyorum, sen işçi ol, ben de iş veren olayım. Şu anlık böyle olsun.

Teklifim şu: Bu işyerinde 24 saat çalışman gerekiyor. Tatil kesinlikle yoktur. Hatta bayram gibi özel tatil günlerinde daha çok çalışman gerekiyor. Yapacağın işin ise belli bir alanı yoktur. Çok kapsamlı çalışman gerekiyor. İnsanların dağıttığı ortamı düzenleyeceksin. Sen düzelttikten sonra insanlar bozsa da tekrardan kızmadan hatta tebessüm ederek düzelteceksin. İnsanlar herhangi bir saatte yemek, su gibi şeyler istediğinde, gece de olsa uykunu bölerek kızmadan yerine getireceksin. Hayatını, (giyim kuşamda dahil) işyerindeki insanlara göre ayarlayacaksın. Hasta olsan da, acil işin çıksada izin yoktur. Çalışmak zorundasın.

En önemlisi ise bu kadar işin ücretidir. Böyle bir işin maaşı olarak belkide 40-50 bin ₺ gibi yüksek bir meblağ hayal ediyorsundur. Ancak bu işin bir ücreti olmayacak. Şu an: *"Böyle bir işte kim çalışır ki"* diyorsundur. Fakat bu işi yapan milyar insan var. Ve hiç kimsede maaş almıyor.

Maaşsız çalışan, bu kadar ağır fedakârlık yapan kişilerin kim olduğunu merak ediyorsundur. Belki de cevabı yazımızın başlığından tahmin

ediyorsundur. El cevab: Bu işi bedava yapan, hiç karşılık almadan, bıkmadan gönüllü olarak yapan, annelerimiz ve babalarımızdır.

Değerli kardeşim!

Yukarıda da belirttiğimiz gibi özellikle analar bizler için karşılıksız büyük fedakârlıklar yapmaktadırlar. Peki sen bu fedakârlığa karşı annen ve baban için neler yapmaktasın? Onlara karşı olan teşekkür borcunu nasıl ifa ediyorsun? Annen ve babanın yaptığı bu fedakârlıkların ve sana gösterdikleri sağnak sağnak merhametlerinin ne kadar farkındasın? İşte bunlar üzerinde tefekkür etmelisin.

Anne ve babaların kıymetini ve haklarını idrak etmek, iki durumla mümkündür; birincisi, onların yaşadıklarını yaşamakla yani anne ve baba olmakla mümkündür. İkincisi ise Rabbimizin bu konudaki öğütlerini bilmek ve fehmetmekle mümkündür.

Anne ve babanın İslam'ın yanındaki ehemmiyetini şu maddeler üzerinden anlamaya çalışalım:

• Tevhidden sonra en önemli hak, anne ve baba hakkıdır. Allah ve Resûlü'nden sonra ikinci itaat etmemiz gerekenler hatta itaatin farz olduğu kişiler anne ve babalardır.

Rabbimiz şöyle buyurur: *"Rabbin, kendisinden başkasına ibadet etmemeniz ve anne babaya iyilik etmenizin (gerekliliğine) hükmetti."* [1]

Hakeza Allah, Kur'an'da Lokman'ın (as) oğluna yaptığı nasihati anlatırken şunları söyler:

"İnsana, anne babasına karşı (iyilikle muamelede bulunmasını) tavsiye ettik. Annesi onu zorluklar içerisinde taşır ve (sütten) kesilmesi de iki yıl içindedir. Bana ve ebeveynine şükret. Dönüş banadır." [2]

Bu ayette anne babaya iyi davranmamız gerektiğini gördüğümüz gibi şunu da görmekteyiz ki, annenin hakkı babanın hakkından daha fazladır. Sebebi de şudur: Çünkü çocuğu dokuz ay karnında taşıyan ve taşıma süresinde tüm yorgunluk ve eziyetlere katlanan annedir. Doğduktan sonra emziren ve büyümesine yardımcı olan, yaşamını kolaylaştıran ve bu süredeki meşakkatlere gönüllü katlanan yine annedir. Bu sebeple annenin hakkı babanın hakkından daha fazladır.

Peygamberimize sahabe sordu: *" 'İyi muamele edilmeye layık olan kimdir?' diye. Resûlullah şöyle cevep verdi: 'Annendir.' Bu cevaptan sonra: 'Sonra kimdir?' diye tekrardan sordu. Peygamberimiz: 'Annendir.' dedi. Adam tekrardan: 'Sonra kimdir?' dedi. Peygamberimiz: 'Annendir.' dedi. Sonra adam tekrardan: 'Sonra kimdir iyiliğe layık olan?' diye sordu. Peygamberimiz (bu sefer): 'Babandır.' dedi."*

Annemiz veya babamız bizlere şirki, haramı, isyanı emrettiklerinde onlara itaat edemeyiz. Anne-babaya itaat farzdır deyip kesinlikle şirke ve harama bulaşamayız. Bu geçerli bir mazeret değildir. Unutmamak gerekir ki asıl razı edeceğimiz ve kendisine kulluk edeceğimiz kişi Allah'tır. Ve sonuç olarak dönüşümüz yine Allah'adır.

• Allah (cc) anne babaya *"Öf"* demeyi yasaklamış, onlara merhamet kanatlarını gererek iyilikte bulunmayı emretmiştir. Ayetlerde zikredilen iyilik geneldir. İyilik babına giren her türlü güzellik ve hoşgörü ile anne babamıza muamele etmeliyiz.

"Rabbin, kendisinden başkasına ibadet etmemeniz ve anne babaya iyilik etmenizin (gerekliliğine) hükmetti. Onlardan biri ya da her ikisi senin yanında yaşlanırsa onlara 'öf' bile deme! Onları azarlama ve onlara değerli bir söz söyle." [3]

Bu ayette dikkat edilmesi gereken nokta şudur:

Ana babanın evladın yanına sığınıp onların bakı-

1. 17/İsra, 23
2. 31/Lokman, 14
3. 17/İsra, 23

mına muhtaç oldukları yaşlılık döneminde, ihtiyarlık sebebiyle evlatların her şeyine müdahale etmesi halinde bile *"öf denmemesi"* emrediliyor. Bugün yaygın olan sapma ise evlatlar henüz ana babaya muhtaç oldukları ve geçimleri baba tarafından sağlandığı dönemde ana babalarına bırakın *"öf dahi dememeyi"*, en büyük saygısızlığı, hakareti, azarlamayı ve isyanı kolayca yapıyor olmalarıdır.

• Cennete girmenin ve onun içindeki nimetlere ulaşmanın yollarından biri de anne babaya iyi davranmak ve onların bakımını yapmaktır.

Peygamberimiz şöyle buyurur:

"Cennet anaların ayakları altındadır." [4]

"Kişiyi cennete ulaştıracak en iyi amel anne babaya iyilikte bulunmaktır." [5]

Başka bir hadis de Allah Resûlü (sav) üç kere: *"Burnu yere sürtsün"* der. Sahabe neden böyle bir beddua ettiğini Resûlullah'a sorarlar, Peygamberimiz şöyle buyurur: *"İhtiyarladığı halde anne ve babasına yetişip de onların rızasını kazanarak cennete girmeyenin burnu yere sürtsün."* [6]

• Anne ve babaya bakmak cihaddır. Cihat eden kişinin ecri Allah katında ne kadar çok ise anne ve babasına bakan kişinin ecride ona eşittir. Hatta kişi Allah yolunda cihad etmeyi anne ve babası izin vermesi durumunda yapabilir. İzin vermezlerse kişi Allah yolunda cihat edemez.

Allah yolunda savaşmak için gelen sahabe Resûlullah'a şöyle söyledi: *" 'Allah'tan umarak hicret ve cihat etmek üzere sana biat etmek istiyorum.' Allah Resûlü sordu: 'Annen ve babandan hayatta olan kimse var mı?', sahabe: 'Her ikisi de sağdır.' dedi. Bunun üzerine Resûlullah: 'Allah'tan ecir kazanmak istiyor musun?' diye sordu. Sahabe: 'Evet.' dedi. Peygamberimiz 'Anne ve babana dön, onlara iyi bak.' dedi."* [7]

Başka bir hadis de Resûlullah cihat için gelen kimseye: *"Annen ve baban sana izin verirlerse cihad et. Aksi halde onlara itaat et ve ihsanda bulun."* [8] buyurmuştur.

4. Nesai
5. Tirmizi
6. Müslim
7. Buhari
8. Ebu Davud

Değerli kardeşim!

Buraya kadar yazdıklarımızın üzerinde tefekkür edersek Kur'an-ı Kerim Allah'ın haklarından sonra anne ve baba hakkına çok önem göstermiştir ve kişinin cennete girmesini anne babasının rızasına bağlamıştır. Müslüman olarak anne baba hakkını (anne baban müşrik hatta İslama savaş açanda olsa) yerine getirmeli ve bu sorumluluğuna titizlilikle dikkat etmen gerekir.

Anne Babaya Her Alanda İtaat Yoktur

Son olarak şunu da belirtmek istiyoruz; anne ve babaya olan itaatimiz, saygımız, sevgimiz kısacası onlara karşı olan sorumluluklarımız mutlak değildir. Bilakis bu sorumluluğun sınırları vardır ve bu vahiy tarafından belirlenmiştir. Bu sınırı aşmak doğru değildir.

Annemiz veya babamız bizlere şirki, haramı, isyanı emrettiklerinde onlara itaat edemeyiz. Anne-babaya itaat farzdır deyip kesinlikle şirke ve harama bulaşamayız. Bu geçerli bir mazeret değildir. Unutmamak gerekir ki asıl razı edeceğimiz ve kendisine kulluk edeceğimiz kişi Allah'tır. Ve sonuç olarak dönüşümüz yine Allah'adır.

Anne babaya iyi davranmayı ve itaat etmeyi emreden Rabbimiz Lokman suresinde bunun sınırlarını şöyle anlatır:

"Bilgin olmayan şeyi bana ortak koşman için seni zorlarlarsa onlara itaat etme. (Ama) dünyada onlarla iyilikle geçin. Bana yönelenlerin yoluna uy! Sonra dönüşünüz banadır ve yaptıklarınızı size haber vereceğim." [9]

Kıymetli kardeşim!

Rabbim bizleri anne ve babamıza iyi davranmaya ve onlar sebebi ile cennete girmeye muvaffak kılsın. Rabbim bizleri hem kendisine hem anne babamıza teşekkür eden kullarından eylesin. Allahumme amin.

Davamızın sonu âlemlerin Rabbine hamd etmektir.

Bir sonraki yazımıızda görüşme ümidi ile...

9. 31/Lokman, 15

İktibas

Muhammed Kutub şöyle der:

"Özellikle son asırda Müslüman ümmete musallat olan bir diğer felaket de 'La ilahe illallah' ilkesinin korkunç bir anlam erozyonuna uğrayıp içi boş bir slogana dönüşmesi ve Allah'ın şeriatının yürürlükte olmasıyla bağlantılı olan 'Hâkimiyet' sorunundan tamamen kopuk biçimde algılanmasıdır. Hiç şüphesiz ümmetin hayatında meydana gelen en büyük tehlike bu sapmadır. İslami uyanış açısından da bu tehlike söz konusudur. Öyle ki tasavvuf ve Mürcie akımlarının neden olduğu nemelazımcılıktan çok, ümmetin varlığıyla yakından ilgisi bulunan bu sorun üzerinde durulmalıdır. İslam ümmeti yaklaşık olarak bin üç yüz yıl İslam şeriatının egemenliği altında yaşadı. Bu ümmet, namaz kılmak gibi şeriatla yönetilmeyi de bu dinin vazgeçilmez ilkelerinden biri olarak görüyordu.

Fakat son yüzyılda Haçlılar -onların ardından Siyonistler- İslam âlemine egemen oldular. Bu güçler askeri ve düşünsel ağırlıklarını koyarak İslam şeriatını yürürlükten kaldırmak, namazı da günlük yaşamın uygulamaları arasından çıkarmak için büyük baskılar uyguladılar. Ümmeti İslam'dan uzaklaştırma amaçlı bu korkunç komplo, atılan her adımdan sonra insanların hâlâ kendilerini Müslüman sanmalarını sağlama planına dayanıyor.

Önce şeriat yürürlükten kaldırıldı. Bu arada insanlara 'Bir şey olmaz size! Namaz kılıp oruç tuttuğunuz sürece siz Müslümansınız!' denildi. Sonra namaz -ve diğer tüm ibadetler- hayattan uzaklaştırıldı. İnsanlara da 'Bunun size bir zararı dokunmaz! La ilahe illallah dediğiniz sürece siz Müslümansınız!' denildi. Böylece pratik durumu baskısı ve zihinleri zehirleyen fikir emperyalizminin etkisiyle 'La ilahe illallah' bütün içeriğinden yoksun hale getirildi. Artık sadece dile söylenen bir slogana dönüştü. Onu söyleyen kişi de bununla, Müslüman olmak için gerekli olan şartı yerine getirdiğini sanacak duruma geldi. Bunu yapmakla 'tanıklık' görevini tamamladığını, dolayısıyla cennetin kendisini beklediğini sandı. Kalbi 'La ilahe illallah'ın gerçeğini anlamakta uzak olsa da hayat tarzı onun içerdiği gerçeklerle çelişse de bu ona bir zarar vermezdi."[1]

---

1. *Çağdaş Konumumuz, s. 484*

Demokrasi Gemisi İçin Batış Vakti

Kerem ÇAĞLAR
keremcaglar@tevhiddergisi.net

Demokratik devletlerin geçmişte "Demokrasi Çağında" olduğu gibi küresel çapta mutlak bir egemenlik elde etmesini ummak büyük bir ihtimalle pek gerçekçi olmayacaktır. Demokrasilerin gün geçtikçe çekiciliğinin azalması ve yolun sonunda bir ideoloji olarak sunması gereken refah ortamını artık sağlayamayacak duruma gelmesi daha muhtemeldir.

ABD yirminci yüzyılın başlarından itibaren öylesine büyük bir mali varlık ve güç topladı ki yakın tarih sayfalarında 20. Yüzyıl *"Amerikan Yüzyılı"* olarak anılacaktır. Bu kanaati doğrulayan birçok sebep var. Özellikle İkinci Dünya (Paylaşım) savaşında önce Nazi Almanyası ve daha sonra da Sovyet Rusya tarafından kendisine kafa tutulmasına rağmen ABD, rakiplerini alt etmeyi başardı. İkibinli yıllara gelindiğinde dünyanın en güçlü ve en etkili ülkesi tartışmasız bir şekilde ABD olarak görünüyordu. Sonuç olarak, yirminci yüzyıl sadece bir ülkenin baskın olduğu/hükmettiği bir yüzyıl olmasının yanı sıra, aynı ülke tarafından dünyaya yayılan politik sistemin yani tevhid karşıtı, çağdaş şirk ideolojisi *"Demokrasi"*nin de yüzyılı oldu.

Demokrasi fitnesi İslam coğrafyası da dahil dünyanın dört bir yanında kabul görmeye başladığında, demokratik sistemin dünyayı etkisi altına almasının en büyük nedeni olarak bu sistemin cazibesinin karşı konulamazlığı olduğu iddia edilmekteydi.

Geçtiğimiz yüzyılın ikinci yarısında gerçekleşen olaylar farklı bir bakış açısıyla da değerlendirilebilir. Dünya milletleri demokrasiye kâğıt üzerinde de olsa sadece standartlar/normlar ve savunduğu değerler için değil aynı zamanda ekonomik ve politik başarıya ulaşmanın en etkili yöntemi olduğu için de ilgi duyup yönelmeye başladılar.

Özgürlük alanının sınırsızlığı iddiası ve sivil idealler, daha önce otoriter rejimler altında hayatlarını sürdüren ve sırf can ve mal güvenliğini büyük ölçüde güvence altına aldığı için bundan memnun olan halkların ikna edilmesinde kesinlikle etkili bir rol oynadı. Ancak, Batı Avrupa'nın 1950'li ve 60'lı yıllarda ekonomik açıdan muazzam bir şekilde gelişmesi, komünist Doğu/Sovyet bloğunun Soğuk Savaş'tan galip çıkması ve demokratik yayılmacılığın en güçlü rakiplerinin zayıflaması veya bertaraf edilmesi de bu süreçte aynı derecede etkili oldu.

Dünyanın birçok ülkesinde siyasal rejimler arasında hegemonik bir pozisyona yerleşen demokrasinin özellikle İslâm coğrafyasındaki zoraki başarı (!) hikâyelerinin farklı bir boyutu olduğu kuşkusuzdur. Bu durum günümüzde demokrasinin içinde bulunduğu krizi ne örtebilecek ne de öteleyebilecek bir niteliktedir.

Hem Batılı demokratik yönetimler başta İslâm coğrafyası olmak üzere üçüncü dünya ülkelerindeki sömürü ve talan alanlarının azalması hem de diğer ülkelerdeki demokratik görünümlü zorba rejimlerin vatandaşlarının yaşam standartlarını iyileştirme noktasında sürekli olarak gerilemeye başladıklarından beri ilginçtir ama başta demokrasinin anavatanı olarak bilinen Batı Avrupa'dan Washington'a kadar liberal demokrasiyi reddeden halkçı (daha doğrusu omurgasız ve eyyamcı) hareketler baş göstermeye başladı.

Yaygın kanaatin aksine ABD ve Avrupa'da insanların fıtrî (ve şer'î) tüm sınırları kaldıran ve sınırsız hürriyet bahşetme iddiasındaki demokratik düzenin gölgesi altında yaşama istekleri gün geçtikçe azalıyor. Misal olarak ABD'de yapılan anketlerde özellikle ileri yaşlardaki (65 yaş ve üzeri) Amerikalıların üçte ikisi demokratik bir yönetim altında yaşamanın vazgeçilemez olduğunu düşünürken, otuz beş yaş ve altındaki genç Amerikalılar arasında bu oranın %30'lara gerilemesi gösterilebilir. Hatta belirli bir kesim otokratik alternatiflere (yani **güçlü** bir hükümdarın tek başına yönetimine) daha açık durumdadırlar. 1995-2017 yılları arasında, belirli aralıklarla yapılan anketlerde Fransa, Almanya ve İtalya gibi ülkelerde askeri bir idare altında yaşamayı tercih edeceğini ifade eden insanların sayısı üç katına çıktı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın yeniden seçilmesi sonucunda Türkiye'de **"Başbakanlık"** makamı tarih oldu. Erdoğan'ın yükselişi, **"Güçlü Adam"** figürünün dünya çapında yükselişiyle beraber ilerliyor. 21. yüzyılda köklü teknolojik gelişmelerin gerçekleştirilmesine ve milyonlarca üniversite mezunu, eğitimli insan yetiştirilmesine rağmen, milletlerin kaderlerini kudretli bir lidere teslim etme eğilimi göstermesi aslında tuhaf bir çelişki olmakla beraber demokrasinin geleceği açısından küresel demokratik bloğu büyük bir karamsarlığa sürüklemektedir.

> Tevhîdî uyanış cereyanları ümmet içerisinde halka halka yayılırken bilhassa İslâm coğrafyasını hedef alan demokratik yayılmacılığın etkisi ve baskınlığı azalmaktadır. Bununla beraber otoriter devletlerin/Güçlü Adam yönetimlerinin elinde tuttuğu mali güç ise önemli ölçüde artmaktadır.

Vladimir Putin, fevkalade güçlü bir şekilde Rusya'da hüküm sürüyor. Xi Jinping, Mao'dan beri hiçbir Çinli devlet başkanının sahip olmadığı yetkilere erişti. Mısır, karikatürel diktatör Sisi'nin karşısına bir rakibin çıkmasına müsaade etmeyecek bir sisteme sahip. Viktor Orban, Macaristan'da, medyanın ve yargının hükümet üzerindeki kontrol edici etkisinin nasıl kolay zayıflatılabileceğini ispatlıyor. Dünya çapında daha birçok popülist lider, bu sayılan kişilerin arasına eklenebilir.

ABD Başkanı Donald Trump dahi bu liderlerden geri kalmıyor. **"Güçlü Adam"** imajını ahmakça ve acemice de olsa kendi ülkesinde tesis etmeyi arzuluyor.

Dünya ülkelerinde yapılan seçimlerin sonuçları incelendiğinde bu görüşlerin sadece fikri manada tercihlerden ibaret olmadığını, mevcut demokratik statükonun karşısında cephe alan ciddi bir zemin üzerine kurulu olduğu açıkça görülecektir. Bu manzara bugün özellikle Avrupa'nın belli başlı ülkelerinde aşırı milliyetçi/faşist partilerin ve adayların kolayca harekete geçirebileceği bir fay hattı olduğu sonucunu ortaya koymaktadır. Sonuç olarak, demokrasinin en temel ilke ve standartlarının çoğuna saygı duymayan otokrasi/tek adam yönetimi yanlısı halkçılar son yıllarda Batı Avrupa ve Kuzey Amerika'da hatırı sayılır bir şekilde güçlendiler. Bu sürece paralel olarak, otokrasi savunucusu olan önemli isimler (Rusya'da Vladimir Putin, Çin'de Xi Jinping, Mısır'da Sisi, Macaristan'da Victor Orban, Belarus'ta Aleksandr Lukaşenko vd.) Asya'nın büyük bir kısmında ve Doğu Avrupa'da demokratik kazanımları ve yerleşik demokratik teamülleri değiştirmek ve geriye çevirmekle uğraştı.

Daha önce öngörülemeyen bu gelişmeler, ülkeler arasındaki askeri ve mali dengelerin değişmesiyle açıklanmaya çalışılmaktadır. Böyle bir durumun doğru bir şekilde analiz edilmesi ve açıklanması bugün her zamankinden daha da önemli hâle gelmiştir. Çünkü gelişmiş ekonomileri ve birbirine benzer ittifak kıstasları olan birçok demokratik devletin uzun süredir devam eden siyasal üstünlüğü/hegemonyası artık sona yaklaşıyor.

İngiltere ve ABD gibi oturmuş demokrasiler yeni yüzyıla girilen dönemde küresel çapta gayrısafi yurtiçi hasılaların büyük bir bölümünü oluşturmaktaydı. Sovyetler'in dağılmaya başladığı 1990'lardan itibaren, eskiden Soğuk Savaş döneminde dünyanın çeşitli noktalarında komünist Sovyet yayılmacılığına karşı Batı'nın oluşturmuş olduğu demokratik ülkeler ittifakı elinde bulundurduğu küresel çaptaki gelirlerin çok önemli bir kısmının daha kontrolünü ele geçirdi.

1950'li yıllardan itibaren Amerikalıların liderliğini yaptığı ve demokrasi ile yönetenlerin meydana getirdiği ittifak oluşumu hem coğrafik hem de kurumsal yapı olarak genişleyerek Japonya ve Almanya'yı da içine almasıyla beraber, demokratik cephenin uluslararası camiadaki etkisi daha da ezici hâle geldi.

Liberal Demokrasi ve Kemalden Sonra Zeval

Söz konusu bu demokratik bloğun yaklaşık olarak yüz yıldan bu yana ilk defa, küresel gayrı safi milli hasılalar içerisindeki payı %50'nin altına gerilemiş durumda. Uluslararası demokratik bloğun bir maliye çetesi olan Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) tahminlerine göre, önümüzdeki on yıl içerisinde bu oran %30'lar seviyesine inecek.

Tevhîdî uyanış cereyanları ümmet içerisinde halka halka yayılırken bilhassa İslâm coğrafyasını hedef alan demokratik yayılmacılığın etkisi ve baskınlığı azalmaktadır. Bununla beraber otoriter devletlerin/**Güçlü Adam** yönetimlerinin elinde tuttuğu mali güç ise önemli ölçüde artmaktadır.

Ülkelere özgürlük karnesi (!) veren ve küresel demokratik bloğun özellikle İslâm coğrafyasını hedef alan öncü örümceği Freedom House'ın 1990 yılında *"özgür olmayan"* kategorisine koyduğu ülkeler, dünyadaki toplam gelirin yalnızca %12'sine sahip iken, bugün bu oran %33'e çıkarak, Avrupa'da faşizmin yükselişe geçtiği 1930'lu yılların ilk dönemindeki istatistikleri yakalamakla kalmayıp, Soğuk Savaş yıllarında Sovyet Rusya'nın en güçlü olduğu dönemlerde ulaşılan en yüksek istatistikleri de geride bıraktı.

Dünya şu anda sonuçları ve etkileri muazzam olacak tarihî bir eşiğe yaklaşmaktadır. Yapılan tahminlere göre gelecek yıllar içerisinde Çin ve Rusya gibi *"özgür olmayan"* ülkelerin, küresel gelirdeki payı Batılı liberal demokrasilerin payını geçecek. Sadece 25 yıllık bir zaman diliminde liberal demokrasiler eşi benzeri görülmemiş bir mali kuvvet konumundan, yine eşi benzeri görülmemiş bir mali zafiyet içerisine düşmüşlerdir.

Batı Avrupa ülkeleri ile ABD ve Kanada'nın oluşturduğu geleneksel liberal demokrasi bloğunun, geçmişteki muazzam baskınlığı tekrar geri kazanması, kendi içlerinde demokratik sistem karşıtlığının artması ve dünya ekonomisindeki paylarının sürekli düşmesi sebebiyle her geçen gün daha da imkânsız hâle gelmektedir.

Tam da bu noktada istikbalde iki olası senaryo çıkıyor karşımıza:

Ya dünyanın en güçlü otokratik devletleri liberal demokrasilere dönüşecek ya da miadı dolana kadar süreceği düşünülen demokrasinin baskın olduğu dünya düzeni tarihe sadece birbirine düşman siyasi sistemlerin topyekün savaş öncesindeki kısa bir geçiş dönemi olarak geçecektir. Her iki durumda da değişmeyen ve değişmeyecek tek hakikat, İslam dışı demokratik yahut otokratik güçler için yegane ve değişmez düşman tevhid ve sünnet nizamı olmaya devam edecektir.

Demokratik Blok, Ekonomik Güç ve Kültürel Nüfuz

Ekonomik olarak olabildiğince güçlü olmak hangi yönetim olursa olsun devletlere birçok açıdan fayda sağlar. Fakat bunlardan belki de en mühim olanı bir devletin kendi iç sınırları içerisindeki istikrarını sağlama ve bu istikrarı sürdürülebilir kılabilmesidir. Aksi durumda son aylarda Ürdün, İran ve Venezüella gibi ülkelerde yaşanan hoşnutsuzluk ve kargaşa atmosferi hakim olur. Demokrasi de olsa başka bir yönetim de olsa eğer devlet mali yeterliliği ve istikrarı sağlayamıyorsa, o devletin orta ya da uzun vadede çöküşe sürüklenmesi mukadderdir.

Ekonomik güç bir taraftan demokrasiye istikrar sağlamasının yanı sıra aynı zamanda devletlere, başka devletlerin birçok yönden gelişimine etki etme gücü ve imkânını kazandıran araçları da elverişli hâle getirir. Hiç şüphe yok ki bu araçların en etkili ve en yıkıcı olanı ise kültürel nüfuzdur.

Yaşı müsait olanların hatırlayacağı üzere batılı liberal demokrasinin zirve yaptığı zamanlarda Amerikan ve Batı Avrupa ülkeleri dünyanın en ünlü yazarlarına, müzisyenlerine, sinema filmleri ve aktörlerine, en çok izlenen televizyon dizileri ve filmlerine, en ileri sanayi ürünlerine ve en saygın üniversitelerine ev sahipliği yapıyordu.

Geçtiğimiz yüzyılın sonlarına doğru ülkemiz başta olmak üzere dünyanın geri kalan kısmında yaşayan gençliğin zihninde şu dürtü yankılanmaktaydı:

Batı uygarlığının şu muhteşem varlığından hiç değilse bir parçaya sahip olma isteği… Batılı yaşam tarzının arzulanması… Bunların gerçekleşebilmesi içinse Batı'nın liberal demokrasi kökenli siyasal sisteminin (kötü bir kopyayla da olsa) taklit edilmesi…

Fevkalade ekonomik güç ve kültürel nüfuz (yumuşak güç kullanımı) bir araya geldiğinde ortaya devasa bir siyasi etki ve zoraki saygınlık çıktı.

Batılı demokrasilerin haçlı tıyneti yeniden hortladı ve elde edilen siyasi etki ekonomik yırtıcılık istikametine evrilerek bilhassa İslâm coğrafyasında daha da sert bir şekilde kullanıldı. Söz konusu ülkeleri küresel ekonomik sisteme dâhil etme vaadi veya onları bu sistemden dışlama tehdidi o ülkelerin iç siyasi meselelerine müdahale gerekçesi yapıldı.

Batılı demokratik blok ekonomik güçlerini istedikleri zaman çok kolay bir şekilde askeri güce çevirebilmişlerdir. Bu da liberal demokrasilerin dünya üzerindeki hegemonyasını sağlamlaştırmıştır. Batılı demokrasilerin askeri gücünü arkasına alan siyasiler, kendi ülkelerinde kurdukları demokratik sistemlerin varlığını bir nevi garanti altına almış oluyordu. Güç kullanılarak devrilmesi neredeyse imkânsız olan rejimlerin de doğal olarak meşru olduğu kabul edilmek zorundaydı.

> Demokrasinin karanlık geleceği hakkında yorumda bulunmak ya da isabetli tahminler üretmek için, demokrasinin lokomotif ülkelerinin (ABD ve Batı Avrupa'nın) sürekli olarak mali güç kaybına uğradığını ve bunun önümüzdeki yıllarda dünyada büyük bir değişime yol açabileceği ihtimalinin giderek güçlenmekte olduğunu da hesaba katmalıyız.

Askerî güç aynı zamanda, demokrasinin diplomasi ve sahadaki asker sayısının getirmiş olduğu caydırıcılık ve tehdit yoluyla yayılmasının da önünü açtı. Ukrayna ve Polonya gibi coğrafi olarak, büyük bir demokratik güç (Avrupa Birliği) ile büyük bir otoriter güç (Putin'in Rusyası) arasında bulunan ülkeler

işbirliği yapmaları neticesinde daha teknolojik ve güçlü askerî donanımlara sahip oldular.

Haçlı batılıların sömürgeleri olan bölgeler, efendilerinin siyasi sistemlerini (liberal demokrasiyi) taklit etmeleri karşılığında bağımsızlıkla (!) ödüllendirildiler. Bu sayede, Cezayir'den Moldova'ya dünyada irili ufaklı birçok demokrasi ortaya çıktı. Almanya ve Japonya gibi günümüzün iki büyük ülkesinin demokratik bir anayasaya sahip olma süreci ise bizzat bu ülkeleri işgal eden askerlerin gözetiminde gerçekleştirildi.

Sonuç olarak ekonomik gücün demokrasinin yayılmasında oynadığı ciddi rolü görmezden gelerek *"Demokrasi Asrının"* hikâyesini tam olarak anlamak mümkün değildir.

Demokrasinin karanlık geleceği hakkında yorumda bulunmak ya da isabetli tahminler üretmek için, demokrasinin lokomotif ülkelerinin (ABD ve Batı Avrupa'nın) sürekli olarak mali güç kaybına uğradığını ve bunun önümüzdeki yıllarda dünyada büyük bir değişime yol açabileceği ihtimalinin giderek güçlenmekte olduğunu da hesaba katmalıyız.

Batılı Demokratik Bloğun Gerilemesi

Kuzey Amerika ve Batı Avrupa'nın, demokrasinin kurumsal olarak en sağlam köklere sahip olduğu ülkeler olması hasebiyle kendi ülkelerinde zenginliğin ve istikrarın oluşmasında liberal demokrasinin önemli bir rol oynaması zahiren iyi bir durummuş gibi görünebilir. Ne de olsa, bu ülkeler güçten düşmeye başlasalar bile Kanada'nın veya Fransa'nın, daha önce bahsi geçen ve demokratik sistem için ekonomik olarak yıkılma tehlikesinin eşiği manasına gelen kişi başına milli gelirde 14.000 dolar seviyesinin altına inilmesi pek muhtemel görülmüyor veya böyle *"trajik"* bir tablonun kendileri için asla düşünülemeyeceğini vehmetmektedirler. Ancak, *"toplam ekonomik varlık"* İkinci Dünya (Paylaşım) Savaşı sonrasında Batılı demokrasileri ayakta tutan mali başlıkların sadece bir tanesiydi.

Batı Avrupa ve ABD'den oluşan demokratik bloğun bu dönemdeki başarısının anlaşılabilmesi için üç farklı konu başlığını daha incelemek gereklidir:

1. Eşitlik ilkesinin göreceliliği

2. Halk kesimleri arasında gelir dağılımının adil olması

3. Otoriter rejimlerin, genel olarak demokratik bloğa göre çok daha fakir olması.

Her üç başlıkta da bugüne kadar demokratik blok açık ara öndeydi. Ancak yıllar geçtikçe aradaki fark yavaş da olsa sürekli kapandı.

Otokratik rejimlerin, liberal demokrasi ile yönetilen devletlerle mali performans noktasında rekabet edebilme kabiliyetine ulaşması önemli ve üzerinde durulması gereken bir noktadır. En etkili olduğu dönemde komünizm, gelişmekte olan dünya ülkeleri üzerinde liberal demokrasiye kafa tutabilmişti. Ancak en güçlü olduğu zamanlarda bile, kapitalizm karşısında zayıf bir alternatifti. 50'li yıllara gelindiğinde Sovyet Rusya ve onun uydu devletlerinin kontrol ettiği toplam gelir, dünyadaki toplam gelirlerin %13'üne tekabül ediyordu. Sonraki kırk yılda ise bu oran düzenli şekilde gerileyerek 1989'da %10'a geriledi. Komünist devletler vatandaşlarına kapitalist Batı'nın rahat yaşam tarzıyla rekabet edebilecek bir yaşam tarzı sunamıyordu. 1950 ile 1989 arasında, Sovyetler Birliği'nin kişi başına düşen milli geliri, önceleri Batı Avrupa'nın %70'ine denk iken bu oran sonraları %50'lere kadar düştü. O dönemlere şahitlik edenler Sovyet sosyalizminin *"en yüksek geri kalmışlık seviyesi"* manasına geldiğini de hatırlayacaklardır.

Otoriter kapitalizmin yeni ortaya çıkan tiplerinin Sovyet Rusya gibi ileride mali açıdan bir gerileme dönemine girmesi mümkündür. Ancak şu ana kadar, Arap Körfez ülkeleri ve Doğu Asya'daki otoriter kapitalist düzen, yoluna devam etmektedir. Bugün en yüksek kişi başına düşen milli gelir oranına sahip ilk 15 ülkeden 9 tanesi demokrasi ile yönetilmeyen ülkelerdir.

Emsallerine göre daha başarısız otoriter rejimlere sahip İran, Kazakistan ve Rusya gibi ülkeler dahi kişi başına düşen milli gelirlerini basit adımlar atarak 20.000 dolar seviyesine çekebilecek durumdadır. Yirmi yıl öncesine kadar kişi başına düşen milli gelir olarak çok gerilerde olan Çin de arayı hızlı bir şekilde kapatmaya devam ediyor. Ülkenin kırsal kesimlerinde bu oran günümüzde de düşük olmasına rağmen

Çin, şehirlerde bu oranı yükseltebilecek kapasitede olduğunu ispatladı. Çin'de şehirleşmenin en yoğun olduğu bölgelerde dört yüz yirmi milyon insan yaşarken, bu bölgelerde kişi başına düşen milli gelir 23.000 dolardır. Bir başka deyişle, yüz milyonlarca insan *"otoriter bir rejimin sağladığı modern hayatın"* tadını çıkarıyor. Çin'i örnek alan daha fakir ülkeler artık biliyor ki, ülkelerinin tıpkı Çin gibi takdire şayan refah seviyelerine ulaşması için liberal demokrasi trenine binmek zorunda değiller.

Güçlü Lider, Otoriter Yönetimler ve Yumuşak Güç

Bu dönüşümün sonuçlarından birisi de otokratik rejimlerin ideolojik manada kendine güven duygusunun artması ve bununla beraber, bu rejimlerin Batılı demokrasilere çeşitli müdahalelerde bulunma gücünü kendinde bulması oldu.

Bu konuyla alakalı son iki yıldaki en büyük örnek, Rusya'nın ABD'de yapılan 2016 seçimlerini etkilemeye çalışmasıydı.

Rusya'nın Batı Avrupa'daki etkisi ise çok daha büyük işler başaracak hâle gelmiş durumda. Örnek olarak, Vladimir Putin göreve geldikten sonraki süreçte Rusya, İtalya ve Fransa'da siyasi arenada hem sağ hem de sol aşırıcı partilere düzenli mali destek vermektedir.

Diğer Avrupa ülkelerinde ise bu durum çok daha ciddidir. Almanya ve Avusturya'nın eski başbakanları gibi emekliye ayrılmış etkili siyasiler eliyle Avrupa'da Rus propagandası yapılır hâle gelindi.

Akla hemen şöyle bir soru gelebilir:

Liberal demokrasilere müdahale noktasında Ruslar yalnız mı kalacaktır?

Bu sorunun cevabı ise kesinlikle hayırdır. Çünkü otoriter güçlerin, toplum içerisinde derin ayrılıklar ve bölünmeler temeline dayanan demokrasilere yaptığı müdahalelerin gayet etkin ve başarılı olması Rusya'nın izinden giden diğer devletlerin de iştahını kabartıyor. Çin'in yurtdışında yaşayan vatandaşları üzerinde ideolojik baskı kurma çabalarına hız vermesi ve ana bilgi merkezlerinde Konfüçyüs Enstitüleri kurmaya devam etmesi bu bağlamda değerlendirilebilir. Buna ilaveten, bu meseleye has bir bütçe oluşturmak suretiyle Suudi Arabistan son iki yıldır kendi hesabına çalışan kayıtlı Amerikan lobicilerin sayısını 25'ten 145'e kadar çıkartmış bulunmaktadır.

Suudiler bu türden lobi faaliyetlerini hac ve umre ziyaretçilerinden elde edilen gelirle finanse etmektedirler. Bu bağlamda 27 Haziran 2018 tarihli bir haber oldukça dikkat çekiciydi. Tunuslu İmamlar Birliği, Tunus Baş Müftüsüne çağrıda bulunarak bu yıl hac görevini tamamlamak üzere hazırlanan hacıları bu konuda teşvik etmemesini istedi. Buna sebep olarak hac ibadetinin masrafının çok yüksek olması ve Hac için ödenen paraların Suudi Arabistan tarafından şeriata aykırı bir biçimde Amerikan lobiciliğine harcanması ve Suriye ve Yemen gibi ülkelerdeki savaşlarda kullanılması gösterildi.

> Demokrasi çığırtkanı batılı spekülatörler ve etkili yayın kuruluşlarının dillerine "diktatör" diye pelesenk ettikleri Erdoğan veya Putin gibi liderler, vatandaşlarına Batı'nın en zengin ülkeleriyle her geçen gün daha iyi rekabet edebilecek seviyeye ulaşan refah düzeyi sunabilmektedir.

Batılı demokrasiler ve otoriter rejimler arasındaki teknolojik ve ekonomik güç dengesinin değişmesi, Batılı demokrasileri dış kaynaklı müdahalelere karşı daha savunmasız kılarken aynı zamanda otoriter rejimlere de kendi değerlerini yayma hususunda daha rahat hareket etme fırsatı vermektedir.

Akademik yayınlar, popüler kültür, yabancı yatırımlar ve hibeler başlıklarında otoriter rejimlerin *"yumuşak gücü"* şimdiden hissedilir hâle gelmiştir. Örnek olarak, birkaç yıl öncesine kadar dünyanın

önde gelen üniversitelerinin hepsi liberal demokrasi ile yönetilen ülkelerdeki üniversiteler olarak gösterilmekteydi. Ancak otoriter rejimler bu açığı hızla kapatmaya devam ediyor.

Times Higher Education (Times Yüksek Eğitim) tarafından yapılan son ankete göre, dünyanın en iyi iki yüz elli enstitüsünden on altı tanesi Çin, Rusya, Suudi Arabistan ve Singapur gibi demokrasi ile yönetilmeyen ülkelerin sınırları içerisindedir.

Ancak otoriter rejimlerin yumuşak gücünün belki de en önemli kalemi, demokratik devletlerin bir zamanlar kayıtsız şartsız ellerinde tuttukları haberlerin sunulma ve dağıtılmasının kontrolünü yavaş yavaş da olsa zayıflatmış olmalarıdır. Geçmişte Sovyetlerin propaganda kanalı Pravda'nın ABD topraklarında birkaç bin takipçiye bile ulaşması mümkün değilken, günümüzde devlet eliyle kurulup yönetilen Katarlı El Cezire, Çinli CCTV ve Rus RT haber ajanslarının hazırladığı içerikler her gün milyonlarca Amerikalı tarafından izlenmekte ya da okunmaktadır. Bu da hem Batı'nın medya içeriği üzerindeki hegemonyasının yıkılması hem de yabancı devletlerin el uzatamayacağı sivil bir alanı idame ettirme kabiliyetinin sona ermesi anlamına gelmektedir.

Küresel Demokratik Hegemonyada Sonun Başlangıcı

Kuzey Amerika ve Avrupa'da geçtiğimiz yıllara damga vuran uzun süreli demokratik istikrar döneminde ABD hem kültürel hem de ekonomik olarak baskın olan süper güçtü. Sovyetler Birliği gibi otoriter rakipler ekonomik olarak hızlı bir şekilde gerilerken ideolojik savaşı da kaybetti. Sonuç olarak, hem daha fazla bireysel özgürlük ve kolektif özgüven vadeden hem de yaşanması daha kolay olan bir hayata davet eden demokrasi, rakiplerine karşı bir adım öne geçti.

O dönemlerde başarı getiren bu maddelerle alakalı herhangi bir sıkıntı yaşanmaması hâlinde demokrasinin geleneksel kalelerinde bir sorun patlak vermesi için hiçbir neden görünmüyordu. Hatta sayısı sürekli olarak artan otoriter rejimlerin de eninde sonunda kendi kendilerine demokratikleşeceğine dair güçlü beklentiler vardı.

Ancak, Batılı demokrasilerin dünyanın en etkili kültürel ve ekonomik gücü olduğu dönem –biiznillah- artık sona erme sath-ı mâiline girmektedir. Liberal demokrasilerin kurumsal olarak güçlü eskime sinyalleri verdiği günümüzde, otoriter kesimler, liberal olmayan demokrasi formatında yeni ideolojik alternatifler geliştirmeye çalışmaktadırlar.

Demokrasi çığırtkanı batılı spekülatörler ve etkili yayın kuruluşlarının dillerine *"diktatör"* diye pelesenk ettikleri Erdoğan veya Putin gibi liderler, vatandaşlarına Batı'nın en zengin ülkeleriyle her geçen gün daha iyi rekabet edebilecek seviyeye ulaşan refah düzeyi sunabilmektedir.

Batılı demokrasiler belki de tekrar baskın güç olabilir. Bunun için, ekonomik bir takım gelişmelere ihtiyaç vardır. Rusya, İran ve Suudi Arabistan gelir kaynağı olarak büyük oranda yeraltı kaynaklarına bağımlı durumdadır. Çin'in son yıllardaki büyüme oranları da sürekli yükselen borç balonu ve ülkenin sahip olduğu insan gücü kaynakları yardımıyla bu derece yüksek oranlara ulaştı, ancak bu eğilim ülkenin bir süre sonra elindeki avantajları bitirmesinin ve yaşlanan nüfusun üretimde krizlere yol açmaya başlamasından sonra sürdürülebilir olup olmadığı ileride görülecektir. Dolayısıyla otoriter devletlerin son zamanlarda gösterdiği mali atılımın ömrü kısa sürebilir.

Öte yanda gelişmiş Batılı ülkelerin mali performansı artabilir. 2007 küresel krizinin etkilerinin geçmesiyle beraber Kuzey Amerika ve Avrupa ülkelerinin ekonomileri tekrar hayat bulması hâlinde, liberal demokrasinin kaleleri bir kez daha modernize otokrasilerle kapanmaya başlayan arayı açabilir. Rusya ve Çin sınırları içerisinde henüz gelişme sürecinin başlamadığı geniş bakir topraklar var. Bu da, bu iki ülkenin hâli hazırdaki büyüme modellerini sürdürülebilir kılması hâlinde hatırı sayılır mali kazanımlar elde etmeye devam edeceği anlamına gelmektedir.

Batılı demokrasiler için bir diğer umut kaynağı ise, dünyada her geçen gün daha fazla sözü geçmeye başlayan Brezilya, Hindistan ve Endonezya gibi devletlerin, küresel demokrasi bloğunun kötü gidişatına dur deme ve demokratik değerlerin dünyaya yayılmasına yardım etmeye başlayacakları düşüncesidir. Ancak bunun için hâli hazırdaki yol haritasında büyük çaplı değişiklikler olması gerekmektedir. Fakat bu ülkelerin dış politikalarını belirleyen faktörler ara-

Demokrasi artık dünyanın bir köşesine sıkışmış, mali ve demografik olarak sürekli kan kaybeden, hem itikadî hem de insanî fevkalade tahribatlar bırakarak sonunda da yok olup gidecek olan menhus bir yönetim şekli olarak hatırlanacaktır.

sında demokrasinin müdafaası tarihsel olarak hiçbir zaman olmadı. Örnek olarak, Rusya'nın Kırım'ı ilhak etmesinin ardından Brezilya, Hindistan ve Güney Afrika, Rusya'nın kınanmasını öngören BM tasarısında oy kullanmamayı tercih ettiler. Rusya'ya karşı ekonomik önlemler alınmasına da karşı çıktılar. Bir diğer örnek olarak, bu ülkeler devletlerin internet üzerinde daha fazla kontrol sahibi olması gerektiği noktasında otokratik devletlerle aynı safta yer aldılar.

Bugün dünya sahnesine yeni yeni giren demokrasiler, tarihi olarak Kuzey Amerika, Batı Avrupa ve Doğu Asya'nın bazı bölgelerindeki sağlam demokratik devletlere kıyasla istikrar konusunda çok geridedirler. Son yıllarda Arjantin, Endonezya, Meksika, Filipinler ve kısmen de olsa Türkiye'de esen demokrasi karşıtı rüzgârlar, önümüzdeki yıllarda bu ülkelerin bazılarının *"kusurlu demokrasiler"* olarak kalacağının sinyallerini vermektedir. İlk olarak Türkiye'nin akla geldiği ülkelerde ise tam anlamıyla öyle olmasa da bir tür Demokratik Hilafet rejimine dönüşeceği ihtimali küresel demokrasi bloğunu endişeye sevk etmektedir.

Bu ülkelerden bazıları pekâlâ sürekli güç kaybeden demokratik kuvvetlere omuz vermek yerine, otokratik güçlerle aynı safa geçebilir.

Demokratik devletlerin geçmişte *"Demokrasi Çağında"* olduğu gibi küresel çapta mutlak bir egemenlik elde etmesini ummak büyük bir ihtimalle pek gerçekçi olmayacaktır. Demokrasilerin gün geçtikçe çekiciliğinin azalması ve yolun sonunda bir ideoloji olarak sunması gereken refah ortamını artık sağlayamayacak duruma gelmesi daha muhtemeldir.

Tüm bunlara rağmen Batı tarzı demokrasinin işleyen prensipleri, ileride kapitalizm ile rekabet edebilecek hayat standartlarına sahip olsa bile, otoriter rejimler altında yaşayan insanlara belli bir oranda cazip ve çekici olmaya devam edecektir.

İran, Rusya ve Suudi Arabistan gibi otoriter devletler halklarının yararına olan reformları gerçekleştirmeyi başarabilirlerse demokrat blok ile otokrat yönetimler arasındaki güç dengesi tekrar demokratların aleyhine dönmeye başlar.

Meselenin özü: Bugün itibariyle Batılı demokrasilerin yüzyıl süren küresel iktidarı artık bitiş noktasına doğru ivme kazanmaktadır.

Bundan sonra merak edilen şey şudur:

Demokrasinin Batı'da saplı duran çapasının daha ileriye taşınması ile gerçek bir demokratik hegemonya devrinin yeniden başlaması mümkün görünmemektedir. Demokrasi artık dünyanın bir köşesine sıkışmış, mali ve demografik olarak sürekli kan kaybeden, hem itikadî hem de insanî fevkalade tahribatlar bırakarak sonunda da yok olup gidecek olan menhus bir yönetim şekli olarak hatırlanacaktır.

...لِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ إِذَا جَاء أَجَلُهُمْ فَلاَ يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلاَ يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٤٩﴾

"... Her milletin bir eceli vardır. Onların eceli geldi mi, ne bir an geri kalabilirler ne de öne geçebilirler." [1]

1. 10/Yunus, 49

Hırsız Anne Babalar ve Çocukluğu Çalınan Çocuklar

Mahi
mahi@tevhiddergisi.net

Bizim hırsızlığımız. Çalarız çocuğumuzun çocukluğunu. Oyunlarını çalarız... Duygularını çalarız... Bu hırsızlığımızın bedelini hırçınlaşan, ruhsuzlaşan evlatlarla öderiz.

Hırsız kimdir? Başkasına ait olanı çalandır. Peki ya hırsızın cezası nedir? Şeriatta cezası el kesmektir. Allah neden böyle bir ceza öngörmüştür? Caydırıcı olsun, kimse kimsenin hayatına, malına, mutluluğuna göz dikmesin diyedir.

Müminler olarak bundan sakınırız. Bir kimsenin malına göz dikmek şöyle dursun, yan bakmayız. Ama biz öyle bir yerde bunu ihlal ediyoruz ki hiç birimiz farkında değiliz.

Maalesef birçoğumuz çocuklarımızın çocukluklarını çalıyoruz. Onları oyundan, eğlenceden, doğa ile iç içe olmaktan, gülüp koşmaktan, duygularını özgürce yaşamaktan alıkoyuyoruz.

Nasıl mı?

0-2 yaş eşyayı tanıma çağıdır. Çocuk her şeye el atar. Dokunur, tadar, ısırır, kurcalar, atar, sallar, döker, yırtar, karıştırır... Uğraşır durur. İki yaşındaki çocuğun OYUNu budur. Bu oyunun adı KEŞFETMEKtir. Tadını, sertliğini, hızını keşfetmek.

O tam elini bir şeye atar, biz müdahale ederiz. Alırız elinden bir çırpıda. Ağzına almasına, tatmasına, ısırmasına, böylelikle öğrenmesine engel oluruz.

Kimi zaman pis diye vermeyiz, kimi zaman kırar diye. Kimi zaman üstünü kirletmesini istemeyiz. Kimi zaman ıslanmasından çekiniriz. Vel hasıl elinde oyuna dair, keşfe dair, meraka dair ne varsa kapar kaldırırız.

O, salıncakta sallanmaz. Kaydıraktan kaymaz. Etrafı izler.
İnsanları gözler. Tanımaya çalışır.
Davranışları gözlemler. Biz cinnet geçiririz. "Oynasana!" der dururuz.

Dolapları kilitler, lastikle kapılarını bağlar, kitapları bir üst rafa kaldırırız. Boş bir alan bırakırız geriye. Ve: *"Öğren hadi(!)"* deriz.

Tanıyacak, öğrenecek, elleyecek bir şey bulamayan yavru, eşyaya dair merakını kaybeder. Yeni arayışlara girer.

Koltuklara tırmanmaya başlar. Çıkar, iner, zıplar. Koltuk kesmez, raflara dadanır, masaya tırmanır, tezgâha merak salar...

"Bir burası kalmıştı." der oralara da engel oluruz. Oysa bu da OYUNun ikinci adımıdır. Hoplayıp zıplamak. Kendini denemek. Biraz daha yukarılara tırmanmak...

O çıkar, biz indiririz... Bahanemiz de hazırdır. *"Düşüp bir yerini kıracaksın."* deriz. Engellediğimiz yetmezmiş gibi bir de korkuturuz.

2-4 yaş aralığında ilgileri değişir. Biraz da olsa oyuncakların dünyasına girmeye başlar. Ama sıradan oyuncakları pek sevmez çocuklar. Buna rağmen hep hayali yük taşıtır anne babalar. Toprağı doldurtmaz kamyonun kasasına kirlenir diye.

Ya da gıcır gıcır cillop gibi arabayı sözde tamirciye götürme oyunu oynarlar. Çocuk arabanın jantlarını çıkarsa kıyameti koparır. Oysa sağlam araba gider mi tamirciye? Az mı azar işitir kız çocukları bebeğinin saçını kesti diye.

Bir süre sonra bıkar çocuk. Yakınır anne babalar. *"Bir sürü oyuncağı var, oynamıyor."* derler.

Oysa dök bakalım kumu kamyona. Bak nasıl hoşlanırlar.

Ama yok... Bunu yapamayız. Ev kirlenir. Kinetik kumu eve sokamayız. Hele o oyun hamuru yok mu? Her yere bulaşıyor. Temizlenmiyor. Slaymı hiç sormayın zaten. O, tehlikeli maddeler listesinin başında.

Bunlara zinhar izin veremeyiz. Sulu oyun mu dediniz? Hele buna hiç gelemeyiz. Odanın ortasına leğen koymak, içinde balık yüzdürmek, gemicilik oynamak akıl kârı değil bizim için.

Evde bunalttığımız, alanını daralttığımız çocuğa bazen iyilik yaparız. Parka götürürüz.

O, salıncakta sallanmaz. Kaydıraktan kaymaz. Etrafı izler. İnsanları gözler. Tanımaya çalışır. Davranışları gözlemler. Biz cinnet geçiririz. *"Oynasana!"* der dururuz.

Bu sefer taş toplar, kumlarla oynar, su birikintilerine girmek ister. Yine müdahale ederiz. Tasımızı tarağımızı toplar kıza kıza eve getiririz. Nasıl beceririz bilmem ama parka gitmeyi zehir ederiz.

Yolda ağlar. Bir şeyler söylemeye çalışır. *"Ağlama!"* deriz. Gözyaşını da çalarız. Büyüyünce: *"Ne ruhsuz adamsın be!"* deriz bir de.

Eve gelir. Unutur her şeyi. Güler. Bundan da rahatsız oluruz. *"Ne çok gülüyor bu çocuk!"* diye söyleniriz. Gülüşünü de çalmaktan çekinmeyiz. Somurtkan bir genç olduğunda: *"Amma somurtkansın, azıcık gül!"* demeye utanmayız.

İşte böyle bizim hırsızlığımız. Çalarız çocuğumuzun çocukluğunu. Oyunlarını çalarız... Duygularını çalarız... Bu hırsızlığımızın bedelini hırçınlaşan, ruhsuzlaşan evlatlarla öderiz.

Kendi ektiğimizi biçeriz.

Lı Dıjî Tehdehîyên Qewmê Serhışk û Fêmkorsebata Mılletê Îbrahîm

Osman SADIKOĞLU

Va helwesta Rasûlan li hemberî ew qewmên kafirên serhişk bi vê awayê bû.

Ev qewmê serhişk û fêmkor jî, komek di nav wan heyînîyên ku Allah *azze we celle* bixwaze dê bi quwet û qudreta xwe wan qehr bike de ne. Her wiha (Hud) çima jî wan bitirse û guhê xwe bide wan? Heke ew (qewmê wî) musselletê serê wî bibin dê ev jî enceq bi îzna Allah bibe. Li gorî ku rêya wî ji wan qetîyaye êdî nikare di nav wan de bihewe.” [1]

Va helwesta Rasûlan *aleyhisselam* li hemberî wan qewmên kafirên serhişk bi vê awayê bû. Di da’wetên xwe de rêyeke wiha dişopandin. Li hemberî batil têkoşîneke/mucadeleyeke hetanî dawîya ûmrê xwe berdewam kirin. Di da’wetê de eşkerehî û zelalî. Îlana dijminahîya kafiran û veqetandina sefan. Di da’wetê de meyldarîyekî wan bi hêla şalûzîtî û wejeyê (edebîyatê) an jî di rêyeke hevpar de yekbûnîya bi batil re qethîyen tune bû.

Veqetan û neyartîya ehlê heq li dijî batil û ehlê batil re, da’weyekî pir kevin e û ji dema ku Allah *azze we celle*, Adem *aleyhisselam* daxistîye ser rûyê erdê û pê de li ser mumîna ferz e. Ev veqetan û neyartî hem qeder e, hem jî sunnetullah e. Allah bi vê awayê; veqetandina muhîbên xwe ji dijminên xwe, hizba xwe ji şerkerên dijî xwe, a paqij ji ya qîrêj û pêk anîna şehîdan ji mumînan teqdir kiriye. Allah wiha ferman dike:

“(Allah) Got: Bi neyartîya hevdû (jî cennetê) dakevin! Heta demeke diyarkirî li ser rûyê erdê ji bo we cîhwarbûn û feydegirtin heye.” [2]

---

1. *Ji Tefsîra Fi Zîlali’l Quran bi kurtahî*
2. *7/A’raf, 24*

Qefleyên Rasûlan *aleyhîmûsselam* bitemamî li ser vê esasê da'wet û têkoşîna xwe domandine û ev bixwe dînê wan bû. Allah *azze we celle* wiha ferman dike:

"Her wiha me ji her pêxemberî re şeytanên ji cin û însanan kirine dijmin." [3]

"Her wiha me ji her pêxemberî re dijminekî ji gunehkaran çêkirîye..." [4]

Qisetên wan (pêxemberan) û di navbêra qewmê wan de derbas bûye, Allah *azze we celle* qismekî bi me daye zanîn, qismekî jî ji me re eşkere nekirîye. Ev heqîqet di vê hedîsa Rasûlullah *aleyhissalâtuwesslam* de diyar dibe : Ebu Hureyre *radîyallahuanh* ji Nebî *aleyhisselam* wiha neqil kiriye:

"Hemû Enbîya wekî zarokên ku bavê wan yek e, lê diya wan cuda ne."

Bêjeya *"Ewladu'l A'llat"* di maneya ew kesên ku bavê wan yek in, lê dayika wan cuda ne tê bikaranin. Bi vê awayê ev hedîs liqel cudahîya teferuatên hin hûkman, pîştgirîya heqîqeta yekitîya dîn û dawet û rêyên Nebîyan *aleyhîmûsselam* dike. Di hedîseke ku Buxarî rîwayet kiriye de, Xatemu'l Enbîya, Muhammed *aleyhissalâtuwesselam* wek *"Ê ku navbera însanan difesilîne"* tê wesifandin. Di riwayeteke din de wek *"Ê ku însanan difesilîne"* tê wesifandin. Rasûlullah jî li ser vê esasê hereket kiriye. Li hemberî şirkê qet bê deng nemaye, nêzî wan îcebeta emrê Allah *azze we celle* kiriye û tabi'ê Milletê Îbrahîm bûye.

Dema li Mekkeyê bû û gîrêdayîyên wî hindik jî bûn û digel zeîfê Mekkeyên bûn, îlana dûrketina muşrikan û îlahên wan eşkere dikir û wan zem dikir û li ser emrê Allah *azze we celle* ji wan re wiha digot:

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ﴿١﴾ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٢﴾ وَلَا أَنتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿٣﴾ وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدتُّمْ ﴿٤﴾ وَلَا أَنتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿٥﴾ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ﴿٦﴾

"Bibêje: 'Gelî kafiran !' Ez ji bo tiştên hûn jê re îbadetê dikin, îbadet nakim. Hûn jî, ji bo tiştê ez jê re îbadetê dikim, îbadet nakin. Min jî, ji bo tiştê hûn jê re îbadetê dikin, îbadet nekirîye. Hûn jî, ji bo tiştê ez jê re îbadet dikim, îbadetê nakin. Dînê we ji we re û dînê min ji min re ye." [5]

Biryari û sebatkarîya xwe yê di vê rêyê de û berî bûna xwe yê li dijî vê menhecê de wiha dianî ser ziman:

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنتُمْ فِي شَكٍّ مِّن دِينِي فَلَا أَعْبُدُ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللّهِ وَلَكِنْ أَعْبُدُ اللّهَ الَّذِي يَتَوَفَّاكُمْ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

"Bibêje: Gelî însanan ! Eger hûn der heqê dînê min de gumandar bin (bizanibin ku) ew ên ku ji xeynî Allah hûn îbadetê wan dikin ez îbadetê wan nakim. Le belê ez ê îbadetê li wî Allah ê ku dê we bimirîne bikim. Li min hate fermankirin ku ez bibim ji misilmanan." [6]

Allah *azze we celle* li Rasûlullah *aleyhîssalatuwesselam* wîha xîtab dîke:

وَإِن كَذَّبُوكَ فَقُل لِّي عَمَلِي وَلَكُمْ عَمَلُكُمْ أَنتُمْ بَرِيئُونَ مِمَّا أَعْمَلُ وَأَنَاْ بَرِيءٌ مِّمَّا تَعْمَلُونَ

"Eger te biderewînin, bîbêje: Amelê min jî min re ye, amelê we jî ji we re ye. Hûn ji kar û kirinên min dûr in, ez jî ji kar û kîrînên we dûr im.'' [7]

La îlahe îllallah ku kelîmeya îxlasê ye, bî qeydên pir giran hatîye muqayyed kîrîn. Îmamê Muvahhîdan Îbrahîm tenê bi gotina vê kelîmeyê têr nekirîye; hûb û hogirîya xwe jî, bi neyartîya kafiran û îlahên wan ên pûç re nîşan daye.

3. 6/En'am, 112
4. 25/Furqan, 31
5. 109/Kafirûn, 1-6
6. 10/Yunus, 104
7. 10/Yunus, 41

Allah *azze ve celle* bilêvkarena vê gotînê li mûmînan emîr dîke:

"... Allah, hem Rabbê me ye hem jî Rabbê we ye. Amelên me ji me re ye, amelên we jî ji we re ye..." [8]

... اللَّهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ لَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ ...

Di hedîseke sehîh de ku Ebû Dawud û muhaddîsên din rîwayet kirine, Rasûlullah *aleyhîssalatuwesselam* wiha gotîye:

"Berî razanê 'Qul ya eyyuhel Kafîrûn... '(sûreya kafîrun) bixwîne. Lewre ew, ji şirkê dur dike."

Di kîtêba *"Rîsaletu Esbab Necatu's Suul Mîne's Seyfî'l Meslul"* de wîha tê gotîn (Bi kurtahî):

"Beguman La îlahe îllallah ku kelîmeya îxlasê ye, bî qeydên pir giran hatîye muqayyed kîrîn. Îmamê Muvahhîdan Îbrahîm *aleyhisselam* tenê bi gotina vê kelîmeyê têr nekirîye; hûb û hogirîya xwe jî, bi neyartîya kafiran û îlahên wan ên pûç re nîşan daye. Allah *azze ve celle* vê revşê bi van ayetan dide zanîn:

قَالَ أَفَرَأَيْتُم مَّا كُنتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٧٥﴾ أَنتُمْ وَآبَاؤُكُمُ الْأَقْدَمُونَ ﴿٧٦﴾ فَإِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِّي إِلَّا رَبَّ الْعَالَمِي

"(Îbrahîm) got: 'Ma hûn dîbînîn ku hûn ji çî re îbadetê dîkîn?

Hûn û kalên xwe.

Ew tev dijminên min in, Rabbê alemê ne tê de (Ew dostê min e.)" [9]

Ha ev bixwe maneya Laîlaheîllallahê ye. Allah *azze we celle* wiha ferman dike:

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي بَرَاء مِّمَّا تَعْبُدُونَ

إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ سَيَهْدِينِ

"Demekî Îbrahîm ji bavê xwe û ji qewmê xwe re wiha gotibû: 'Ez, ji wî tiştê ku hûn jê re îbadetê dikin dûr im (berî me).

Ez bi tenê ji ew ê ku ez xuliqandime re îbadetê dikim. Lewre wê ew min bigihîne hîdayetê." [10]

8. 42/Şûra, 15
9. 26/Şuara, 75-77
10. 43/Zuxruf, 26-27

Her wiha Îbrahîm *aleyhîsselam* ê imamê henîfan vê kelîmeyê ji peyrêw û tabîên xwe re mîras hiştîye. Weke vê, temamê Nebîyan *aleyhîmusselam* ji vê kelîmeyê ji hevdû re wek mîras dewir kirine. Dema Rasûlullah *aleyhissalâtuwesselam* bi rîsaletê hate şandin Allah *azze we celle*, jê bi zimanê Îbrahîm bilêvkirina vê kelîmeyê ferman kir û sûreya Kafîrûnê ku, maneya vê kelîmeyê eşkere dike, nazil kir.

Rasûlullah *aleyhissalâtuwesselam* vê kelimeya tewhîdê bi qîrîn îlan kir. Ji ber vê yekê tehdeyî li wan hate kirin lê ew û eshabîyên wî pir bi semax bûn.

Rasûlullah *aleyhissalâtuwesselam* qethîyen ji muşrîkan re şalûzîtîyê nekirîye û em wî ji tiştekî wisan tenzih dikin. Bilakîs, Rasûlullah dilên mumînan qewî dikir. Wead û cennetên Allah *azze ve celle* bi bîra wan dixist. Weki wan muwahhidên dewrên borî ger sebat bikin bi mîsala vê gotinê mizgînî dida wan:

"Sebir bikin gelî malbata Yasir! Muheqqeq cihê ku hûn bigihîne cennet e." [11]

Rasûlullah *aleyhissalâtuwesselam* ji Hebbab re jî wiha digot:

"ji wan qewmên pêşîyên we zilamekî (mumîn) digirtin û dixistin kortalekî ku ji bo wî vedane û piştre birek li ser serê wi digerandin û bedena wî dikirin du şeq. Dîsa, bi şehên hesin goştê bedena wî ji hestîyên wî diveqetandin. Lê ew îşkenceyên hanê wan ji dînê wan nedîvegerand. Qesem bi Allah be, dê Allah vî karî temam bike. Hingî ew qas, dê mirovek ji bo pezê xwe ji xeynî tirsa gur, ji San'ayê hetanî Hedremewtê ji tirsa Allah pê ve, wê bêtirs û tenê bi serê xwe rêwîtî bike. Lê belê hûn acele dikin." [12]

Di heman demê de van gotinên ku Allah *azze we celle* lê emir kiribû ji Qureyşîyan re digot:

قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَى إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَاسْتَقِيمُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوهُ وَوَيْلٌ لِّلْمُشْرِكِينَ

"Bibêje: Ez jî wekî we beşerek im. Ji min re tê wehîykirin ku ez bibêjim îlahê we yek îlah e. Nexwe berê xwe rasterast bidin wî û jê mexfiretê bixwazin. Weyl li halê muşrîkan." [13]

11. Vê hedîsê Hakîm û yên din rîwayet kirine
12. Buxarî û yên din rîwayet kirine
13. 41/Fussîlet, 6

... ادْعُواْ شُرَكَاءكُمْ ثُمَّ كِيدُونِ فَلاَ تُنظِرُونِ ﴿١٩٥﴾ إِنَّ وَلِيِّيَ اللّهُ الَّذِي نَزَّلَ الْكِتَابَ وَهُوَ يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ ﴿١٩٦﴾ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِهِ لاَ يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَكُمْ وَلآ أَنفُسَهُمْ يَنْصُرُونَ

"... Bibêje: 'Gazî şirîkên xwe bikin. Paşê ji min re xefik (û dafikan) çêbikin û qet nehêlin ez çavê xwe vekim. Bêguman weliyê min Allah e, ew e ku Kitêb nazil kiriye û ew salihan welî dîgîre. Ew mabuden ku ji xeynî Allah hûn îbadetê wan dikin ne dikarin alîkarîya we bikin û ne jî dikarin alîkarî li xwe bikin." [14]

Ev ayetên hanê bitemamî li Mekkeyê nazil bûne.

Belê. Ji ber ku da'weta Rasûlullah *aleyhissalâtuwesselam* ev bû, zaliman yek rojek û yek carek jî ji wî razî nebûne. Ev da'wet li xweşê nefsa wan neçûbû û ji ber vê da'wetê dilê wan jî qet xweş nebibû. Bilakîs xezeba wan hê zêdetir fûrîya bû. Gelek caran ji bo pêşnîyarîya lihevkirinê xwestin pê re bazarîyê bikin. Lê ew, li hemberî wan zaliman bi şanazî çik sekinîye. Ji batilê wan û ji wê geremola ku ji bo wî kemîn diavêtin, pir nefret dikir. Ji bo hîdayeta wan di dilê wî de xwezîyeke pir qewî hebû. Heman demê de ji yek zerreyekî batilên wan re meyl û xweşbînî nîşan nedaye. Ji îhtîmala tevlihevbûn û yekbûnîya batil jî xwe mihafeza dikir. Pejirandina yek misqalek ji heyata wan a batil li alîyekî, herûdaîm ji wan re li ser emrê Allah *azze we celle* van peyvan gotiye:

"(Bibêje) Di nêz de hûn ê mexlûb bibin û hûnê bi komasî bi bal cehennemê ve bêne ajotin. Ew der çi wareke xerab e." [15]

قُل لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ سَتُغْلَبُونَ وَتُحْشَرُونَ إِلَى جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمِهَادُ

Şex Abdurrahman b. Hasen *rahîmehullah* piştî neqla çend hedîseyên der heqê qîrîna heqqê û semaxa eshabîyan de wiha dibêje:

"Rewşa eshabîyên Rasûlullah ev bû. Giraniya tehdehîyên ji muşrîkan didîtin wana qet ji rêyên wan paş nedixist. Di navbera wan û qaşo da'wetvanên îroyîn ku di nava fitneyan de digevizin, pir ferq hene. Qaşo da'wetvanên îro bi bal batil ve dihêwirin. Bi çalaki (wek aktif) beşdarî batil dibin. Ji bo batil sidê radihêlin (yanê mekuk radihêlin). Ji neyarên vê dînê re bi kubarî û bi nazikahî tevdigerin. Xwe dispêrin wan û ewlehîya xwe didin wan. Wan ta'zîm û medîh dikin. Bi vê rewşa xwe ev kesên hanê dişibin wan ê ku Allah di Qur'anê de wan zem kiriye:

وَلَوْ دُخِلَتْ عَلَيْهِم مِّنْ أَقْطَارِهَا ثُمَّ سُئِلُوا الْفِتْنَةَ لَآتَوْهَا وَمَا تَلَبَّثُوا بِهَا إِلَّا يَسِيراً

'Eger ji hemû alîyên bajêr ve biavêtana ser wan û piştre ji wan fitne bihata xwestin bêguman dê nêzîkê vê bibûna û demeke pir hindik mustesna dê teredûd nekirana.' [16]

Ha ev esil û esasên vê dînê ye. Ev şerîetekî muhkem e. Wisan ku, alim û cahilên li ser rûyê erdê. hemû li hevdû bicivin jî bi delîlan dê nikaribin wîya red bikin. Quweta wan tu car nagihêje tîştekî wisan

Hêvîya me ji Rabbê alemê ev e ku li ser rêya îslamê sebatê bide me. Em ji fitneyê eşkere û xafî ku însanan dixurifînin xwe dispêrin wî. Ev mijar jî eşkere ye ku Rasûlullah û eshabîyên wî ji muşrîkan bi qethî neveqetîyana û ji wan berî nebûna û aczîyeta pût û pelatên wan apaşkere nexistibûna holê, dê ew jî merûzê tehdehiyên wan nebûna..." [17]

14. 7/A'raf, 195-197
15. Alî îmran : 12
16. 33/Ahzab, 14
17. Ed Dureru's Seniyye, Qisima Cîhadê , 124

Hemd b. Atîk *rahîmehullah* der barê sûreya kafîrûn de wiha dibêje:

"Her wiha Allah fermana vê gotinê li Nebî kir: 'Ez ji dinê we (yanê ji terzê heyata we) dûr im. Hûn jî ji dînê min (ji awayê jiyana min) dûr in.' Meqseda vê daxuyanîya li wan ev bû ku kufra wan bi eşkerehî li wan bê ragihandin û îlana berî bûna ji wan û ji dînê wan pêk bê.

Ew kesên ku tabiê Rasûlullah bûne divê vîya bibêjin. Dê enceq bi vê awayê bikaribin dînê xwe bi zelalî bêxin meydanê. Eshabîyan her çiqas bi vê awayê eşkerehî hereket dikirin, muşrîkan jî ezîyetên li wan hê zêdetir dikirin û didomandîn. Hetanî Rasûlullah emrê hicreta Habeşistanê da eshabîyên xwe. Li hemberî muşrikan ruhseta bêdengîtîyê û sukûtê neda eshabîyan. Nexwe dikaribû ruhsetekî wusa bide û wan misilmanan neşandibana welatê dûr û xerîp" [18]

Hin kesên ku Milletê Îbrahîm fêm nekirine miremirê dikin û dibêjin di şerîeta me de rewacdarîya Milletê Îbrahîm nesh bûye û bi vê awayê hin gumanan/şûbheyan didin pêş. Ji bo vê îdîayên xwe jî vê mîsalê wek delîl didin peş *"Di destpêka rîsaletê de Kabe û hawirdorê wê bi gelek putan dorpêçkirî bû. Ew dewra ku misilman li Mekkeyê zeîf bûn û Îslam hê nû zîl dibû de Rasûlullah têkili putan nebû û wan putan ne şikand."*

Heta ku min ev gotinên ha ji şêyxekî wan seh kir. Ew şêx ku, kitêbên nivisandiye têrî dagirtina pirtûkxaneyekî çarşîyê dike. Di qeydeki xwe yê bandê de wiha digot:

"Mirovê yekemîn a ku ji Milletê Îbrahîm rû vegerandiye Rasûlullah bixwe ye (!) Lewre li Mekkeyê di nava putan de sêzdeh sal mucadele kiriye û têkilî wan nebûye û wan putan neşikandiye."

Em ji wî û ji yên wekî wî re vê dibêjin: Astenga di navbera we û fêmkirina Milletê Îbrahîm de zen kirina we yê ku hûn Milletê Îbrahîm sirf ji şikestina pûtên ji keviran pêk dizanin. Lê bizanibin ku ev fêmkorîya we bixwe ye. Îbrahim *aleyhîsselam* temamê pûtan şikandibû û bivirê xwe jî xistibû stûyê pûtê herî mezin. Da ku qewmê wî werîn û serî lê bidin. Bi vê awayê dê aqîdeya wan a batil derketibana holê. Li gori qeneeta we qesta me yê Milletê Îbrahim pêkhatîye. Ji ber kêm zanina we yê derbarê wê helwesta Rasûlullah *aleyhîssalatuwesselam* ku li hemberê pûtên qewmê xwe pêk anîbû, ev jî pê ve bê kirin, di vê rewşê de li gori fêmkorîya we Milletê Îbrahîm ji bo me hemûyan betal dibe! Li gorî van îdîa û gotinên bêbinî û teretûretî; teşwîqa tabîbûna Milletê Îbrahîm ku di ayetan de dibore û îqazên der barê rûvegerandina wê de û daweta Îbrahîm û yên ku îman pê anîne û teferueta helwestên Nebîyan *aleyhîmûsselam* li dijî qewmên wan a di Kitêba Allah *azze ve celle* de tu hikmet nahewîne û bê feyde û vala ye! Ha ev, bêbextiyeke herî mezin e! Ya Rabbî, em te ji van tiştan tenzîh dikin.

Allah *azze ve celle* ji kar û amelên abes û valahîyan munezzeh e. Ji bêkêrbûna ew tiştên ku di kitêba xwe de zikir kiriye jî munezzeh e. Bi rastî ev demegojîyên hanê ne reddîyeyên samîmî ne ku hewcetî ji cewabên dirêj û bi tefsilet re hebe. Ev rewşa wan hebe hebe nakokîyên/tenakuzên di hişê wan de ye ku ji fêmkirina wan re dibe manîa û astengî.

Tu bi vê serwext bûyî ku di kîtêba xwe de bi taybetî ez daxuyanîya Milletê Îbrahîm û naveroka wî tînim ser ziman. Her wîha tu yê Milletê Îbrahîm û armanca ku dê pê bê pêkanîn û hewandina wî ya bi red û îsbatên kelîmeya tewhîdê, yanê La îlahe îllallah (ku ew jî dûr bûna ji şîrk û muşrîkan û dijminîya li wan û xweserîya îbadeta ji Allah *azze we celle* re û dost girtina dostên wî) bizanîbe.

Ha ev esil û esasên vê dînê ye. Ev şerîetekî muhkem e. Wisan ku, alim û cahilên li ser rûyê erdê hemû li hevdû bicivin jî bi delîlan dê nikaribin wîya red bikin. Quweta wan tu car nagihêje tîştekî wisan. Allah *azze we celle* berîya ku rewşa wan kesên tabiê Milletê Îbrahîm in zikir bike wiha ferman dike:

قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَه ...

"Bi rastî ji we re di îbrahîm û yên bi wî re de mîsalek xweşik heye..." [19]

Dawîya Beşa (7.) Heftemîn (Dê Berdewam bibe, înşaallah)

18. *Sebilu'n Necat we'l Fikek*

19. *60/Mumtehîne, 4*

ŞİİR

SUFFE MEKTEBİ

Cehalet evimizi, şirkle tehdit ederken,
Mü'minlerin kalpleri, korku dolu atarken,
Karanlık rotamızı, Rahman çevirdi birden,
Nasip etti suffeyi, hakka, kenetlenelim,
Okulumuz rahmettir, kıymetini bilelim.

Şimdi imkanlar geniş, görmese de veliler,
Yokluk gören öncüler, zorluk nedir bilirler,
Nice okuldan mahrum, varken köyler, şehirler,
Nimet elden gitmeden, varlığa şükredelim,
Okulumuz servettir, kıymetini bilelim.

Evde huzur vermezken, bize haylaz çocuklar,
Suffe ehl-i katlanır, şefkat ile kucaklar,
Ne şikayet bildirir, ne rencide olurlar,
Sanki kendi çocuğu, güven verir mektebim,
Okulumuz örnektir, kıymetini bilelim.

Dinin aslı ibadet, ilmi okulda mevcud,
Şirk'ten beri olmakta, tüm sınıflar tek vücud,
Mücrim'ler bilmez iken, ruku, kıyam ve sücud,
Suffe ehl-i feyz eder, nasip eder El-Alim,
Okulumuz hizmettir, kıymetini bilelim.

Tevhid'i çekirdekler, disiplinle yoğrulur,
Batıl miras kültürü, menhec ile doğrulur,
Bunlar yetersiz diyen, ötesini zor bulur,
Dikili bir ağaçtan, başka ne bekleyelim,
Okulumuz değerdir, kıymetini bilelim.

Eğitimin temeli, tırnaklarla kazıldı,
Kimi bedel ödedi, ismi hain yazıldı,
Sürgün, hicret, mahpusla, sıdkı, riyadan süzüldü,
Kanlı gözyaşlarının, adresidir mektebim,
Okulumuz hikmettir, kıymetini bilelim.

Allah'a hamd edelim, nasuh tevbe edelim,
Okulumuz tevhid'dir, kıymetini bilelim.

Bir zamanlar sefalet, eğitimin adıydı,
Tüm araçlar emanet, konfor ise rüyaydı,
Ne bir düzen, ne tertip, hepsi birer hayaldi,
Bunlar kıssadan hisse, nefse paye biçelim,
Okulumuz emektir, kıymetini bilelim.

Kimileri yurdunu, terketti sırf bu yüzden,
İmanını sarf etti, şirkten küfürlü sözden,
Kurtardılar ehlini, çılgın ateşten közden,
Feragat çabasını, biz de örnek alalım.
Okulumuz nimettir, kıymetini bilelim.

Servisimiz yolları, zikir ile aşarken,
Sürücüler muvahhid, güven ile taşırken,
Bir etkinlik bitmeden, bir yenisi başlarken,
Bizler ilgi, alaka, zaman yokki verelim,
Okulumuz üstlenir, kıymetini bilelim.

Suffe mekteb kadrosu, nefs'e paye biçmezler,
Ne iltifat, ne takdir, bir şey talep etmezler,
Kırılıp incinseler, ne buğz, ne kin gütmezler,
Misyonuna aykırı, korku, şiddet, gerilim,
Okulumuz güvendir, kıymetini bilelim.

Bin bir hakkı var iken, eksiklerini sayıp,
Eğitimi, hocayı, eleştirmek ne ayıp,
Bu öneri değildir, ahlak türü bir kayıp,
Tenkit etmek yerine, yardım, insaf edelim,
Okulumuz islam'dır, kıymetini bilelim.

Taktir etmez bir şahsa, hüsran, yüzde ellidir,
Dolu taşkın, eyvahla, mazi uzak değildir,
Perşembenin gelişi, çarşambadan bellidir,
Tarih tekerrür eder, nankörleri affetmez,
Allah adil olandır, kıymetsiz'e lütfetmez.

Bitmeyen Hastalık Bıkkınlık

Sahabe cenneti tanıdığı için cennet, onların yanında o kadar değerli ki küçücük bir hurmayı yemek bile onlar için çok uzun bir vakittir. Onlar ahireti tanıdıkları için rağbetlerini ve hedeflerini oraya yönlendirmişler, bizler ise ahireti tanımadığımız için dünyaya yöneliyoruz.

Müminler olarak Allah'a kulluk yaparken, Allah'ın dinine hizmet ederken, bu hizmet alanında bir çoğumuzun sürekli karşılaştığı bir problem, bir hastalık vardır.

Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem bize bu problemi şu şekilde haber vermiştir:

"Şüphesiz ki her insanın amellerinde bir canlılık dönemi vardır. Bu canlılık döneminin de kendine göre bir fetret dönemi vardır."

İnsanın yaptığı amellerden sıkıldığı, zevk alamadığı bir dönemdir bu.

Yeni Müslüman olduğumuz zaman kıldığımız namazı, okuduğumuz Kur'an'ı, verilen görevleri içtenlikle yapışımızı düşünelim. Herbirini büyük bir şevkle yapardık. Bir müddet sonra aynı heyecanı bulamadık. Ya da evliliğimizin ilk aylarını düşünelim. Ailemize olan ilgimiz, özlem ve sevgimiz çok yüksekti. Ancak o da bıkkınlık hastalığımızın nüksetmesi nedeni ile azaldı gitti. İşte Resûlullah'ın sallallahu aleyhi ve sellem anlattığı canlılık döneminin zaman ilerledikçe bıkkınlığa dönüşmesindendir bu. Ve malesef birçok amel, birçok duygu bu hastalığa yenilmiştir.

Ancak Allah subhanehu ve teâlâ kitapta ve sünnette: "Ölüm haricinde hiçbir hastalık yoktur ki ister bedenî ister kalbî olsun fark etmez mutlaka Allah, onun devasını da beraberinde indirmiştir." buyurur.

Bıkkınlık da Allah'a doğru giderken yolda karşılaşacağımız hastalıklardan bir tanesidir. Öyleyse mutlaka Kur'an'da ve sünnette bunun ilacı veya bir çözümü vardır.

Bu hastalığın çözümü nedir?

Rağbetlerin, Hedeflerin, İsteklerin En Yüksek Olması

Bizler Allah'a kulluk ederken, Allah ve Resûlü'nün övgüsüne mazhar olup *"Allah onlardan razı, onlar da Allah'tan razı olmuştur."* [1] ayetlerine muhatap olan sahabeyi örnek alıyoruz. Allah bu nesli yetiştirirken, rağbetlerinin ve hedeflerinin en üstte olmasını istedi, onlar da bunu başardılar. Bizler ise gerek Allah'a kullukta olsun gerekse dünyevi meselelerde olsun, gayretli olamıyor, hedeflerimizi basitleştiriyoruz.

Oysa Rabbimiz ayette:

"O iyilik sahibi olanlar kesinlikle cennettedir. Onlar orada koltuklar üzerinde etrafa bakarlar onların yüzünde nimetlerin sevincini görürsünüz. Kendilerine mühürlenmiş bir şarap sunulur ve o şarabın sonunda misk kokusu vardır. İşte yarışanlar bunun için yarışsın." [2]

1. *98/Beyyine, 8*
2. *83/Mutaffifin, 22-26*

"Amel edenler bunun için amel etsin."[3] buyurur.

Bu ayetler kula hedefini gösterir. Gösterilen hedef cennettir. Cennet de ulaşılacak, razı olunacak en yüce mertebedir. Öyleyse mümin bu büyük mertebe için çok gayret sarfetmeli, azmetmelidir.

Sahabiler dua ederken: *" 'Rabbim beni cennetin kıyısından köşesinden bir yere koy da ne olursa olsun.' derken Resûlullah onlara: 'Allah'tan istediğiniz zaman Firdevs'i Alâ'yı isteyin, cennetin kıyısını, köşesini değil. Çünkü Firdevs'i Alâ cennetin en üstün ve en güzel yeridir. Onun üzerinde Rahman'ın arşı vardır ve cennetin nehirleri de oradan fışkırır.' "*[4] buyuracak.

Bize dünyada en yüksek hedefe koşmayı, basit şeyleri değil en üstün şeyleri istemeyi nasihat etmiştir.

Çünkü, hedefimiz âli olursa, gayretimiz de âli olur. Böylelikle amelin de en güzelini yapmaya çalışırız ve insanların ortak hastalığı olan bıkkınlığa yakalandığımız zaman bir veya iki seviye düşeriz. Ama hedeflerimiz bir veya iki seviyede ise bu hastalığa yakalandığımızda amellerimizin de hedeflerimizin de ayakta durması mümkün değildir. Allah ve Resûlü de bunu çok iyi bildiği için hedeflerimizin yüksek olmasını istiyor.

Dünya ve Ahireti Tanımak

Bir kimsenin yanında dünya değerli ise Allah ve Allah'ın yanındakilere rağbeti azalır. Kimin yanında da ahiret değerli ise Allah ve Allah'ın yanındakilere rağbeti çoğalır.

İnsanların gözünde dünya değersizleştikçe ahiret değer kazanır. Böyle olunca da insanlar ciddiyetle, kuvvetle ve gevşeklik göstermeden amel yaparlar.

Allah ayette:

"Fakat siz (Ey insanlar) dünya hayatını tercih ediyorsunuz, oysa ahiret daha hayırlı ve daha kalıcıdır." [5]

Sehl b. Sad'dan radıyallahu anh rivayetle:

"Biz Zu'l Huleyfe'de Resûlullah ile beraber yürürken şişkinlikten ayağı havaya kalkmış, murdar bir koyun leşiyle karşılaştık. Bunun üzerine Resûlullah şöyle buyurdu: 'Şu murdar olmuş koyun leşinin sahibinin yanında ne kadar kıymetsiz olduğunu görüyor musunuz? Canımı elinde tutan Allah'a yemin ederim ki Allah katında dünya, sahibi yanında şu hayvanın kıymetsiz oluşundan daha da kıymetsizdir. Eğer dünyanın, Allah katında bir sivrisineğin kanadı kadar değerli olsaydı ondan hiçbir kâfire bir yudum su bile vermezdi.' "[6]

İşte bu gibi olaylardan ötürü sahabenin yanında dünyanın değeri azalır ve ahiretin değeri artardı. Hem nasıl artmasın ki, bu ikisi birbirine zıttır. Yani dünya sevgisi ile ahiret sevgisi bir arada bulunmaz. Dünya kadınlarına olan özlemle hurilere olan özlem bir kalpte toplanmaz. Hangisi ağır gelirse biz onun ehliyiz demektir. Bunu anlamak için kendimize bakmalıyız. Bizler hangisi için çaba sarf ediyor veya hangisi için uykularımızı bölüyor, hangisini önemsiyor isek işte bu bizim yanımızda değerlidir.

Resûlullah, Bedir savaşında iken müşrikler yaklaştıklarında şöyle dedi:

"— Genişliği yerin ve göklerin arası kadar olan cennete koşun.

Umeyr b. Humam El-Ensari şöyle dedi:

— Resûlullah, genişliği yer ve gökler arası kadar mı dedi? O:

— Evet deyince, Umeyr:

— Vay canına, dedi. Resûlullah:

— Neden böyle dedin, diye sorunca Umeyr:

— Oranın ehlinden olmayı ümit ederek, deyince, Resûlullah:

— Sen oranın ehlisin, dedi.

Umeyr yanındaki hurmaları çıkarıp yemeye başladı, sonra birden şöyle dedi: 'Eğer bu hurmaları yiyecek kadar yaşarsam bu uzun bir yaşam olur.' elindeki hurmaları attı, savaş alanına gitti ve şehit oluncaya kadar savaştı." (Buhari, Müslim)

Sahabe cenneti tanıdığı için cennet, onların yanında o kadar değerli ki küçücük bir hurmayı yemek bile onlar için çok uzun bir vakittir. Onlar ahireti tanıdıkları için rağbetlerini ve hedeflerini oraya yönlendirmişler, bizler ise ahireti tanımadığımız için dünyaya yöneliyoruz.

Kişi Bıkkınlığa Düşmemek İçin Kendini Teşvik Eden Şeyleri Bilmelidir

İnsanı etkileyen, amele sevk eden, ayetler ve hadisler vardır. Bizler de bizi amele iten şeyi bulmalı ve ona yönelmeliyiz. Çoğumuz Allah'a kulluk ediyoruz, ama yaptığımız kulluğun karşılığını bilmiyoruz. Kulluğumuzun karşılığını bilmediğimiz için de bize kalan sadece beden yorgunluğu oluyor. Ama yaptığımız en ufak bir şeyde Allah'ın rızasını göz önünde bulundurursak o şeyden haz alırız veya kardeşimizin sıkıntısını giderdiğimizde Allah'ın da bizim sıkıntımızı gidereceğini bilirsek bu bizi hedefimizin yüksek olmasına teşvik eder.

Allah'a subhanehu ve teâlâ kulluk yaparken yaptığımız amelin ahiretteki yerini bilmeliyiz ki bitmeyen hastalık olan bıkkınlığın etkisini bir nebze de olsa azaltmış olalım.

---

3. 37/Saffat, 61
4. Tirmizi
5. 87/A'la, 16-17
6. İbni Mace

GETAT, Hacamat

Dr. Seyfullah İslam
seyfullahislam@tevhiddergisi.net

Vakumlama süresi ve vakum şiddeti çok önemlidir. Vakum şiddeti az olursa toksik maddeleri dışarı alacak güç oluşmaz. Vakumlama süresi hastanın yaşına, kas yapısına, hacamat yapılacak bölgeye ve hastadan hastaya değişiklik gösterir. Çok uzun süren vakumlama toksik maddelerin yığılmasına, deri üstü baloncuklar ve su toplamasına neden olur.

Allah'a hamd, Resûlü'ne salât ve selam olsun.

GETAT dâhilinde yer alan Geleneksel Tıbbın tedavi yöntemlerinden olan hacamat tedavisi en çok konuşulup eleştiri alan ve GETAT'a alınmasına rağmen yer yer hâlâ GETAT'ın en çok tartışma konusu olan tedavisinden biri olmuştur.

Bu yazımızda inşallah, hacamatın ne olduğunu (vücut üzerinde nasıl bir etkiye sahip olduğunu), günümüzde uygulanma şeklini, kısa bir tarihini ve bu kadar tartışılan bir tedavi yöntemi olmasının başlıca sebeplerini anlatmak istiyorum.

Vücudumuz; karaciğer, dalak, böbrek, akciğer, lenf sistemi vasıtasıyla temizleyemediği toksinler, ağır metaller[1] gibi atıkları, bağ dokusunda biriktirir. Hacamat bağ dokusunda birikmiş bu atıkların önce kuru bir şekilde vakumlanması ve hemen sonrasında cilde atılan çiziklerden sonra tekrar yapılan vakumlama ile temizleme yöntemidir.

Vücudumuz dâhilindeki kullanmadığı, atılmayıp vücutta biriktiğinde hastalık yapıcı atıkları (toksinleri) değişik şekillerde atmaya çalışmaktadır. Bunlar; dışkı, idrar, ter, tükürük, kulak kiri, sivilce gibi şekillerde

1. *Cıva, kurşun, bakır, alüminyum, nikel gibi*

atılmaktadır. Kalan ve atılamayan diğer toksinlerin ise büyük bir kısmı kapiller sistem vasıtasıyla kılcal damarlar ile kas dokusuna getirilmekte ve zamanla orada birikmektedir. İşte buralarda biriken toksinlerin alınabildiği tek yöntem hacamat tedavisidir. Ondan dolayı hacamat tedavisi günümüzdeki tedavi yöntemlerinin hiçbirinde olmayan muazzam bir mekanizmaya sahiptir.

Hacamat Tedavisinin Tarihçesi

Hacamat tedavisi tarihi kaynakların gösterdiği kadarıyla beş bin yıldan fazla süredir dünya genelinde yaygın bir biçimde, birçok kültürde uygulanmış olan bir tedavi biçimidir. Özellikle Asya, Ortadoğu ve Avrupa gibi dünyanın birçok bölgesinde etkin bir tedavi olarak uygulanmıştır.

Hacamat tedavisi Orta Doğu'da M.Ö. 3500 (5500 yıl öncesi) yıllarında ilk kez Asurlular tarafından hayvan boynuzları ve bambular kullanılarak uygulanmıştır. Hacamat tedavisinde sadece kesici bir aletle atılan çiziklerden sonra herhangi bir alet kullanmadan haccam tarafından kesilen bölgeyi ağzıyla emip tükürerek de uygulanmıştır. Hacamat tedavisine ait en eski yazılı belge ise M.Ö. 3300 yılında antik Makedonya'daki uygulamaları anlatan *"Ubi Plethore Ibi Evacua"* adlı eserdir.

Ebers Papirus'da (Mısır'da) M.Ö. 1550'de hacamat tedavisinden bahsedilmiştir. Herodotus (M.Ö. 484-425) Mısırlı doktorların hem kuru hem de yaş olarak hacamat tedavisini uyguladıklarını belirtmiştir. Çok kadim bir sağlık ağırlıklı içeriğe sahip olan Ayurveda kitabında belirtildiğine göre M.Ö. 1500 yıllarında Hindistan'da hacamat uygulanmıştır. Asur ve Babil İmparatorluklarında, Çin'de akupunktur ile kombine edilerek uygulanan hacamat tedavisini tıp ilminin öncülerinden olan Hipokrat ve Galen de kullanmıştır.

İbni Sina (M.S. 980-1037) hacamat tedavisinin faydalarından bahsetmiştir. Rönesans döneminde İtalya ve Avrupa'nın diğer bölgelerinde popüler olan hacamat tedavisi günümüzde ise yaygın olarak Kuzey Avrupa, Amerika, Avustralya, Hindistan, Afrika, Uzak Doğu ve Orta Doğu ülkelerinde uygulanmaktadır

Günümüzde profesyonel bir şekilde yapılan hacamat tedavisi özel olarak hacamat için üretilen hacamat kupaları veya bardakları ile steril şartlarda yapılmaktadır.

Hacamat yapılırken en asgari uygulama şekli ve dikkat edilmesi gereken birkaç husus; Hacamat yapılacak noktalar belirlendikten sonra hacamat kupaları 2-5 dakika arası hacamat uygulanacak bölgeye vakumlanır. Buna ön vakumlama veya kansız işlem olduğu için daha çok *"kuru kupa"* denir. Vakumlama süresi ve vakum şiddeti çok önemlidir. Vakum şiddeti az olursa toksik maddeleri dışarı alacak güç oluşmaz. Vakumlama süresi hastanın yaşına, kas yapısına,

Hacamat tedavisi tarihi kaynakların gösterdiği kadarıyla beş bin yıldan fazla süredir dünya genelinde yaygın bir biçimde, birçok kültürde uygulanmış olan bir tedavi biçimidir. Özellikle Asya, Ortadoğu ve Avrupa gibi dünyanın birçok bölgesinde etkin bir tedavi olarak uygulanmıştır.

hacamat yapılacak bölgeye ve hastadan hastaya değişiklik gösterir. Çok uzun süren vakumlama toksik maddelerin yığılmasına, deri üstü baloncuklar ve su toplamasına neden olur. Akabinde steril ve keskin bir kesici ile 1-2 mm derinliğinde 2 cm uzunluğu geçmeyen çizikler çekilir. Çizikler çekilirken yapılan bölgenin kas yapısı bilinerek cildin doğal kıvrımlarına paralel olarak kesiler atılmalı aksi takdirde toksinler kaslardan yüzeye istenen biçimde çıkamayacaktır ve uzun süre ciltte neşter izi kalmasına sebep olabilir. Yapılan kesiklerden sonra vakum bardakları bu bölgeye tekrar koyulup vakumlanır. Ve atılan çiziklerden eski atıl kan ve toksik maddeler temizlenir.

> Doçent Dr. unvanıyla konuşan bir bilim (!) insanı: "Çağ dışı olan bu tarz yöntemlerin yerine hem insanlığa katkıda bulunmak isteyenler muayene sonrası Kızılay Kan Alma Merkezine gidip kan verebilir." diyerek, hacamat hakkında ne kadar derin(!) bir ilime sahip olduğunu göstermiş oldu.

Hacamatın Tespit Edilmiş En Etkili Olduğu Hastalıkların Bazıları

• Bel boyun da olan fıtıklara, dejenerasyonlara, kireçlenmelere bağlı oluşan ağrılar

• Servikal spondiloz ve osteoartrit (Boyun omurunda dejenerasyon ve kireçlenme)

• Fibromiyalji, Fibrozit (Kas ağrıları)

• Diz osteoartriti (Dizde kireçlenme)

• Psikolojik problemler

• Dismenore (Ağrılı adet şikayeti)

• Talasemi ve hemokromatozis (kan hastalıkları)

• Migren

• Trigeminal nevralji (Yüzde şiddetli ağrı oluşmasına sebep olan yüz sinirinin iltihabı)

• Karpal tünel sendromu (el bilek sinirinin sıkışması)

• Gut artriti (Eklemlerin kısa sürede iltihaplanması ve ağrılı olması hâlidir.)

• Alerjik rinit

• Astım, bronşit

• Hipertansiyon

• Kalp yetmezliği

• Aritmi ve MI (kalpte ritim bozukluğu ve kalp krizi yapılan bir çalışmayla hayvanlarda faydası tespit edilmiş.)

• Viral hepatit (Karaciğerin virüslere bağlı iltihaplanması)

• Sellülit

• Romatizmal Hastalıklar

• Sekonder amonere (Beyinden kaynaklanmayan düzenli veya hiç adet görememe)

• Akne vulgaris (Deri iltihabı)

• Atopik dermatit (Egzema)

Böylesi kadim ve etkili bir tedavi yönteminin Sağlık Bakanlığı bünyesinde hekimlere eğitim verilerek uygulatılmasının tartışılması elbette ki birçok sebebe bağlıdır. Siyasi sebepler dışında başlıca; gericilik ve çağ dışı olarak adlandırıp halk nazarında da itibarsızlaştırılmaya çalışıldı, ilk başlarda ki tartışmalar dozunu ve şeklini değiştirse de hâlâ devam etmektedir.

Doçent Dr. unvanıyla konuşan bir bilim (!) insanı: *"Çağ dışı olan bu tarz yöntemlerin yerine hem insanlığa katkıda bulunmak isteyenler muayene sonrası Kızılay Kan Alma Merkezine gidip kan verebilir."* diyerek, hacamat hakkında ne kadar derin(!) bir ilime sahip olduğunu göstermiş oldu. Kan transfüzyonu (kan nakli) ile toksik kanın alınıp çöpe atılmasını ayırt edemeyecek kadar derin...

Duamızın sonu; âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd olsun.

Saflardan birinin başında Hamza, diğer safın başında ben vardım. Sert adımlarla, yerin topraklarını un gibi tozuta tozuta, Mescid-i Haram'a girdik. Kureyş müşrikleri bir bana, bir Hamza'ya bakıyorlardı. Onlar, o gün, bir benzerine daha uğramadıkları hüzün ve kedere uğradılar. O zaman Resûlullah bana 'Hak ile batılı ayırdı!' diye, 'Faruk' adını verdi."

1. Hadis Kıymetli Hazine: Niyet Hadisi

Ömer AKDUMAN

عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ أَبِي حَفْصٍ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رضي الله عنه قَالَ: سَمِعْت رَسُولَ اللَّهِ صلي الله عليه وسلم يَقُولُ: " إنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ، وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى، فَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ فَهِجْرَتُهُ إلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ، وَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ لِدُنْيَا يُصِيبُهَا أَوْ امْرَأَةٍ يَنْكِحُهَا فَهِجْرَتُهُ إلَى مَا هَاجَرَ إلَيْهِ".

Hadisin Türkçe anlamı: Ömer b. Hattab *radiyallahu anh* dedi ki: *"Ben Resûlullah'ı şöyle söylerken işittim: 'Ameller ancak niyetlerledir. Her kişi için niyet ettiği şey vardır. Kimin hicreti Allah'a ve Resûlü'ne olursa, onun hicreti Allah'a ve Resûlü'nedir. Kimin hicreti elde edeceği dünyalığa veya evleneceği bir kadına olursa onun hicreti, kendisine hicret etmiş olduğu şeye olur.' "* [1]

. . .

Açıklama

İmam Nevevi Kırk Hadis eserine niyet hadisi olarak bildiğimiz bu hadis ile başladı. İmam, Riyazu's Salihin, el-Ezkar adlı eserlerine de bu hadis ile başlamıştır.

1. *Hadisin tahrici: Buhari, 1 (Vahiy kitabi), 54 (İman kitabı), 2392 (Azad etme kitabı), 3685 (Menkıbeler), 4783 (Nikah), 6311 (Yemin ve Adaklar), 6553 (Hıyel); Müslim, 1907 (Emirlik kitabı); Ebu Davud, 2201 (Boşanma) Tirmizi, 1647 (Cihadın Faziletleri); Nesai, 75 (Taharet babı), 3437 (Boşanma), 3794 (Yeminler ve Adaklar); İbn Mace, 4227 (Zühd); Ahmed.*

Âlimler bu hadisin sahih olduğunda ve telakki ile kabul edileceğinde görüş birliğine varmışlar. İmam Buhari *"Sahih"*e bu hadis ile başlamış ve hadisi, kitabının önsözü olarak kabul etmiştir. Sanki şunu demek istemiş: *"Maksadı Allah'ın rızası olmayan her amel batıldır. Dünyada ve ahirette bir karşılığı yoktur."* [2]

Niyet hadisi dinin üzerine döndüğü kaideleri kendisinde toplamıştır. Âlimlerimizin bu hadis üzerine söyledikleri sözlere baktığımızda bunu daha iyi anlama imkanımız oluyor.

İmam Buhari ve Ebu Ubeyd, Peygamber'in *sallallahu aleyhi ve sellem* hadisleri içinde bundan daha toplayıcı, mana bakımından daha zengin ve faydalı bir hadis olmadığını söylemişler.

Söz ve amellerin tümü ecir ve mahrumiyet yönünden niyete tabidir.
Niyeti salih olan, yaptığı amelden ihlası oranında ecir alacaktır. Niyeti talih/bozuk olan ecir ve mükafattan mahrum olacaktır.

İmam Şafii: *"Bu hadis ilmin üçte biridir, fıkıhtan yetmiş bab'a dahil olur."* demiş ve İmam Suyuti de yetmiş konuyu tek tek kitabında zikretmiştir. İmam Nevevi ise bu hadisin içerdiği konuların yetmişten daha fazla olduğunu vurgulamıştır.

Bu hadisin ilmin/dinin üçte biri olduğunu söyleyen veya dörtte biri olduğunu söyleyen birçok âlim mevcuttur. Beyhaki ve el-Ayni: *"Hadis dinin nasıl üçte biridir?"* sorusunu şöyle izah etmişler:

"Bu hadisin İslam'ın üçte biri olduğunun söylenme nedeni hadisin konusunun niyet olması dolayısıyladır. Çünkü İslam üç kısımdır:

1. Sözdür.

2. Fiildir.

3. Niyettir."

Niyet İslam'ın üç kısmından birisi ve hatta en önemlisidir. Çünkü:

1. Söz ve amellerin tümü ecir ve mahrumiyet yönünden niyete tabidir. Niyeti salih olan, yaptığı amelden ihlası oranında ecir alacaktır. Niyeti talih/bozuk olan ecir ve mükafattan mahrum olacaktır.

2. Bir amelde birden fazla güzel niyet bulundurmak mümkündür. Hatta niyetin fazlalığı kadar kişi ecir alır. Mescidde beklerken itikafa, namaza, Allah'ı zikretmeye niyet eden kişi bu niyetler için ayrı ayrı ecir alacaktır.

3. İmkân ve güç bulduğumuz amelleri yaparak ecir alıyoruz. İmkan ve güç bulamadıklarımızda ise samimi bir niyet ile aynı ecri almamız mümkündür.

4. *"Müminin niyeti amelinden hayırlıdır."* [3]

Bu hadisin öneminden dolayı bu konuda özel kitaplar telif edenler olmuştur İslam tarihinde:

1. İhlas ve Niyet; İbni Ebi Dünya.

2. El-Muqni fi'n Niyyat; İbni Ferra el- Hanbeli

3. *"Ameller Niyetlerledir"* hadisinin şerhi: İbni Teymiyye.

4. El-Umniyye fi hadisi'n Niyyeh; Karrafi.

Günümüzde de sadece bu hadis üzerine hazırlanmış olan doktora ve telif çalışmaları mevcuttur.

Hadisin Ravisinin[4] Hayatı

Bu hadisi sahabiden sadece Ömer *radiyallahu anh*, Ömer'den sadece Alkame[5], Alkame'den sadece Mu-

2. *İbni Receb*

3. *Zayıf bir hadis. Bunun ile beraber manası sahihtir.*
4. *Nakleden, anlatan.*
5. *Tabiinin büyüklerindendir. Sahabiden ilim öğrenmiş ve onlardan rivayetlerde bulunmuştur. Abdulmelik'in hilafeti döneminde Medine'de vefat etmiştir. Birçok âlim tarafından tercih edilmemek ile beraber sahabe olduğu da söylenmiştir.*

hammed bin İbrahim, ondan da sadece Yahya bin Said aktarmıştır.[6]

Bu hadisi Allah Resûlü'nden *sallallahu aleyhi ve sellem* aktaran Ömer'dir *radiyallahu anh*. Arife tarif gerekmez diye bu kıymetli sahabinin hayatına değinmeden geçmemiz mümkün. *"Hatırlat! Hatırlatmak müminlere fayda verir."* düsturu ile hatırlatmak da aynı şekilde mümkün. Biz ikincisini tercih edelim. Çünkü yaptığımız yanlışlar ekseriyetle bilmediklerimizden değil, hatırlamadıklarımızdan oluyor.

Ömer El-Faruk

Allah Resûlü risalet ve nübüvvet vazifesi gereği tevhide davet etmeye başladığı zaman müşriklerden tepki almıştı. Çünkü tevhid, şirk ehline ağır geliyordu. Ancak buna rağmen Mekke müşrikleri Resûlullah'ı *sallallahu aleyhi ve sellem* yeterince ciddiye almamışlardı. Çünkü Muhammed de (sav) kendisinden önceki bazı Hanifler gibidir zannettiler. Aradan belli bir zaman geçtikten sonra: *"Ben putları kırmakla gönderildim."* sözlerini duyan Mekkeli müşrikler Resûlullah'ı diğer Hanifler'den ayırmaya başlamışlardı. *"Sizin babalarınız ateştedir."* sözü müşriklerin bu inancını biraz daha pekiştirmişti. *"De ki: Ey kâfirler! Ben sizin taptıklarınıza tapmam!..."* nidaları Mekke sokaklarında duyulur hâle gelince artık durum müşriklerce dayanılmaz (!) hâl almıştı.

Kıymetli Nebi, yol arkadaşları ile beraber sıkıntılara maruz kalmıştı. Müslimlere sıkıntı verenler arasında Ebu Cehil ve yeğeni Ömer b. Hattab da vardı. Atalarından öğrendiklerine aykırı konuşan bu Muhammed de kimdi? Onun dinlenmeye hakkı yoktu. Atalarına muhalefet edenin cezası yargısız infaz olsa gerekti. Bu düşünce Mekke'de ileri gelenlerden bazılarının görüşü olduğu gibi Ömer de buna katılıyor, meclislerde yeni din taraftarlarına düşmanca sözler sarfediyordu.

Diğer taraftan Sevgili Resûl dualarına, düşmanca tavırlarına rağmen Ömer'i de konuk etmişti. *"Allah'ım! İki Ömer'den biri ile dinini aziz kıl."* [7]

Kâbe'ye arkadaşlarını görmek için gelen Ömer, az ileride Mescid-i Aksa'ya yönelmiş olarak namaz kılan Muhammed'i *sallallahu aleyhi ve sellem* gördü. Muhammed'in *sallallahu aleyhi ve sellem* okuduğu Kur'an'ı, Hakka suresini dinlemeye başladı. Hoşuna gitti. Büyülenmişçesine dinlemeye devam etti. *"Bu adam Kureyşlilerin dediği gibi tam bir şair."* dedi. Sözü ağzındaydı ki şu ayeti duydu: *"Hiç şüphesiz o Kur'an, şerefli bir elçinin sözüdür. O bir şair sözü değildir. Ne de az iman ediyorsunuz."* [8] sarsıldı. Muhammed'in *sallallahu aleyhi ve sellem* onu duyması imkânsızken bu söz de neyin nesiydi? *"Olsa olsa bir kâhin bunu yapar."* dedi ve dinlemeye devam etti. *"Bir kâhinin sözü de değildir. Ne kadar da az düşünüyorsunuz? O âlemlerin Rabbi tarafından indirilmiştir."* [9] ayetini Muhammed'in ağzından duyunca afalladı. Sure bitinceye kadar dinlemeyi sürdürdü. İşte kalbine tevhid tohumları ve sevgisi bu gün serpilmeye başlamıştı.

İslam'ın beşinci veya altıncı yılında onun ağzından da duyulur oldu Kelime-i Şehadet. *"Eşhedu en La ilahe illallah ve eşhedu enneke Resûlullah!"*

Ömer Müslim olduğun gün, Mekke sevinmişti. Mekke'nin asıl sahipleri[10], İbrahim'in milleti olan Müslimler sevinmiş, güçlenmişlerdi. Kıymetli sahabi Suheyb durumu şöyle ifade etmişti: *"Ömer Müslim olduğu zaman Kâbe'nin etrafına halkalar oluşturarak oturduk. Kâbe'yi tavaf ettik ve bize katı davrananlardan öcümüzü aldık."* [11]

Diğer taraftan imanına zulüm bulaştıran, şirk ehli putperestler sarsılmışlar, bocalamışladı bu haber karşısında. Kendisinden dinleyelim:

"Müslim olduğum ve Peygamber'le ashabının da müşriklerden gizlendikleri sırada: 'Ya Resûlullah! Biz, ister ölü ister diri olalım; hak üzere değil miyiz?' dedim. Resûlullah: 'Evet! Varlığım elinde bulunan Allah'a yemin ederim ki siz, ister ölü olunuz, ister diri olunuz, hiç şüphesiz hak üzeresiniz!' buyurdu.

---

6. *Hadisi ilk dört tabaka da birer ravi aktardığı için bu hadise "ferd hadis" denmiştir. Ancak Yahya b. Said'den onlarca hatta yüzlerce kişi bu hadisi almış ve böylece hadis meşhur olmuştur. Şöhret bulup İslam ümmetince telakki ile kabul edildiği için hadisin "Manevi Mütevatir hadis" olduğu söylenmiştir.*
7. *Ömer b. Hattab ve Amr b. Hişam/Ebu Cehil.*
8. *69/Hakka, 40-41*
9. *69/Hakka, 42*
10. *Sahabelerin Mekke'den kovuldukları ve Resûl ile beraber hicret etmek zorunda oldukları bir gerçek. Ancak bu zorunlu hicretin Mekke'nin asıl sahipleri olmayan putperestlerin, ev sahibi Hanif ve Müslimleri kovması ayrı bir gerçek. Çünkü Mekke toplumunun temellerini Hacer ve İsmail atmış ve İbrahim ve İsmail aleyhimusselam peygamberlere tabi olacak olan Hanifler onlara komşuluk etmişlerdi.*
11. *İbni Sa'd, Tabakat.*

Bunun üzerine: 'Ya Resûlullah! Biz hak üzere bulunduğumuza, onlar batıl üzere olduklarına göre, biz ne diye dinimizi gizliyoruz? Vallahi, biz İslam'ı küfre karşı açıklamaya daha haklı, daha lâyığız! Allah'ın dini Mekke'de muhakkak üstün gelecektir! Kavmimiz bize karşı taşkınlık etmek isterlerse, kendileriyle çarpışırız. İnsaflı davranmak isterlerse onu da kabul ederiz!' dedim. Resûlullah: 'Biz, sayıca çok azız!' buyurunca: 'Seni hak din ve Kitap ile peygamber gönderen Allah'a yemin ederim ki hiç çekinmeden, korkmadan, oturup İslam inanç esaslarını açıklamadığım bir küfür meclisi kalmayacaktır! Seni hak din ve Kitap ile peygamber gönderen Allah'a yemin ederim ki, biz muhakkak ortaya çıkacağız!' dedim. İki saf hâlinde

Cahiliyede seciyesi seçkin, karakteri oturaklı olan Ömer, İslam'a girince daha bir güzelleşmişti. Hikmetten ona büyük bir pay verilmiş, hak ile batılı ayıran Faruk olmuştu. Peygamber'in en yakın dostlarından ve yardımcılarındandı. Söz söyler ve bu sözün üzerine ayet inerdi.

çıktık. Saflardan birinin başında Hamza, diğer safın başında ben vardım. Sert adımlarla, yerin topraklarını un gibi tozuta tozuta, Mescid-i Haram'a girdik. Kureyş müşrikleri bir bana, bir Hamza'ya bakıyorlardı. Onlar, o gün, bir benzerine daha uğramadıkları hüzün ve kedere uğradılar. O zaman Resûlullah bana 'Hak ile batılı ayırdı!' diye, 'Faruk' adını verdi." [12]

Cahiliyede seciyesi seçkin, karakteri oturaklı olan Ömer, İslam'a girince daha bir güzelleşmişti. Hikmetten ona büyük bir pay verilmiş, hak ile batılı ayıran Faruk olmuştu. Peygamber'in en yakın dostlarından ve yardımcılarındandı. Söz söyler ve bu sözün üzerine ayet inerdi. Oğlu Abdullah'ın deyimi ile: *"Allah, hakkı onun dilinde ve kalbinde kılmıştı."*[13] Hicap ayeti, Bedir esirlerine dair ayet, münafıkların üzerine namaz kılmayı yasaklayan ayet, içkinin haramlığına dair aşamalı olarak inen ayetler ve daha nicesi.

Haksızlığı ve adaletsizliği asla kaldıramaz, Allah'ın hakları hususunda aslan kesilirdi. Sert ve caydırıcı bir tabiata sahipti. Hanım sahabeler Ömer'den çekinir, Peygamber'in meclisinde dahi olsalar Ömer geldiğinde orayı terkederlerdi. Şeytan onu görünce yolunu değiştirirdi. Ancak halife olduğu zaman o sert Ömer gitmiş, yerine dertli Ömer gelmişti. Çokça ağlar, kardeşlerinin sıkıntılarını dert eder, *"Acaba ihtiyacı olan var mı?"* diye sokaklara ve mahallelere gece turuna çıkardı. Kimi zaman o koca Medine İslam Devleti'nin halifesi, Peygamber'in yareni, cennetin sakini Ömer, sırtına un çuvalını atar ihtiyaç sahiplerinin işlerini görürdü.

Basiret ehliydi. Bir gün dostları ile otururken: *"Allah'ın kabul edeceği tek bir dileğiniz olsa, ne isterdiniz?"* diye bir soru sormuştu. Oradakilerden biri: *"Ben, şu oda dolusu gümüşüm olsun da onu Allah yolunda harcamak isterdim!"* dedi. Bir başkası: *"Şu oda dolusu altınım olsun da onu Allah yolunda harcayayım isterim!"* dedi. Bir diğeri: *"Bu oda dolusu mücevherim olsa da Allah yolunda harcasam…"* Herkes dileğini söyledikten sonra Ömer: "*Ben de Ebû Ubeyde bin Cerrah, Muâz bin Cebel ve Huzeyfetü'l-Yemânî gibi bir oda dolusu adam isterim ki, onları, Allah yolunda görevlendireyim."* demişti. Basiret ehliydi, çünkü İslam'ın en büyük ihtiyacının Allah'ın ayette bahsettiği *"rical/adamlar"* olduğunu biliyordu.

Kendi işlerini insanlara yaptırmak istemez, uyuduğu saatleri gece kıyamı için azalttıkça azaltırdı. Kudüs Fatihi olarak Kudüs'e bir merkep ile gitmişti. Hem de kölesi ile sırayla binerek… *"Efendim!"* demişti kölesi, Kudüs'e yakınlaştıklarında. *"Efendim! Bineğe binme sırası bende. Ama sizin binmenizi istiyorum. Çünkü Kudüs'e de yakınlaştık."* deyince itiraz etmiş, bineğin yularını tutmuş yola devam ediyordu. *"Bizler zelil insanlardık. İslam ile izzet ve şeref sahibi olduk. Biz izzeti İslam'ın dışında başka kapılarda ararsak zelil oluruz!"* tarihi sözünü bu zaman söylemişti.

12. *Delai'l Nubuvve Ebu Nuaym 1/241; Tarihu'l İslam li'l Zehebi 1/180.*

13. *Tirmizi*

Yıl, hicretin yirmi üçüncü senesi. Yer; Medine, Allah Resûlü'nün mescidi. Vakit, sabah namazı vakti. Namazı kıldıran Halife Ömer. Ömer'in ayrılığı bu ümmete ağır gelirdi tıpkı Nebi'nin ayrıldığı gün gibi, ama...
Namazda bir Mecusi tarafından sırtından hançerlendi. Artık Ömer'e elveda demenin ve fitnelerle mücadelenin zamanı gelmişti demek...

Bu ender sahabi tam on yıl altı ay omzunda hilafetin yükünü taşımıştı. Yolsuzluk, rüşvet, haksız kazanç, zulüm, kibir, gaflet onun lügatinde yoktu. Hata ettiğinde hikmet ehline yaraşır tavırla nasihat kabul edecek kadar da mütevazıydı. *"Bu hilafet meselesinden başa baş kurtulursam bana yeter."* sözleri ona aitti. *"Oğlunu hilafete geçirsen"* diyenlere, Abdullah'ın bu işe ehil olduğunu bilmesine rağmen: *"Bir aileden bir kurban yeter."* şeklinde cevap vermeyi ihmal etmemişti.

Yıl, hicretin yirmi üçüncü senesi. Yer; Medine, Allah Resûlü'nün mescidi. Vakit, sabah namazı vakti. Namazı kıldıran Halife Ömer. Ömer'in ayrılığı bu ümmete ağır gelirdi tıpkı Nebi'nin ayrıldığı gün gibi, ama... Namazda bir Mecusi tarafından sırtından hançerlendi. Artık Ömer'e elveda demenin ve fitnelerle mücadelenin zamanı gelmişti demek...

Alçak bir suikast ile bir Çarşamba sabahı, namaz kıldırırken vurulduğunda aslında sadece Ömer gitmemişti. Ümmetin kapısı, zırhı gitmişti. Defnedildiğinde İbni Mesud dedi ki: *"Zannımca bu gün ilmin onda dokuzu gitmiştir."* [14] Ondan geriye sadece karakteri, ahlakı, ilmi, adalet ve basireti dahi miras kalmış olsaydı ümmet için büyük bir mirastı. Pek tabiidir ki bu, ibret alanlar için faydalı olacak bir mirastı sadece. Örnek alanlar için...

. . .

Niyet hadisi umde hadislerden olduğu için bir çok konuyu kapsamaktadır. Buraya kadar olan kısımda hadise giriş yapıp ravinin hayatını incelemiş olduk. Bir sonraki yazımızda hadise dair farklı konulara değineceğiz inşallah...

Allah'a hamd olsun...

KAYNAKÇA

Hadisin şerhinde yararlanılan kaynaklar:

- *Camiu'l Ulumi ve'l Hikem*
- *El- Cami' fi Şerhi'l Erbain*
- *Zahiretu'l Ukba fi Şerhi'l Mucteba*

14. *Taberani*

Ben Kapitalizm!

Abdurrahman DİLİPAK

İlginç değil mi, sizin polisiniz size işkence yapar, sizin öğretmeniniz size yalan söyler, sizin tarihinizle dalga geçer. Hainler kahraman, kahramanlar hain ilan edilir. Sizin askeriniz darbe yapar ve yönetime el koyar. Kapitalizmin ağına düşmüşseniz bunlar sıradan şeylerdir o zaman.

Şeytan konuşuyor: *"Ben Kapitalizm. Ben şeytanın iradesinin gerçekleşmesinin ana vesilelerinden biriyim. Bakmayın cinsiyetçilik yaptığıma, cinsiyetim yok benim. Bakmayın ırkçılık yaptığıma, vatanım da yok benim... Şeytan dostumdur tamam da elimde haçla da gelebilirim, başıma sarık sararak da. Tanrı her insanın içinde, nefsinde bana bir makam ayırdı ve son insana kadar bana mühlet verdi. Ben size yabancı biri değilim. Nefsinize hoş gelen her şeyin yanında ben varım ben, ben, ben..."*

Columbia Üniversitesi'nin Nobel ödüllü ekonomist Joseph Eugene *"Joe"* Stiglitz Amerikalı ekonomist ve Columbia Üniversitesi öğretim görevlisi. 1973'te John Bates Clark Madalyası'na layık görüldü ve 2001 yılında Nobel Ekonomi Ödülü aldı. 75 yaşında. 9 Şubat 1943 tarihinde Gary'de doğdu. Yahudi bir aile olan Charlotte ve Nathaniel Stiglitz'in oğlu. Küreselleşme, piyasa tutuculuğu ve Uluslararası Para Fonu, Dünya Bankası gibi bazı uluslararası kurumlar hakkındaki kritik bakış açılarıyla ünlü. Onun kapitalizme itirazları var. Kapitalizmi en iyi onlar bilir. En radikal eleştiriler de yine onlardan geliyor bu durumda.

Bu arada kapitalist madam Melania Trump giydiği montla gündem oldu. ABD, Teksas'ta çocukların kaldığı kampı ziyaret eden bayan Trump'ın tercih ettiği asker yeşili montun arkasındaki *"I don't really care, do you?/ Gerçekten umursamıyorum, sen umursuyor musun?"* yazıyordu. Donald Trump bu ifadelerin basına yönelik olduğunu açıkladı sosyal medyadan. Sahi, ABD başkanının umurunda olmayan Amerikan Medyası niye bizim umurumuzda olsun ki! Amerikan kamuoyu da STK'ları da üniversiteleri

Ben kapitalizmim ve 15 yaşındaki bir çocuğun iPad alabilmek için böbreğini sattığını duyunca zevkten dört köşe oldum!
Ben kapitalizmim ve Madonna'nın sadece Londra'da 8 evi var, ortalama 600 evsize barınak olabilecek büyüklükte.

de bay başkanın çok da umurunda değil aslında. O da biliyor sistemin nasıl işlediğini ve *"takmıyor"*.

Şimdi Joe'nun kapitalizme itirazına bir bakalım isterseniz:

"Merhaba... Ben kapitalizm! Küçük kızlarınızı Barbie bebeklerle büyüttüm, bugün sizden estetik operasyon için para istiyorlar diye neden şaşırıyorsunuz!

Çıkarlarım uğruna kocaman bir moda endüstrisi meydana getirdim! İstediğimi de elde ettim, 17 yaşındaki kızların çoğu dış görünüşlerinden rahatsız.

Ben kapitalizmim! Bir kadının bir moda dergisini 15 dakika karıştırması kendi vücudunu beğenmemesine yetiyor!

Ben kapitalizmim ve bakış açınızı öyle bir değiştirdim ki, hırsız bir CEO'nun hayat hikayesi sizin için 'azim ve başarı hikayesi' olabiliyor.

Ben kapitalizmim ve ortalama bir insanın günde 5,5 saat TV izlediği, kitap okumadığı, tiyatro ve sinemaya çok az gittiği bir toplumda alaşağı edilmek gibi bir kaygım yok!

Ben kapitalizmim ve Steve Jobs tabii ki çok önemli biriydi, ancak %1'inizin ihtiyacı olan makineleri 3. Dünya Ülkelerinde, ucuz işçilerle üretmekte çok başarılıydı...

Elbette bütün kapitalistler birer 'aziz' gibi konuşacaklar, tıpkı Bill Gates gibi, 150 milyon dolarlık 66.000 m2 bir evde yaşayan bir aziz!

Ben kapitalizmim ve benim yüzümden ortalık miras kavgaları yüzünden kanlı bıçaklı olmuş akrabalarla dolu.

Her yıl 20 milyon çocuk açlıktan ölürken siz bir koşu bandının üstünde fazla yağlarınızı eritmek için ter döküyorsunuz!

Ben kapitalizmim ve benim yüzümden dünyada 600 milyon obez ve 1.4 milyar aç insan var!

Ben kapitalizmim ve Starbucks için kahve üreten bir çiftçinin oradan bir bardak kahve satın alabilmesi için 3 gün çalışması gerek!

Ben kapitalizmim ve Uzakdoğu'da 6-12 yaş arası kızlar 200$ gibi komik bir paralarla seks kölesi olarak satılıyorlar.

Ben kapitalizmim ve 'serbest piyasa ekonomisi' dünyanın en büyük yalanı.

Ben Kapitalizmim ve Amerikalıların %24'ü eğer milyarder olmaları için bütün ailelerini reddetmeleri gerekecekse bunu yapabileceklerini söylüyor.

Ben kapitalizmim ve kadınlara sesleniyorum! Lütfen birer obje haline geldiğinizi aklınıza getirmeden Victoria's Secret'a koşun. Victoria's Secret ülkelerine Türkiye de eklendi, avuç içi kadar çamaşıra 80$ verince çok mutlu olacağınızı garanti ediyorum!

Ben kapitalizmim ve 15 yaşındaki bir çocuğun iPad alabilmek için böbreğini sattığını duyunca zevkten dört köşe oldum!

Ben kapitalizmim ve Madonna'nın sadece Londra'da 8 evi var, ortalama 600 evsize barınak olabilecek büyüklükte.

Ben kapitalizmim ve Tayland'da Disney fabrikası için çalışan bir çocuğun Disneyland'e girecek parayı çıkarması için 55 gün çalışması gerek.

> Sizi özgür bırakmayan, fikirlerinize sansür vuran, en sonunda polis kurşunuyla öldüren bir devleti kendi elinizle kurmanız ne tuhaf? Sizin ağzınızı burnunuzu kırıp hapse tıkmaları için bir devlet kuracak parayı, kendi vergilerinizle sağlamanız ne kadar tuhaf?

Afrika kıtası dünyanın altın rezervlerinin %90'ını elinde bulundurmasına rağmen, dünyada sadece 4 tane Afrikalı milyarder var.

Ben kapitalizmim ve Afrika kıtasından her sene 8.5 milyar $ değerinde pırlanta çıkıyor, kıtanın açlık sorununu çözmeye yetecek miktar...

Ben kapitalizmim ve siz pırlantalara bayılırsınız, Hindistan'da 1 milyon kişi günde 1.2 dolar kazanarak o pırlantaları üretiyorlar.

Dünyayı sarışın kadınların güzel olduğuna inandırdım, bu yüzden Asya kıtasında 300 milyon kadın düzenli olarak beyazlatıcı sabun kullanıyor.

Ben kapitalizmim ve sizin hayatlarına özendiğiniz Hollywood yıldızlarının %64'ü kokain bağımlısı.

Ben kapitalizmim ve yılda 20 milyon çocuk açlıktan ölürken siz aynı tişörtü haftada iki defa giymeye utanıyorsunuz.

Ben kapitalizmim ve siz hangi tanrıdan bahsediyorsunuz, artık farkına varın, taptığınız tek tanrı benim!

Ben kapitalizmim ve siz hangi tanrıdan bahsediyorsunuz, Müslümanlar 5 yıldızlı Kâbe manzaralı otellerinde, 'ibadet' ederlerken?

Ben kapitalizmim ve siz hangi tanrıdan bahsediyorsunuz, bütün dünya Hristiyan bayramı Noel'i sırf alışveriş yapıp eğlenmek için 'kutlarken'?

ABD'de 7 milyon evsiz insanın olduğundan kimsenin haberi yok çünkü TV'de gördüğünüz Amerikalıların hepsi havuzlu villalarda yaşıyorlar.

Ben kapitalizmim ve yine başardım! Bütün kadınları dolapları tıka basa dolu olduğu hâlde giyecek hiçbir şeyleri olmadığına inandırdım.

Dünya nüfusunun %50'si dünya kaynaklarının ve zenginliklerinin %1'ine sahip. Dünya nüfusunun %1'i dünya kaynaklarının ve zenginliklerinin %50'sine sahip.

Ben kapitalizmim ve bankacılar benim evlatlarım. Amerikalıların %85'i eğer ekonomik durumlarını iyileştirebilecekse faşist bir hükümeti seçebileceklerini söylüyor. İşte bu kapitalin gücü!

Sizi özgür bırakmayan, fikirlerinize sansür vuran, en sonunda polis kurşunuyla öldüren bir devleti kendi elinizle kurmanız ne tuhaf? Sizin ağzınızı burnunuzu kırıp hapse tıkmaları için bir devlet kuracak parayı, kendi vergilerinizle sağlamanız ne kadar tuhaf? 'Amy Winehouse' bağımlılarına acırken, hepinizin birer bağımlı olduğunu unutmanız ne kadar komik! Zavallı tüketim bağımlıları."

İlginç değil mi, sizin polisiniz size işkence yapar, sizin öğretmeniniz size yalan söyler, sizin tarihinizle dalga geçer. Hainler kahraman, kahramanlar hain ilan edilir. Sizin askeriniz darbe yapar ve yönetime el koyar. Kapitalizmin ağına düşmüşseniz bunlar sıradan şeylerdir o zaman.

İşte böyle. Biz bugünlerde bir yandan FETÖ'yü, terörü, MESA ve doları konuşuyoruz ya, tam yerine denk geldi bir kapitalizm manzarası koyuyorum masanıza. Hem de bu bir *"itirafçı"*nın itirafları! Bugünkü kriz aslında kapitalizmin ve ona dayanarak ayakta durmaya çalışan Siyonizm'in krizidir. 2. Dünya savaşı sonunda faşizm çöktü, soğuk savaşın sonunda Komünizm. Bugün çökmekte olan kapitalizmdir. Selam ve dua ile.

Kur'an'ın Anlaşılması İçin "Dört Temel Terim"

Bedirhan EREN

Mevdûdî kitabına Kur'an-ı Kerim'in tamamının anlaşılabilmesi için bu dört terimin doğru ve eksiksiz anlamının tam olarak bilinmesinin zorunlu olduğunu belirtmekle başlıyor. Kişi eğer ilah ve Rabb'in anlamının ne olduğunu, ibadetin ne manaya geldiğini ve dinin neye istinad edildiğini bilmiyorsa Kur'an'ın tamamının kendisi için anlaşılmaz bir hâl alacağını savunur.

Kitabın Künyesi

Kitabın Adı: Kur'an'ın Dört Temel Terimi

Kitabın Yazarı: Seyyid Ebu'l-A'la el-Mevdûdî

Yayınevi: Özgün Yayıncılık

Sayfa Sayısı: 137

Baskı Yılı: 2001

Basım Yeri: İstanbul

Cilt/Kâğıt: Karton Kapak, Kitap Kâğıdı

Yazara Dair

Seyyid Ebu'l-A'la el-Mevdûdî 1903 yılında Hindistan'ın Haydarabad-Dekran bölgesinde doğdu. Babası onu İngiliz eğitiminden uzak özel bir eğitimle yetiştirdi. On yedi yaşında Hindistan'da yayınlanan el-Camiat gazetesinin yazı işleri müdürlüğüne getirildi. Daha sonra Tercümanu'l Kur'an adıyla bir gazete çıkarmaya başladı. 1941 yılında otuz sekiz yaşındayken ileriki yıllarda Hind yarımadasının (Hindistan, Pakistan Bangladeş) en etkili İslami hareketi olan Cemaat-i İslami'yi kurdu ve 1976

yılına kadar bu teşkilatın liderliğini sürdürdü. Pakistan bağımsız bir ülke olarak Hindistan'dan ayrılınca oraya yerleşti. Burada yaptığı çalışmalar, kadıyaniler hakkındaki yazıları ve siyasal faaliyetlerinden dolayı devletin güvenliğini tehlikeye düşürdüğü şeklindeki (tanıdık) gerekçelerle farklı tarihlerde uzun yıllar hapislerde tutuldu. 1979'da vefat eden Mevdûdî'nin yirminci yüzyıl Müslümanlarının uyanışına ciddi bir katkısı olmuştur. İslami anlayış ve kavrayış biçimini geleneksellik kalıplarından çıkarmaya gayret etmiş ve modern bilimlerle geliştirmeye çalışmıştır. Batının dünyayı sömürmede kullandığı metodları deşifre ederek bunlara şiddetle karşı çıkmıştır. Arkasında büyük bir ilmî, siyasî ve kültürel miras bırakan Mevdûdî, eserlerinin hemen hemen tamamı Türkçe'ye çevrilmiş olan ender yazarlardandır. Türkçe'de yayınlanmış eserlerinden bazıları şunlardır:

Tarih Boyunca Tevhid Mücadelesi ve Hz. Peygamber'in Hayatı, İslâm'da Hükûmet, Tefhimu'l Kur'an (yedi cilt), Hicab, Hilafet ve Saltanat, İslam'da Cihad, İslam'da İhya Hareketleri, Fetvalar (iki cilt)...

Kur'an'ı Anlamada Anahtar Terimler: *"İlah, Rab, Din, İbadet"*

Mevdûdî kitabına Kur'an-ı Kerim'in tamamının anlaşılabilmesi için bu dört terimin doğru ve eksiksiz anlamının tam olarak bilinmesinin zorunlu olduğunu belirtmekle başlıyor. Kişi eğer ilah ve Rabb'in anlamının ne olduğunu, ibadetin ne manaya geldiğini ve dinin neye istinad edildiğini bilmiyorsa Kur'an'ın tamamının kendisi için anlaşılmaz bir hâl alacağını savunur.

Bu dört terimin bilinmemesi hâlinde kişinin karşılaşması ve yaşaması muhtemel kaotik hâli açık bir şekilde gözler önüne serer:

"Kişi bu durumda ne tevhidi bilebilecek ne şirki anlayabilecek ne ibadeti yalnızca Allah'a mahsus kılabilecek ve ne de dini Allah'a has kılabilecektir."

Tevhidin anlaşılmasının da şirkin tanınmasının da yine bu dört temel terimin öğrenilmesi, anlaşılması ve tatbik edilmesiyle mümkün olabileceğini söyler.

İlah, Rab, din veibadet terimleri bir kimsenin zihninde kapalı ve eksik olursa, o kimse için Kur'an'ın tüm öğretilerinin kapalı ve anlaşılmaz olacağını ve bu durumda kişinin Kur'an-ı Kerim'e iman ettiğini iddia etmesine rağmen hem akidevî hem de amelî olarak eksik kalacağını izah eder.

Kur'an'ın nazil olduğu dönemlerde açık ve eksiksiz olarak anlaşılan bütün bu terimlerin gerçek manalarının daha sonraki yüzyıllarda gitgide değişmeye başladığını, öyle ki terimlerin her birinin kendi geniş anlamlarından kaya kaya oldukça dar ve anlaşılmaz birer sözcük haline geldiğinin altını çizer.

Kitabın hemen hemen tüm sayfalarında hakim olan mesaj şudur:

Söz konusu dört temel terimi bilmeyen bir kimse *"La ilahe illallah"* demeye devam etmekle beraber somut veya ideolojik putları/tağutları ilahlaştırmaya devam eder. Allah'tan başka Rab olmadığını devamlı olarak ilan etmesine karşın, kendisine Allah'tan başka birçok rab edinmeye devam eder. O kimse tüm iyi niyetiyle birlikte her fırsatta Allah'tan başkasına ibadet etmediğini ilan etmekle birlikte diğer birçok sahte ilaha *"ibadet"* etmekle meşgul olur. Aynı kişi tüm gücüyle Allah'ın dininde olduğunu haykırdığı ve kendisini İslam dairesinin dışında yahut başka bir dinde görenlerle kavgaya hazır olduğu hâlde boynunda birçok dinin yuları olduğundan gafildir.

Arabistan çöllerinde develerin yularını çekmekle meşgul kişileri yeryüzüne önderler kılan Kur'an'ın devrimci davetine ışık tutan bir kitap olarak farklı zamanlarda defalarca okunmayı hak eden bir eserdir *"Dört Terim"*.

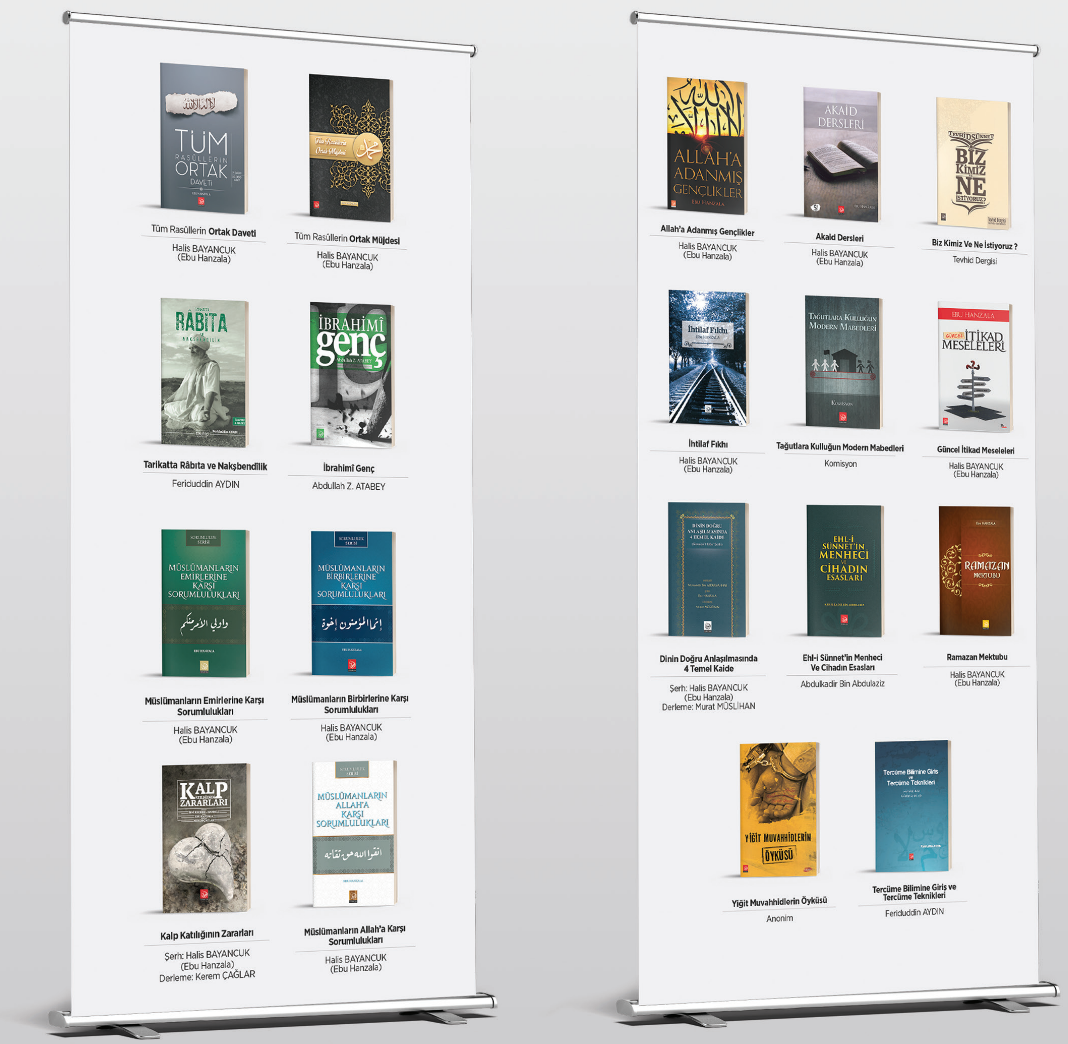
"Sonuçta bu dört temel terimin mânâlarının üzerine perde çekilmesinden sonra Kur'an'ın dörtte üçünden fazla öğretisi, hatta onun gerçek ruhu gözlerden (ve gönüllerden) saklanmıştır."

"İnsanların İslam'ı kabul ettiklerini iddia etmelerine rağmen, akide ve amellerindeki sapma ve savrulmaların ana nedenlerinden birisi de budur."

TEVHiD BASIM YAYIN

KİTAPLARIMIZ

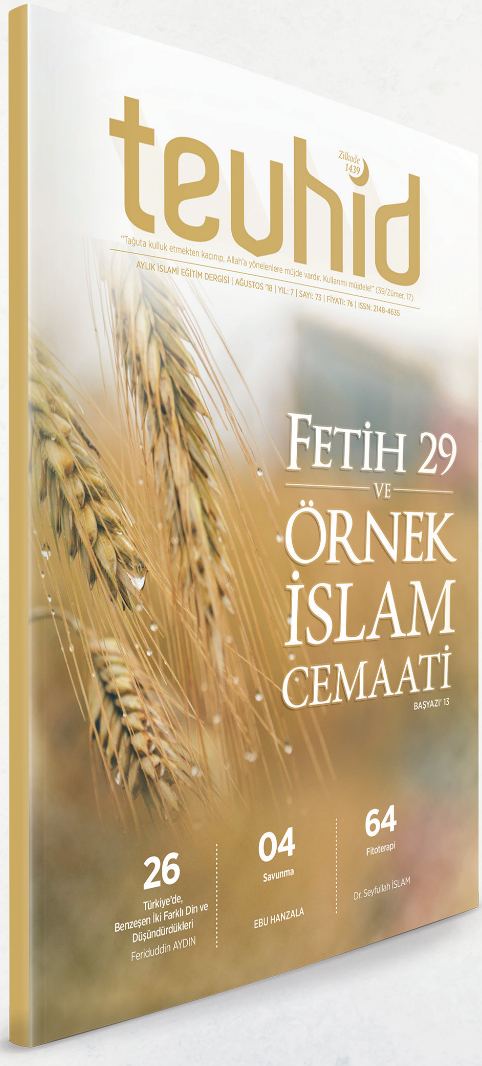
•Tüm Rasûllerin Ortak Daveti •Tüm Rasûllerin Ortak Müjdesi
•Allah'a Adanmış Gençlikler • Akaid Dersleri •İhtilaf Fıkhı
•Kalp Katılığının Zararları •Yiğit Muvahhidlerin Öyküsü
•Sahabe Cihadından Tablolar • Ramazan Mektubu
•Werîn İslam'ê •İbrahimî Genç •Tağutlara Kulluğun Modern Mabedleri
•Biz Kimiz ve Ne İstiyoruz? •Ehl-i Sünnet'in Menheci ve Cihadın Esasları
• Dinin Doğru Anlaşılmasında 4 Temel Kaide •Güncel İtikad Meseleleri
•Müslümanların Emirlerine Karşı Sorumlulukları
•Müslümanların Allah'a Karşı Sorumlulukları
•Müslümanların Birbirine Karşı Sorumlulukları
•Tarikatta Râbıta ve Nakşbendîlik •Tercüme Bilimine Giriş ve Tercüme Teknikleri

Abonelik ve İrtibat | www.tevhiddergisi.net / tevhiddergisi@gmail.com
Kirazlı Mh. Mahmutbey Cd. No: 120/A 34212 **Bağcılar/İSTANBUL**
+90 545 762 15 15

“Tağuta kulluk etmekten kaçınıp Allah’a yönelenlere müjde vardır. Kullarımı müjdele!”
(39/Zümer, 17)

tevhid

MOBİL UYGULAMA

TEVHİD DERSLERİ

TEVHİD DERGİSİ

TEVHİDİ GÜNDEM

RADYO TEVHİD

ISSN 2148-4635
9 772148 463504

ABONELİK İÇİN

tevhiddergisi@gmail.com
www.tevhiddergisi.net
+90 545 762 15 15